

รายงานของภาครัฐบาลและการลงทุนภาคเอกชนในประเทศ และปัจจัยทางเศรษฐกิจ
ที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย

บทคัดย่อ

ของ

สมหญิง รักษาคุณ

[- 3 ก.พ. 2549

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

ตุลาคม 2548

สมหญิง รักษาคุณ. (2548). รายงานของภาครัฐบาลและการลงทุนภาคเอกชนในประเทศ และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย. ปรินซ์นิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์, อาจารย์อดุลย์ คุณันท์.

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับมูลค่าและส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ลักษณะรายงานของภาครัฐบาลและการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิรายปี ตั้งแต่ปี 2527 ถึงปี 2546 รวมทั้งสิ้น 20 ปี ซึ่งใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการหาสัดส่วนและอัตราการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล และใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์ถดถอย โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่าแล้ว และค่าคอรีบิน - วัตสัน

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. อัตราการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของมูลค่าและส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ รายงานของรัฐบาล และการส่งออกสุทธิ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยสัดส่วนมีมากที่สุด ในขณะที่การส่งออกสุทธิมีสัดส่วนที่น้อยที่สุด

2. รายงานของรัฐบาลเน้นในรายงานประเภทการบริการชุมชนและสังคมมากที่สุด การลงทุนของภาคเอกชนส่วนใหญ่เน้นการลงทุนเครื่องมือ เครื่องจักร รองลงมาเป็นการลงทุนในภาคก่อสร้าง และการลงทุนในส่วนของการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้า

3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนและอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 ดังนั้นราคาเงินค่าเช่า-ชกเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางตรงข้ามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.01 และอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าขั้นต้นมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางตรงข้ามกันอย่างไร้นัยสำคัญทางสถิติ

Government Expenditure and Domestic Private Investment and Economic Factors
Affecting Thai Gross Domestic Product

AN ABSTRACT
BY
SOMYING RAKSAKHUN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the master of Economics degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University
October 2005

Somying Raksakhun. (2005). *Government Expenditure and Domestic Private Investment and Economic Factors Affecting Thai Gross Domestic Product*. Master thesis., M. Econ. (Managerial Economics). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr. Pisamai Jarujittipant, Mr.Adul Supanut.

The purposes of this research were to study about the value and the components of Thai Gross Domestic Products, the feature of the Government expenditures, the domestic private investments and the relationships between the economic factors and Thai Gross Domestic Products.

The data used for this study were the annually secondary data in 1984 to 2003. Analysis techniques and the statistics used for this research were description, the proportion and rate of data change analysis. The coefficient of determination, the adjusted coefficient of determination and Durbin – Watson.

The study has found as follow .

1. Total change rate of value and the components of Thai Gross Domestic Product including with consumption expenditures, domestic private investments, government expenditures and net export has increasing increased, consumption expenditures per Thai Gross Domestic Product was in high proportion as well as net export were lowest.

2. The government expenditures focused on social service items. The domestic private investments focused on the equipment investment, construction investment and the changing in inventories, respectively.

3. The economic factors, the disposable personal income and real exchange rate positively significantly related to Thai Gross Domestic Product at 0.01 level. The terms of trade significantly negatively related to Thai Gross Domestic Product at 0.01 level. The real minimum lending rate had no significantly related to Thai Gross Domestic Product

รายงานของภาควิชาบริหารและการลงทุนภาคเอกชนในประเทศ และปัจจัยทางเศรษฐกิจ
ที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย

ปริญญานิพนธ์
ของ
สมหญิง รักษาคุณ

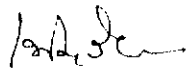
เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
ตุลาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

รายจ่ายภาครัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชน และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อ
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย

ของ
สมหญิง รักษาคุณ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

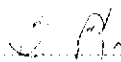
วันที่ 15 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

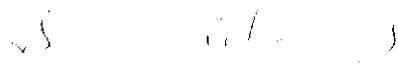
..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

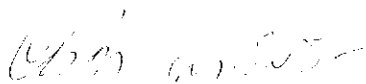
..... กรรมการ

(อาจารย์อดุลย์ คุณานนท์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ประภาพร เพ็ญฟูสกุล)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.วนิดา ลาวันย์ทักษิณ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี เป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์อดุลย์ ศุภานันท์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ท่านทั้งสองได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำใน การจัดทำวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัย และรู้ถึงคุณค่าของ งานวิจัยที่จะช่วยให้การทำงานในด้านการจัดการเป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตร เศรษฐศาสตรการจัดการ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้ว่าการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้วิจัยนั้นไม่ได้สิ้นสุดลงเพียง การทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลงได้ แต่หากจะต้องมีการเรียนรู้ที่สืบเนื่องต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด และ ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้ให้ความรู้ถึงวิธีการคำนวณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่น้อง และเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ทั้งกำลังใจ และกำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอด ระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอให้งานวิจัยฉบับนี้ได้ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาประกอบการกำหนด นโยบาย และมาตรการในการใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และการบริหารจัดการกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ในการกระตุ้นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ อย่างเหมาะสม ตลอดจนเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อภาคเอกชนในการพิจารณาประกอบการกำหนดกล ยุทธ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กรที่เป็นประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจต่อไป

สมหญิง รักษาคุณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดขึ้นเป็นรายได้ประชาชาติของเคนส์.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลไทย.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน.....	34
แนวคิดเกี่ยวกับราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบ.....	38
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 9.....	42
แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจ.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	101
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	105
อภิปรายผล	108
ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	122
ภาคผนวก ก. แบบบันทึก	123
ภาคผนวก ข. ตารางแสดงผลข้อมูลทางสถิติของการวิจัย	131
ประวัติย่อผู้วิจัย	134

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การกำหนดเป้าหมายของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และผลที่เกิดขึ้นจริง.....	2
2 แสดงมูลค่า และสัดส่วนของส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	
ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วงปี 2527 – 2546.....	66
3 แสดงมูลค่า และสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย รายจ่าย	
ของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ	
ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 – 2546.....	68
4 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจต่อมูลค่า	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วงปี 2527 – 2546.....	70
5 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจต่อรายจ่าย	
รัฐบาลทั้งหมด ในช่วงปี 2527 – 2546.....	72
6 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจต่อรวมรายจ่ายรัฐบาล	
และการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 – 2546.....	74
7 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงานต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม	
ในประเทศไทย ในช่วงปี 2527-2546.....	76
8 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงานต่อรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด	
ในช่วงปี 2527-2546.....	80
9 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงานต่อรวมรายจ่ายรัฐบาล	
และการลงทุนของภาคเอกชน ในช่วงปี 2527-2546.....	83
10 แสดงการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศต่อสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวม	
ในประเทศไทย ปี 2527-2546.....	88
11 แสดงการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศต่อสัดส่วนของการลงทุนของ	
ภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด ปี 2527-2546.....	90
12 แสดงการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศต่อสัดส่วนของรวมรายจ่าย	
รัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ปี 2527-2546.....	92

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	11
2 ฟังก์ชันการบริโภคของเคนส์.....	15
3 ฟังก์ชันของการลงทุน.....	18

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 รวมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอดีตจนถึงปัจจุบันทั้งหมด 9 ฉบับ ในช่วงแรกส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากระบบเศรษฐกิจทุนนิยม โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทุกฉบับมีการกำหนดเป้าหมายหลักโดยเน้นในเรื่องความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา และการส่งเสริมพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 9 ได้มีการกำหนดเป้าหมายของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economics growth) ไว้แตกต่างกัน ซึ่งดูจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ทั้งนี้เป็นการคาดการณ์ที่อิงสภาพเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนั้นๆ แต่สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 เป็นฉบับแรกที่เน้นความสำคัญต่อการพัฒนาคนให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาประเทศ

การกำหนดเป้าหมายของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 9 กำหนดไว้ดังตาราง 1 เมื่อกำหนดไว้แล้วการดำเนินให้บรรลุถึงเป้าหมายเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น การควบคุมตัวแปรทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ จึงสำคัญด้วย

จากตาราง 1 ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 ซึ่งเป็นการกำหนดการพัฒนาอย่างชัดเจนขึ้นครั้งแรก ในการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 นี้มีผลทำให้เกิดการขยายตัวของโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และการขยายของระบบเศรษฐกิจเป็นที่น่าพอใจ นั่นคือ จากที่กำหนดไว้ร้อยละ 5.0 แต่เกิดขึ้นจริงถึงร้อยละ 8.0 สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 2 ได้เน้นไปที่การขยายการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ แต่ผลของการพัฒนาไม่น่าพอใจนัก เนื่องจากการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจต่ำกว่าเป้าหมาย นั่นคือกำหนดไว้ที่ร้อยละ 8.5 แต่เกิดขึ้นจริงเพียงร้อยละ 7.5 ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 3 เกิดภาวะการผันผวนของระบบการเงินโดยเฉพาะการลดลงของค่าเงินดอลลาร์ และการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้ออย่างมาก ทางรัฐบาลจึงพยายามใช้มาตรการด้านต่างๆ จนทำให้เศรษฐกิจขยายตัวดีขึ้นตามที่กำหนดเป้าหมายไว้คือร้อยละ 7.1 และเมื่อมาถึงแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 4 ได้นำเอากระบวนการวางแผนที่เน้นแก้ปัญหาในแต่ละด้าน ซึ่งส่งผลทำให้เศรษฐกิจขยายตัวได้จนสามารถบรรลุเป้าหมาย นั่นคือเศรษฐกิจขยายตัวในแผนนี้ร้อยละ 7.1

ตาราง 1 การกำหนดเป้าหมายของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และผลที่เกิดขึ้นจริง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย	
	เป้าหมายที่กำหนด(ร้อยละ)	ผลที่เกิดขึ้นจริง (ร้อยละ)
ฉบับที่ 1 ปี 2504-2509	5.0	8.0
ฉบับที่ 2 ปี 2510-2514	8.5	7.5
ฉบับที่ 3 ปี 2515-2519	7.0	7.1
ฉบับที่ 4 ปี 2520-2524	7.0	7.1
ฉบับที่ 5 ปี 2525-2529	6.6	5.3
ฉบับที่ 6 ปี 2530-2534	5.3	11.0
ฉบับที่ 7 ปี 2535-2539	8.2	8.2
ฉบับที่ 8 ปี 2540-2544	8.0	-0.12
ฉบับที่ 9 ปี 2545-2549	5-6	6 ¹⁷

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2547

¹⁷ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยปี 2545 – 2546

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 เกิดความผันผวนในระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินของโลกค่อนข้างรุนแรง ทำให้การพัฒนาตามแผนไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้จากร้อยละ 6.6 แต่เกิดขึ้นจริงเพียงร้อยละ 5.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 6 ได้เน้นถึงการพัฒนาคุณภาพของการใช้ทรัพยากรและคุณภาพมนุษย์ ซึ่งในแผนนี้การขยายตัวของระบบเศรษฐกิจสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว สภาพเศรษฐกิจการเงินมั่นคงมาก เงินสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 50 ในช่วงดังกล่าว และสัดส่วนการออมสูงถึงร้อยละ 24.9 ของ GDP สรุปแล้วเกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจถึงร้อยละ 11 สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 7 ผลของการพัฒนาประสบผลสำเร็จที่น่าพอใจหลายด้าน ซึ่งสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ คือร้อยละ 8.2 แต่มีแนวโน้มของปัญหาด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัญหาเงินเฟ้อและการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ซึ่งจะส่งผลต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมฉบับที่ 8 ได้เน้นการพัฒนา “คน” เป็นจุดมุ่งหมายหลัก และเกิดเหตุการณ์วิกฤตทางการเงินในปี 2540 ได้ส่งผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากสถาบันการเงินหลายแห่งปิดตัวลง เป็นผลมาจากประชาชนตระหนักถึงความปลอดภัยทางการเงินจึงไม่กล้าที่จะนำเงินไปฝากธนาคารและใช้เพื่อการบริโภคสินค้าและบริการลดลง ในขณะที่สถาบันการเงินเองก็ขาดสภาพคล่องเพราะไม่กล้าที่จะปล่อยสินเชื่อมากเกินไป การลงทุนลดลงเกิดภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวขึ้น ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจลดลง เป็นต้น อัตราการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจจึงลดลง ผลสุดท้ายส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไม่เกิดการขยายตัว โดยในปี 2540 เกิดอัตราการหดตัวร้อยละ 1.4 และในปี 2541 เกิดอัตราการหดตัวร้อยละ 10.5 ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ดังกล่าว และเศรษฐกิจไทยได้ฟื้นตัวขึ้นอย่างเป็นลำดับเมื่อพ้นตำราวจโท ทักษิณ ชินวัตรขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ส่งผลให้การขยายตัวของเศรษฐกิจในปลายแผนนี้มีร้อยละ 7.8 และในปัจจุบันอยู่ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 ซึ่งตั้งเป้าหมายให้เกิดการขยายตัวในร้อยละ 5-6 ต่อปี

จากที่กล่าวมาข้างต้น ความสำคัญในการควบคุมอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพและตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อยู่ที่การควบคุมปริมาณอุปสงค์มวลรวมของคนทั้งประเทศ ซึ่งก็คือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศนั่นเอง โดยที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีความสำคัญในการบ่งบอกถึงเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ การที่จะกระตุ้นให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นรัฐบาลจะต้องมีแนวทางในการกระตุ้นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพื่อที่จะส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้สูงขึ้น โดยส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศประกอบด้วย การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชน รายจ่ายของภาครัฐบาล การส่งออกสินค้า และการนำเข้าสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายจ่ายของภาครัฐบาลและการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนที่มีความสำคัญอย่างมากในการกระตุ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งตามทฤษฎีของเคนส์ที่ว่ารายจ่ายของภาครัฐบาลที่ใช้จ่ายออกไปในรูปของงบประมาณรายจ่ายในแต่ละปีสามารถไปเพิ่มการบริโภคของประชาชนและยังสามารถเพิ่มการลงทุนให้กับภาคเอกชนได้อีกเช่นกัน โดยในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาในส่วนของการสร้างรายจ่ายของภาครัฐบาลที่จัดสรรไปตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ เพื่อให้ทราบว่ารายจ่ายของภาครัฐบาลมีความสำคัญในการกระตุ้นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยมากน้อยเพียงไรในช่วงปี 2527-2546 และเป็นไปตามทฤษฎีของเคนส์ที่กล่าวไว้อย่างไร นอกจากนี้จะศึกษาผ่านปัจจัยทางเศรษฐกิจที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ได้แก่ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถนำมาจับจ่ายใช้สอยได้ อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของ

ภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่กำหนดไว้กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด โดยที่ผลจากการวิจัยนี้สามารถที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบการดำเนินนโยบาย ส่งเสริมเพื่อเพิ่มอัตราการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะส่งผลดีแก่ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยนั้นคือ การพัฒนาไปสู่ความเจริญเติบโตของประเทศ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับลักษณะรายจ่ายของภาครัฐบาลและการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 - 2546
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 - 2546

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัย จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐในการพิจารณาประกอบการกำหนดนโยบาย และมาตรการในการใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และการบริหารจัดการกิจกรรมทางเศรษฐกิจและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ในการกระตุ้นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อภาคเอกชนในการพิจารณาประกอบการกำหนดกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กรที่เป็นประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจ

ขอบเขตของการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นอนุกรมเวลา แบ่งเป็น

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยตามความมุ่งหมายที่ 1 คือ รายจ่ายของภาครัฐบาล (Government expenditure) ตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ และการลงทุนของภาคเอกชน ภายในประเทศ (Domestic private investment) ประกอบด้วย การลงทุนในประเภทสิ่งก่อสร้าง เครื่องมือเครื่องจักร และการเปลี่ยนแปลงของสต็อกสินค้า โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี 2527 – 2546 ด้วยวิธีพรรณนา

2. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยตามความมุ่งหมายที่ 2 คือ นำปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย (Gross Domestic Product) รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Disposable personal income) อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี (Real minimum lending rate) รายจ่ายของภาครัฐบาล (Government expenditure) อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Real exchange rate) และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ (Terms of trade) โดยนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ถดถอย (Regression analysis) โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี 2527 - 2546

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาตามความมุ่งหมายที่ 1 ได้แก่

1.1 รายจ่ายของภาครัฐบาล (Government expenditure) ประกอบด้วย

1.1.1 การจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ

1.1.1.1 รายจ่ายประจำ ได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้าง รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ รายจ่ายดอกเบี้ยจ่าย และเงินอุดหนุนและเงินโอนเพื่อใช้จ่ายประจำ

1.1.1.2 รายจ่ายลงทุน ได้แก่ รายจ่ายเพื่อจัดหาสินทรัพย์ถาวร เงินโอนเพื่อการลงทุน และการให้กู้ยืมกับหน่วยงานอื่น

1.1.2 การจำแนกตามลักษณะงาน ได้แก่ การบริหารเศรษฐกิจอื่น การบริการชุมชนและสังคม การบริหารงานทั่วไปของรัฐ และด้านการดำเนินงานอื่นๆ

1.2 การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ (Domestic private investment) ประกอบด้วย

1.2.1 ภาคการก่อสร้าง

1.2.2 เครื่องมือ เครื่องจักร

1.2.3 การเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้า

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาตามความมุ่งหมายที่ 2

2.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

2.1.1 รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Disposable personal income : DPI)

2.1.2 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี (Real minimum lending rate : MLR)

2.1.3 รายจ่ายของภาครัฐบาล (Government expenditure : GOV)

2.1.4 อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Real exchange rate : EXC)

2.1.5 ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ (Terms of trade : TOT)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย (Gross Domestic Product : GDP)

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. **มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product)** หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศไทยในระยะเวลาหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงว่าทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการเป็นทรัพยากรของพลเมืองในประเทศหรือเป็นของชาวต่างประเทศ ทั้งนี้ไม่นับรวมมูลค่าของสินค้าและบริการในต่างประเทศที่เกิดจากการผลิตของ พลเมืองในประเทศ (ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลที่ปรับปีฐาน 2531 หน่วยเป็นพันล้านบาท และเป็นข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี 2527 - 2546

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic factors) เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า - ออกโดยเปรียบเทียบ

3. รายจ่ายของภาครัฐบาล (Government expenditure) หมายถึง การใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อรักษาระดับการดำเนินงานของรัฐ และเพื่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลรายจ่ายของภาครัฐบาลด้วยการจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงาน และการจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ โดยที่การจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงาน ได้แก่ การบริหารเศรษฐกิจอื่น การบริการชุมชนและสังคม การบริหารงานทั่วไปของรัฐ และด้านการดำเนินงานอื่นๆ การจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้าง รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ รายจ่ายดอกเบี้ยจ่าย เงินอุดหนุนและเงินโอนเพื่อใช้จ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการจัดหาสินทรัพย์ถาวร เงินโอนเพื่อการลงทุน และการให้กู้ยืมกับหน่วยงานอื่น โดยเป็นข้อมูลรายปีตามปีปฏิทิน ตั้งแต่ปี 2527 - 2546 และหน่วยเป็นพันล้านบาท และเป็นข้อมูลที่ปรับปีฐาน 2531

4. การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ (Domestic private investment) หมายถึง การใช้จ่ายของภาคเอกชนภายในประเทศที่ใช้เพื่อการลงทุนในประเภทสิ่งก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องจักร และการเปลี่ยนแปลงของสต็อกสินค้า

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลที่ปรับปีฐาน 2531 และเป็นข้อมูลรายปี ตั้งแต่ปี 2527 - 2546 และหน่วยเป็นพันล้านบาท

5. รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Disposable personal income) หมายถึง รายได้ของบุคคลที่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อการซื้อสินค้าและบริการได้จริง หลังจากหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้ว จึงเป็นรายได้ที่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคหรือเก็บออมได้ทันที หน่วยเป็นพันล้านบาท

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลที่ปรับปีฐาน 2531 และเป็นข้อมูลรายปี ตั้งแต่ปี 2527 - 2546 หน่วยเป็นพันล้านบาท

6. อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดี (Minimum lending rate) หมายถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบมีระยะเวลาที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี (Real MLR) มีวิธีคำนวณ คือ (Mankiw, N. Gregory. 2004:234)

$$\text{อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง} = \text{อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดี} - \text{อัตราเงินเฟ้อ}$$

โดยเป็นข้อมูลรายปี ตั้งแต่ปี 2527 - 2546 และหน่วยเป็นร้อยละ เหตุผลที่ใช้อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดี เนื่องจากเป็นอัตราดอกเบี้ยที่รายใหญ่ขอกู้เพื่อการลงทุนในประเทศซึ่งสามารถบอกทิศทางของการลงทุนในประเทศได้

7. อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange rate) หมายถึง อัตราที่เทียบระหว่างค่าของเงินสกุลหนึ่ง (เช่น เงินสกุลท้องถิ่น) กับ 1 หน่วยของเงินสกุลหลัก เช่น ค่าของเงินบาทกับ 1 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 40 บาท เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว (ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Real exchange rate) มีวิธีคำนวณ คือ (Mankiw, N. Gregory. 2004:391)

$$\text{อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง} = \frac{(\text{อัตราแลกเปลี่ยน} \times \text{ดัชนีราคาสินค้าภายในประเทศ})}{\text{ดัชนีราคาสินค้าของต่างประเทศ}}$$

โดยอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้เป็นจำนวนเงินบาทที่ต้องใช้ในการแลกเงินจำนวน 1 ดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากปัจจุบันการส่งออกสุทธิของประเทศไทยจะนิยมแลกเงินบาทเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ เป็นส่วนใหญ่ และให้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527 - 2546

8. ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ (Terms of trade) หมายถึง ดัชนีที่ใช้วัดการเคลื่อนไหวของราคาสินค้าเข้าและสินค้าออกโดยรวม ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง (ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลที่ปรับปีฐาน 2531 และข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527 - 2546 หน่วยในรูปเงินบาท

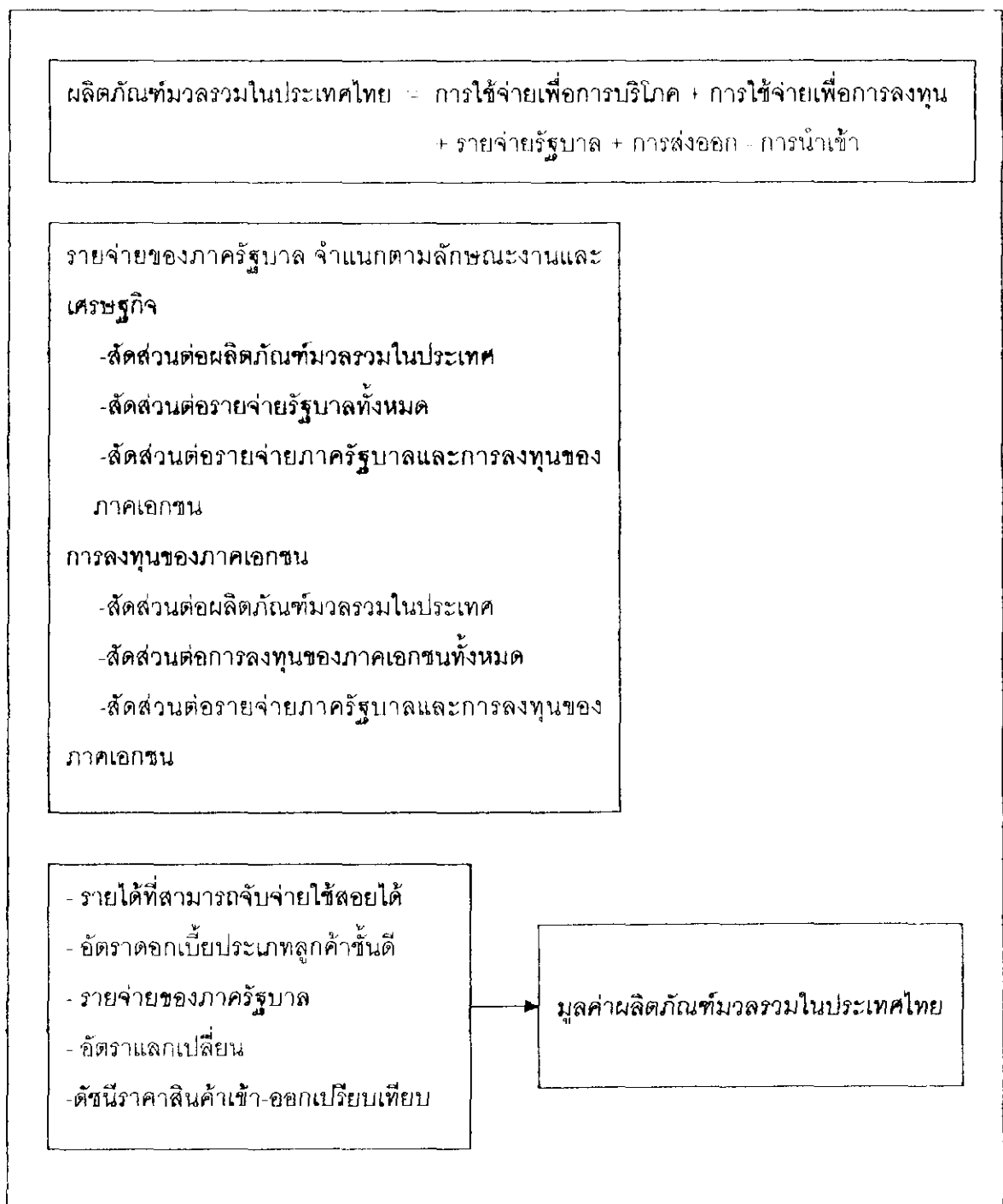
สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยตามความมุ่งหมายที่ 2 คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกโดยเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ดังสมมติฐานย่อยต่อไปนี้

1. รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้มีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน
2. อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดีมีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม
3. รายจ่ายของภาครัฐบาลมีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน
4. อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน
5. ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกโดยเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินมาได้กรอบที่ว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยที่เกิดขึ้นในขณะใดขณะหนึ่งตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ขึ้นอยู่กับปัจจัยในด้านการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค การใช้จ่ายเพื่อการลงทุน รายจ่ายของภาครัฐบาล การส่งออกสุทธิของประเทศ ซึ่งตามแนวคิดของเคนส์ เน้นว่าการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนและรายจ่ายของภาครัฐบาลเป็นส่วนกระตุ้น (Injection) ระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากรายจ่ายของภาครัฐบาลเพื่อการบริโภคที่เพิ่มขึ้น จะทำให้การบริโภคของประชาชนเพิ่มขึ้น รายจ่ายของภาครัฐบาลเพื่อการลงทุนโดยการจัดสรรงบประมาณในโครงการต่างๆ ทำให้เกิดการลงทุนเพิ่มขึ้น จึงสามารถทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยเพิ่มขึ้นด้วย ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคนั้นขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงของรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน การเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนก็ขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย และการส่งออกสุทธิก็ขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้นราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบและรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ด้วย ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดขึ้นเป็นรายได้ประชาชาติของเคนส์
3. แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลไทย
4. แนวคิดเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน
5. แนวคิดเกี่ยวกับดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกโดยเปรียบเทียบ
6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 9
7. แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

1.1 ความหมายของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงว่าทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการจะเป็นทรัพยากรของพลเมืองในประเทศหรือเป็นของชาวต่างประเทศ ในทางตรงข้ามทรัพยากรของพลเมืองในประเทศแต่ไปทำการผลิตในต่างประเทศก็ไม่นับรวมไว้ในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีการจัดทำทั้งตามราคาปัจจุบันและราคาคงที่โดย GDP ณ ราคาปัจจุบันคิดมูลค่าผลผลิตเป็นเงินตามราคาตลาดของสินค้าและบริการเหล่านั้น ขณะที่ GDP ณ ราคาคงที่คิดมูลค่าผลผลิตเป็นเงินตามราคาปีที่กำหนดเป็นปีฐาน

การคำนวณมีวิธีคำนวณ 3 ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านรายได้ และด้านรายจ่าย ดังนี้

1.1.1 การคำนวณหาผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการผลิต (Production approach) เป็นการคำนวณหามูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (Final product) ที่ผลิตขึ้นได้ในประเทศในระยะเวลาหนึ่ง โดยวิธีรวมมูลค่าเพิ่มของผลผลิตของชาติ กรณีที่เป็นการประมวลผลผลิตภัณฑ์มวล

รวมในประเทศรายปี ซึ่งผลรวมของมูลค่าเพิ่มของทุกสาขาการเศรษฐกิจก็คือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศนั่นเอง

$$GDP = GNP - \text{ค่าเสื่อมราคา} - \text{ภาษีทางอ้อม}$$

โดยที่ GNP คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ซึ่งคำนวณได้จากสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นมาได้และไม่ถูกนำไปใช้ในการผลิตอื่นๆ และคำนวณจากมูลค่าเพิ่ม (Value added) ซึ่งจะคิดเพียงมูลค่าที่เพิ่มขึ้นจากการผลิตในแต่ละชั้น เพื่อขจัดปัญหาการนับซ้ำในผลิตภัณฑ์ที่ต้องผ่านการผลิตหลายชั้น

1.1.2 การคำนวณหาผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านรายได้ (Income approach) เป็นการนำเอารายได้ของทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล ที่เกิดจากการผลิตสินค้าและบริการทั้งหมดในประเทศมาในระยะเวลาหนึ่งรวมเข้าด้วยกัน (Tucker, Irvin B. 1997 : 387-392) นั่นคือ

$$GDP = \text{ค่าจ้าง} + \text{ค่าเช่า} + \text{กำไร} + \text{ดอกเบี้ย}$$

โดยที่ค่าจ้างเป็นส่วนประกอบที่ใหญ่ที่สุด มีถึงร้อยละ 60 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งเป็นรายได้ที่ได้รับในรูปของค่าแรง เงินเดือน และอื่นๆ ที่จ่ายโดยองค์กรต่างๆ รวมถึงรัฐบาลที่จ่ายให้ข้าราชการ สำหรับค่าเช่าเป็นส่วนที่น้อยที่สุดซึ่งเป็นรายได้ที่เจ้าของได้รับจากการเช่าอสังหาริมทรัพย์ และที่ดินในช่วงเวลาหนึ่ง กำไรที่นำมาคิดคือ กำไรที่ได้จากการดำเนินธุรกิจ และดอกเบี้ยเป็นรายได้ที่ได้จากการกู้ยืมเงินนั่นเอง

1.1.3 การคำนวณหาผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านรายจ่าย (Expenditure approach) จะประมวลผลจากมูลค่าการใช้จ่ายจริง (Final expense) และใช้วิธีกระแสสินค้า (Commodity flow method) ซึ่งเป็นวิธีการประมาณมูลค่าการใช้จ่ายทางอ้อม

$$GDP = \text{การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค} + \text{การลงทุนของภาคเอกชน} + \text{การใช้จ่ายของภาครัฐบาล} + \text{การส่งออกสุทธิ}$$

ประกอบด้วยการใช้จ่ายของครัวเรือน การใช้จ่ายของรัฐบาล การลงทุนของภาคเอกชน การส่งออกสินค้าและบริการ และการนำเข้าสินค้าและบริการ เมื่อรวมมูลค่าทั้งหมดดังกล่าวแล้ว ผลที่ได้คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านรายจ่าย ซึ่งเท่ากับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการผลิต และผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านรายได้

ด้วยเหตุนี้ตัวเลขของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จึงมีความสำคัญในการใช้เป็นเครื่องวัดภาวะเศรษฐกิจได้ดีที่สุด

1.2 ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

แบบจำลองระดับผลผลิตที่เป็นดุลยภาพของเคนส์ (Mankiw, N. Gregory. 2004:209-210) จะต้องเป็นผลผลิตที่เท่ากับอุปสงค์มวลรวม โดยที่อุปสงค์มวลรวมมีส่วนประกอบ 5 ส่วน คือ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค(C) การลงทุนของภาคเอกชน(I) การใช้จ่ายของภาครัฐบาล(G) การส่งออก (X) และการนำเข้า (M) ดังนั้น จะได้ดุลยภาพ คือ

$$GDP = C + I + G + X - M$$

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.2.1 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค (Consumption expenditure : C)

การบริโภคในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การกินหรือใช้สินค้าและบริการ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคโดยตรง เมื่อนำรายจ่ายเพื่อการบริโภคของทุกคนมารวมกัน ก็จะได้ระดับของการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของคนทั้งประเทศ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค แบ่งออกได้ดังนี้

- 1) สินค้าประเภทคงทน คือสินค้าที่มีอายุการใช้งานที่นาน
- 2) สินค้าประเภทไม่คงทน คือ สินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น อาหาร
- 3) การบริการ

เมื่อประชาชนมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมากขึ้นจะทำให้เกิดอุปสงค์ในสินค้าและบริการสูงขึ้น จึงทำให้ผู้ผลิตสนใจลงทุนเพื่อขยายการผลิตให้มากขึ้น เพราะคาดว่าสินค้าที่ผลิตมีคนที่

ต้องการมาก และเมื่อมีการลงทุนก็ต้องมีการใช้ปัจจัยการผลิตมาก มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ซึ่งในที่สุดประเทศจึงมีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ส่วนปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค คือ ระดับรายได้ของแต่ละบุคคล ความยากง่ายในการใช้เครดิต การคาดคะเนเกี่ยวกับราคา และรายได้ในอนาคต ดังนั้น ฟังก์ชันการบริโภค (Consumption function) คือ

$$C = a + bY_d$$

โดยที่ C คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

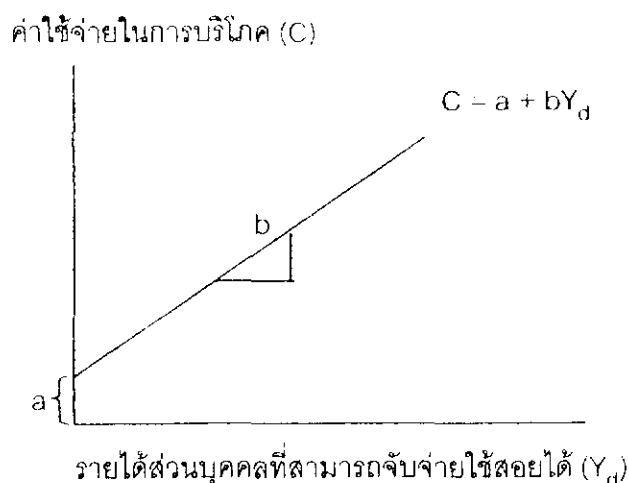
a คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเมื่อไม่มีรายได้

b คือ ความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น 1

หน่วย

Y_d คือ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (DPI)

รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Disposable personal income : DPI) หมายถึง รายได้ของบุคคลที่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อการซื้อสินค้าและบริการได้จริง หลังจากหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้ว จึงเป็นรายได้ที่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคหรือเก็บออมได้ทันที โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้สามารถแสดงดังภาพประกอบ 2 (Froyen, Richard T. 1999: 93)

ภาพประกอบ 2 ฟังก์ชันการบริโภคของเคนส์

จากภาพประกอบ 2 พิกัดขึ้นการบริโภคของเคนส์แสดงถึงระดับค่าใช้จ่ายในการบริโภคในแต่ละระดับของรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ ความชันของเส้นการบริโภค (b) คือ ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้นของการบริโภคต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ 1 หน่วย จุดตัดแกนตั้งที่จุด a สมมติให้ค่าเป็นบวก คือ ค่าของการบริโภคเมื่อรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้เท่ากับศูนย์ ดังนั้นเมื่อรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้เพิ่มขึ้น ประชาชนจะมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้นด้วย

1.2.2 การลงทุนของภาคเอกชน (Investment expenditure : I)

การลงทุนของภาคเอกชนในประเทศจะรวมถึงการลงทุนหลายประเภท ทั้งที่ใช้เพื่อการอยู่อาศัยและที่ไม่ใช่เพื่อการอยู่อาศัย และมักเป็นการลงทุนแบบคงที่เป็นส่วนใหญ่ องค์ประกอบที่สำคัญของการลงทุนของภาคเอกชน ประกอบด้วย

1) การลงทุนแบบคงที่ในภาคเอกชน (Private fixed investment) ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การลงทุนที่ไม่ใช่เพื่อการอยู่อาศัย และการลงทุนเพื่อการอยู่อาศัย การลงทุนที่ไม่ใช่เพื่อการอยู่อาศัยนั้นมีย่อยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 อย่าง คือ สิ่งก่อสร้างและอุปกรณ์คงทนของผู้ผลิต ในขณะที่การลงทุนเพื่อการอยู่อาศัยประกอบด้วยสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว

สิ่งก่อสร้างที่ไม่ใช่เพื่อการอยู่อาศัยนั้นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับแรกของการลงทุนแบบคงที่ สิ่งก่อสร้างในที่นี้ประกอบด้วยอาคารพาณิชย์ ร้านค้าปลีก โรงแรม โรงพยาบาลเอกชน สถาบันอำนวยความสะดวกทางด้านการศึกษา โรงงานอุตสาหกรรม โรงเก็บพัสดุสาธารณูปโภค สถานที่สำรวจเหมืองแร่ ปิอน้ำมัน และอาคารทางการเกษตร

อุปกรณ์คงทนของผู้ผลิตนับเป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับสองของการลงทุนแบบคงที่ที่ไม่ใช่เพื่อการอยู่อาศัย โดยจะรวมถึงการสั่งซื้ออุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ ทั้งที่เป็นของธุรกิจภาคเอกชนและสถาบันที่มีได้ทำกำไร ซึ่งอุปกรณ์คงทนดังกล่าวยังประกอบด้วยการจัดทำข้อมูลและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องอุปกรณ์ทางด้านอุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่งและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง และอื่นๆ อุปกรณ์คงทนในด้านการจัดทำข้อมูลที่เป็นที่รู้จักกันดี ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ที่เป็นตัวนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยัง

ประกอบด้วยอุปกรณ์อัดภาพ อุปกรณ์การสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ และเครื่องอัดสำเนา ตลอดจนเครื่องมือวิทยาศาสตร์ด้วย

จากลักษณะความสามารถในการเก็บรักษา และลักษณะการอ่อนไหวตามอัตราดอกเบี้ย ส่งผลทำให้อุปกรณ์คงทนของผู้ผลิตมีลักษณะเป็นไปตามวงจรเศรษฐกิจมาก และแน่นอนปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนในด้านนี้ย่อมได้แก่ อัตราดอกเบี้ย และอัตราผลกำไรที่คาดว่าจะได้รับ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสำคัญอื่นๆ อีกที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุน โดยเฉพาะในด้านอุปกรณ์ อย่างเช่น ภาวะการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้เกิดความต้องการสำหรับการลงทุนที่เน้นประสิทธิภาพการผลิตหรือการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน และข้อกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมมลภาวะเป็นพิษก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนในด้านอุปกรณ์ด้วย

สำหรับการลงทุนอีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่อาศัย เป็นการลงทุนในด้านที่อยู่อาศัยในภาคเอกชน หรือที่มักเรียกว่าสิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัยนี้สามารถแยกย่อยออกเป็นสิ่งก่อสร้างสำหรับครอบครัว สำหรับหลายครอบครัว และอื่นๆ ซึ่งได้แก่บ้านเคลื่อนที่ คอมมิวนิตีของนายหน้า การปรับปรุงบ้าน และการซื้อสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่มีอยู่

ในการวิเคราะห์วงจรธุรกิจ การลงทุนเพื่อการอยู่อาศัยนับเป็นการลงทุนที่มีความสำคัญมาก ไม่ใช่เพราะเหตุผลที่การลงทุนดังกล่าวมีลักษณะเป็นไปตามวงจรเศรษฐกิจสูงเท่านั้น แต่ยังเป็นเพราะการลงทุนนี้มีแนวโน้มที่จะนำหน้าการลงทุนอื่นๆ ในวงจรธุรกิจ เนื่องจากการลงทุนที่มีความอ่อนไหวในเรื่องของอัตราดอกเบี้ยมาก อีกทั้งยังเป็นการลงทุนที่ขึ้นอยู่กับความมั่นใจของผู้บริโภคด้วย นอกจากนี้แล้วการลงทุนเพื่อการอยู่อาศัยมีลักษณะเป็นไปตามวงจรเศรษฐกิจ เนื่องจากครัวเรือนต่างๆ สามารถเลื่อนการซื้อบ้านออกไปได้ในช่วงเศรษฐกิจถดถอย หรือในช่วงที่อัตราดอกเบี้ยสูง ทั้งนี้เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวความต้องการของผู้บริโภคจะค่อยๆ ลดลง จนเมื่ออัตราดอกเบี้ยลดลง และการคาดหวังสำหรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจสูงขึ้น ทำให้นำไปสู่การดำเนินกิจกรรมทางด้านที่อยู่อาศัยในเวลาต่อมา

2) การลงทุนในด้านสินค้าคงคลัง (Inventory investment) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกตัวหนึ่งที่ใช้วิเคราะห์ถึงความแข็งแกร่งทางด้านเศรษฐกิจ โดยมีความสำคัญเป็นที่สองรองจากค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค การลงทุนในด้านสินค้าคงคลังนี้ นอกจากจะช่วยให้การผลิตสินค้ากับความต้องการสินค้ามีความสมดุลกันแล้ว ยังบ่งบอกถึงภาวะเศรษฐกิจ

ในขณะนั้นได้อีกด้วยว่า มีลักษณะมั่นคงหรืออ่อนแอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในช่วงเวลาดังกล่าวด้วย

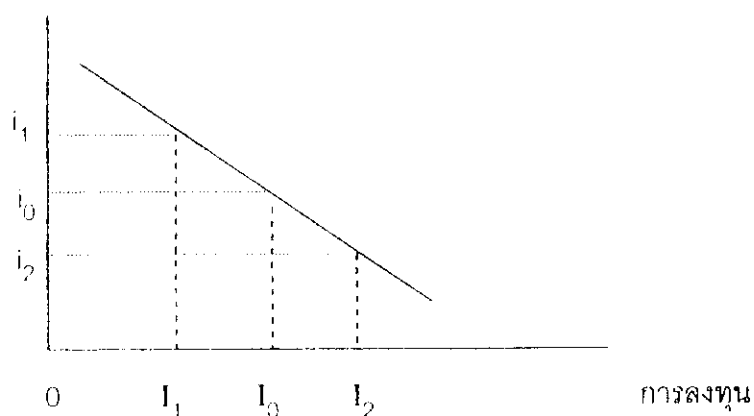
ข้อมูลทางด้านสินค้าคงคลังสามารถแยกออกเป็นข้อมูลในภาคเกษตรกับข้อมูลนอกภาคเกษตร โดยที่ข้อมูลทางด้านสินค้าคงคลังในภาคเกษตร จะแบ่งออกเป็นสินค้าคงคลังทางด้านพืชผล และสินค้าคงคลังทางด้านปศุสัตว์ สำหรับข้อมูลทางด้านสินค้าคงคลังนอกภาคเกษตรนั้น สามารถแบ่งออกเป็นข้อมูลทางด้านผลิต การค้าแบบขายส่ง การค้าแบบขายปลีก และอื่นๆ โดยสินค้าคงคลังทางการผลิต การค้าแบบขายส่ง และการค้าแบบขายปลีกยังแบ่งเป็นสินค้าคงทนและสินค้าไม่คงทนด้วย

ในเรื่องการลงทุนของภาคเอกชนนี้ เคนส์ได้ให้ความเห็นว่า การลงทุนนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก คือ อัตราดอกเบี้ย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยในทิศทางตรงข้ามกัน กล่าวคือ ณ ระดับอัตราดอกเบี้ยสูงๆ หน่วยธุรกิจจึงคาดว่าจะได้รับผลตอบแทนในรูปอื่นที่สูงกว่าการกู้เงินมา ลงทุน ดังนั้นจะได้ฟังก์ชันของการลงทุนว่า

$$I = f(i)$$

จากฟังก์ชันของการลงทุนสามารถอธิบายโดยภาพประกอบ 3 (สมชัย ฤชุพันธุ์. 2524: 87-88) เมื่ออัตราดอกเบี้ยเดิมกำหนดไว้ที่ i_0 จะมีการลงทุนเท่ากับ I_0 แต่เมื่อมีการเพิ่มระดับอัตราดอกเบี้ยจาก i_0 ไปเป็น i_1 จะทำให้การลงทุนลดลงไปเป็น I_1 และถ้าลดระดับอัตราดอกเบี้ยเป็น i_2 จะทำให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้นเป็น I_2 และทำให้เกิดการขยายตัวของการลงทุน

ระดับอัตราดอกเบี้ย

ภาพประกอบ 3 ฟังก์ชันของการลงทุน

นั่นคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูง การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนก็ต่ำ เนื่องจากผู้ลงทุนคาดว่าจะได้รับผลตอบแทนในด้านอื่นมากกว่าการลงทุน และในทางกลับกันเมื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนก็เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น การลงทุนจึงมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยในทิศทางตรงกันข้าม

1.2.3 การใช้จ่ายของภาครัฐบาล (Government expenditure : G)

ภาครัฐบาลมีรายได้และรายจ่ายในรูปของงบประมาณรายรับและรายจ่าย รายได้ของรัฐบาลส่วนใหญ่ได้มาจากภาษีอากรและค่าธรรมเนียมที่เก็บจากภาคเอกชน และประชาชน บางส่วนมาจากการกู้ยืม ส่วนรายจ่ายก็มีทั้งรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค และการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนซึ่งส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายแบบอิสระเพื่อสาธารณะประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงรายได้ โดยจัดทำเป็นงบประมาณรายได้และรายจ่ายประจำปี ในขณะที่รายจ่ายของรัฐบาลส่วนใหญ่เพื่อการลงทุนหรือสะสมทุน เพื่อซื้อสินค้าและบริการ และรายจ่ายประเภทเงินโอน

รูปแบบของการใช้จ่ายของภาครัฐบาลมีลักษณะที่คงที่ (G_0) เนื่องจากเป็นรายจ่ายแบบอัตโนมัติ (Autonomous) ซึ่งถูกกำหนดจากตัวแปรภายนอก นั่นคือ รัฐบาล

ในปัจจุบันหน้าที่ของรัฐบาลในด้านที่เกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจได้ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง เช่น ในด้านการศึกษา การสาธารณสุข การสาธารณูปโภค การเพิ่มผลผลิต ฯลฯ แนวโน้มในการใช้จ่ายของรัฐบาลจึงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และถ้าพิจารณากันให้ละเอียดลงไปว่าปัจจัยที่มีผลทำให้การใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นที่สำคัญแบ่งออกได้เป็น 6 ประการดังนี้

ประการที่ 1 การเพิ่มของประชากร มีผลทำให้รัฐบาลต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เพราะรัฐบาลต้องจัดหาสินค้าและบริการในด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ให้มากขึ้นเพียงพอกับจำนวนประชาชนที่เพิ่มขึ้น

ประการที่ 2 ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เพราะเมื่อราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นรัฐบาลก็จำเป็นที่จะต้องปรับอัตราค่าจ้างและเงินเดือนของลูกจ้างรัฐบาลและข้าราชการให้สูงขึ้นด้วยตามภาวะการครองชีพ และเนื่องจากรัฐบาลเองก็ต้องซื้อสินค้าและบริการต่างๆ เพื่อนำมาใช้จ่ายในกิจกรรมด้านต่างๆ ของรัฐบาลด้วย เมื่อราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นจึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการทำงานของรัฐบาลสูงขึ้นด้วย

ประการที่ 3 การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติ ความมั่งคั่งของประเทศและมาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้นของประชาชนก็มีส่วนทำให้รัฐบาลต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เพราะเมื่อรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นประเทศจะมีความมั่งคั่งร่ำรวยขึ้น และมาตรฐานการครองชีพของ

ประชาชนสูงขึ้น ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จากรัฐบาลก็จะเพิ่มขึ้น ซึ่งถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐบาลที่จะต้องจัดหาให้แก่ประชาชน ดังนั้นจึงทำให้การใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้น

ประการที่ 4 สงครามและการป้องกันประเทศ ในยามสงบรัฐบาลก็ต้องมีกองทหารไว้ป้องกันประเทศ พร้อมกับการปรับปรุงอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากนี้รัฐบาลยังมีการะในการจ่ายบำเหน็จบำนาญให้กับทหารนอกประจำการส่วนหนึ่ง และจ่ายเงินสงเคราะห์ให้แก่ทหารผ่านศึก จ่ายค่ารักษาพยาบาลอันเนื่องมาจากผลของสงคราม ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าประเทศตกอยู่ในภาวะสงคราม ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อการสงครามและการป้องกันประเทศก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นกว่าในยามสงบหลายเท่าตัว

ประการที่ 5 ภาระหน้าที่อันยุ่งยากซับซ้อนของรัฐบาลก็มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นเช่นกัน รัฐบาลจะต้องปรับปรุงโครงการต่างๆ ที่ทำไปเพื่อสวัสดิการและความอยู่ดีกินดีของประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งคิดทำโครงการใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งย่อมทำให้รัฐบาลมีภาระที่จะต้องจ่ายเพิ่มขึ้น

ประการที่ 6 ประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐบาล ก็อาจจะมีผลต่อการเพิ่มค่าใช้จ่ายของรัฐบาลเช่นกัน ถ้าหากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทำงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพก็อาจจะมีการทุจริตคอร์รัปชันมากขึ้น

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในการใช้จ่ายของรัฐบาล สามารถทำให้เส้นอุปสงค์รวมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้การเพิ่มขึ้นของการใช้จ่ายรัฐบาลหรือการลดภาษีทำให้เส้นอุปสงค์รวมเลื่อนไปทางขวา

1.2.4 การส่งออกสินค้า (Export : X)

การส่งออกสินค้าเพื่อไปขายยังต่างประเทศ มีผลทำให้ได้รับเงินตราต่างประเทศเข้ามา ซึ่งเป็นสามารถเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศได้ นั่นคือ ถ้าการส่งออกมากขึ้น เงินตราต่างประเทศจะไหลเข้าประเทศมากขึ้น ส่งผลให้รายได้เพิ่มขึ้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศจึงเพิ่มขึ้นด้วย โดยที่การเปลี่ยนแปลงปริมาณการส่งออกจะขึ้นอยู่กับอัตราแลกเปลี่ยนและราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบ ซึ่งก็คือดัชนีราคาสินค้าเข้าเปรียบเทียบกับดัชนีราคาสินค้าออก กล่าวคือ ถ้าหากอัตราแลกเปลี่ยนลดลง หรือค่าเงินบาทแข็งค่า จะทำให้ราคาสินค้าที่จะส่งออกไปขายยังต่างประเทศแพงขึ้น ปริมาณการส่งออกก็จะลดลง และหากอัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น หรือค่าเงินบาทอ่อนค่า ระดับราคาสินค้าในประเทศถูกลงจะทำให้ดัชนีราคาสินค้าเข้า - ออก

เปรียบเทียบลดลง การส่งออกก็จะเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศก็จะเพิ่มขึ้นด้วย โดยที่ฟังก์ชันการส่งออก คือ

$$X = f(e, P_x / P_m)$$

โดยที่ e คือ อัตราแลกเปลี่ยน

P_x คือ ดัชนีราคาสินค้าภายในประเทศ

P_m คือ ดัชนีราคาสินค้าของต่างประเทศ

โดยที่ ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนกับการส่งออกเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาสินค้าเข้า – ออกเปรียบเทียบ (P_x / P_m) กับการส่งออกเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.2.5 การนำเข้าสินค้า (Import : M)

การใช้จ่ายเพื่อนำเข้าสินค้า เป็นรายจ่ายที่ภาคครัวเรือน ผู้ประกอบการ และภาครัฐบาลใช้จ่ายเพื่อสั่งซื้อสินค้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งปริมาณการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรายได้ส่วนบุคคล โดยมีฟังก์ชันการนำเข้า คือ

$$M = u + vY$$

M คือ การนำเข้าสินค้า

u คือ การสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศเมื่อไม่มีรายได้

v คือ ความโน้มเอียงที่จะนำเข้าสินค้าเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย

Y คือ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (DPI)

ตัวแปรเพิ่มเติมที่มีอิทธิพลกับอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้าของประเทศ และอุปสงค์ของต่างประเทศที่มีต่อสินค้าส่งออก คือ ดัชนีราคาสินค้าเข้า – ออกเปรียบเทียบ และอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งตัวแปรเหล่านี้จะกำหนดต้นทุนโดยเปรียบเทียบของสินค้าทั้ง 2 ประเทศ

จากส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ที่ประกอบด้วยการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค การใช้จ่ายเพื่อการลงทุน การใช้จ่ายของรัฐบาล การส่งออกสินค้า และการนำเข้าสินค้านั้น ล้วนแต่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยที่การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่มาก จะส่งผลให้เกิดการผลิตที่มากตามไปด้วยเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค จึงทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น และการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคก็ได้รับอิทธิพลมาจากรายได้ของบุคคลเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนนั้นหากลงทุนมาก จะเกิดการผลิตที่มากด้วยจึงส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนนี้ได้รับอิทธิพลจากอัตราดอกเบี้ยเป็นส่วนใหญ่ และการใช้จ่ายของรัฐบาล หากรัฐบาลใช้งบประมาณรายจ่ายแบบขาดดุล เป็นการกระตุ้นการใช้จ่ายของของภาคเอกชน และประชาชน ซึ่งส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจมีการผลิตมากขึ้น จึงส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น การใช้จ่ายของรัฐบาลส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายแบบอิสระ ในเรื่องของส่งออกสินค้าจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการของต่างประเทศ ซึ่งถูกกำหนดจากปัจจัยภายนอก แต่การส่งออกที่มากขึ้นส่งผลถึงเงินตราต่างประเทศที่ไหลเข้าประเทศที่มากขึ้น ทำให้รายได้เพิ่มขึ้น ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศก็เพิ่มขึ้นด้วย ในขณะที่การนำเข้าสินค้าสินค้านั้นขึ้นอยู่กับรายได้ของประชาชนในประเทศ ถ้ามีรายได้มาก ความต้องการที่จะสั่งสินค้าจากต่างประเทศก็มาก ทำให้ประเทศสูญเสียเงินตราต่างประเทศออกไป จึงทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลงได้เช่นกัน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดขึ้นเป็นรายได้ประชาชาติของเคนส์

แนวคิดการกำหนดขึ้นเป็นรายได้ประชาชาติของจอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ (John Maynard Keynes) โดยที่เคนส์ เน้นวิเคราะห์การกำหนดขึ้นเป็นรายได้ประชาชาติ (Income determination) โดยเน้นศึกษาในเรื่องที่สำคัญๆ 3 ประการ คือ (Froyen, Richard T. 1999: 88-92; และเบญจพร หังเกษมวัฒนา.2540 : 37-46)

2.1 ตัวกำหนดในทันที (the immediate determinants) ของรายได้หรือปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อรายได้และการจ้างงาน ซึ่งในเรื่องนี้มีข้อสรุปว่า ตัวกำหนดในทันทีปัจจัยที่กำหนดรายได้และการจ้างงานโดยตรง คือ การบริโภคและการลงทุน

$$Y = C + I$$

เมื่อ	Y	คือ รายได้
	C	คือ การบริโภค
	I	คือ การลงทุน

ถ้าพิจารณาระบบเศรษฐกิจเปิดและมีภาครัฐบาล ตัวกำหนดโดยทันทีของรายได้ประชาชาติก็คือ การบริโภค (C) การลงทุนในภาคเอกชน (I) การลงทุนในภาครัฐบาล (G) และการส่งออกสุทธิ (X-M) นั่นคือ

$$Y = C + I + G + (X - M)$$

2.2 ตัวกำหนดในที่สุด (the ultimate determinants) ของรายได้และการจ้างงานสามารถสรุปได้ว่า ระดับการบริโภคถูกกำหนดโดยขนาดของรายได้ (income) สัดส่วนของการบริโภคต่อรายได้จะถูกกำหนดโดยนิสัยในการบริโภคและจะมีขนาดคงที่ (stable) ณ ระดับรายได้ระดับหนึ่งๆ แต่สัดส่วนของการบริโภคต่อรายได้จะลดลงเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น

ส่วนการใช้จ่ายลงทุนจะถูกกำหนดโดยอัตราดอกเบี้ย และประสิทธิภาพส่วนเพิ่มของทุน (marginal efficiency of capital) หรืออัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนใหม่ ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยจะขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในสภาพคล่อง (liquidity preference) และปริมาณเงิน (quantity of money) ส่วนประสิทธิภาพส่วนเพิ่มของทุนขึ้นอยู่กับราคาค่าการณเกี่ยวกับกำไรในอนาคต และราคาของทรัพย์สินประเภททุน (supply price of capital assets) ดังนั้น ปัจจัยที่กำหนดรายได้และการจ้างงานในที่สุด ได้แก่ ค่าแนวโน้มของการบริโภค (the propensity to consume) ความต้องการในการถือสินทรัพย์สภาพคล่อง (the desire for liquid assets) และการ คาดคะเนอัตราผลกำไรจากการลงทุนใหม่ (the expected rate of profit for new investment)

2.3 รัฐควรจะต้องแทรกแซงระบบเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมการจ้างงานเต็มที่ การแทรกแซงทำได้โดยการควบคุมอัตราดอกเบี้ยซึ่งอาจจะเป็นการลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อกระตุ้นการลงทุน เพิ่มขึ้น โดยการใช้จ่ายของรัฐบาลโดยใช้งบประมาณขาดดุล และการใช้นโยบายต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดการกระจายรายได้ใหม่ (redistribution) เพื่อเกิดการยกระดับการใช้จ่ายเพื่อการ

บริโภค เป็นต้นการวิเคราะห์ของเคนส์ภายใต้แบบการกำหนดขึ้นเป็นรายได้ประชาชาติเป็นหลัก กล่าวคือ

จาก $Y = C + I$ (รายได้ถูกกำหนดโดยการบริโภคและการลงทุน)

และ $Y = C + S$ (รายได้จะถูกแบ่งไปเพื่อการบริโภคและการออม)

$$I = S$$

ในกรณีที่ภาครัฐบาลเข้ามาเกี่ยวข้อง ตัวแบบการกำหนดขึ้นเป็นรายได้ประชาชาติ คือ

$$Y = C + I + G$$

$$\text{และ } Y = C + S + T$$

โดยที่ G คือ การใช้จ่าย (ในการบริโภคและการลงทุน) ของรัฐบาล

T คือ ภาษีที่รัฐบาลเรียกเก็บ

$$\text{จะได้ } S + T = I + G$$

$$S = I + (G - T)$$

นั่นคือ การออม = การลงทุน + ส่วนเกินดุลในงบประมาณ

หรือ การออม = การลงทุน - ส่วนขาดดุลในงบประมาณ

โดยที่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคขึ้นอยู่กับรายได้ การเพิ่มขึ้นของรายได้ทำให้การบริโภคเพิ่มขึ้น แต่ไม่มากเท่ากับรายได้ที่เพิ่มขึ้น และการบริโภคลดลงเมื่อรายได้ลดลงแต่ไม่มากเท่าเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายด้านการลงทุนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรายได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริโภค ถ้าการลงทุนลดลง รายได้ลดลง การออมก็ลดลง ซึ่งคือการออมจะเท่ากับการลงทุน ณ ระดับรายได้และการจ้างงานที่ต่ำลง ถ้าการลงทุนเพิ่มขึ้น ทำให้รายได้การบริโภค และการออมเพิ่มขึ้น ซึ่งคือการออมจะเท่ากับการลงทุน ณ ระดับรายได้และการจ้างงานที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม เคนส์เห็นว่าการจ้างงานเต็มที่เป็นกรณีพิเศษ ดุลยภาพ ณ ระดับต่ำกว่าการจ้างงานเต็มที่จะเป็นกรณีปกติทั่วไป ดังนั้น เมื่อการบริโภคและการลงทุนไม่เพียงพอที่จะ

รักษาระดับการจ้างงานเต็มที่ รัฐบาลควรพร้อมที่จะเพิ่มกระแสรายได้โดยการใช้งบประมาณขาดดุล หรือใช้มาตรการอื่นๆ เพื่อกระตุ้นระบบเศรษฐกิจ

ตัวกำหนดการลงทุนที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง คือ อัตราดอกเบี้ย แต่เคนส์ไม่เห็นด้วยที่ว่าอัตราดอกเบี้ยทำให้อุปสงค์ของเงินออมเพื่อใช้ในการลงทุนเท่ากับอุปทานของเงินออม เขาอธิบายว่า อัตราดอกเบี้ยไม่ใช่รางวัลของการออม เพราะถ้าคนที่ถือเงินสดเขาจะไม่ได้ดอกเบี้ย การออมจึงขึ้นอยู่กับรายได้มากกว่า อัตราดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทนของการยอมเสียสละสภาพคล่อง ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในสภาพคล่อง (liquidity preference) และปริมาณเงิน

ในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนการจ้างงานเต็มที่ เคนส์เน้นว่า รัฐบาลมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เกิดเสถียรภาพ ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่ ตัวอย่างเช่น รัฐบาลควรกระตุ้นการลงทุนของเอกชนในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ โดยการลดอัตราดอกเบี้ยด้วยการใช้นโยบายของธนาคารกลาง หรือใช้นโยบายงบประมาณขาดดุล หรือกระตุ้นการกระจายรายได้ เพื่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นในแนวโน้มการบริโภคด้วยการเก็บภาษีและลดอัตราดอกเบี้ย

จากทฤษฎีของเคนส์ ได้ให้แนวคิดที่ว่า ปัจจัยที่กำหนดรายได้และการจ้างงานได้โดยตรง คือการบริโภคและการลงทุน โดยที่การบริโภคถูกกำหนดโดยขนาดของรายได้ และการลงทุนถูกกำหนดโดยอัตราดอกเบี้ย เคนส์ยังให้ความสำคัญกับการแทรกแซงของรัฐบาลด้วยเพื่อส่งเสริมการจ้างงานให้เต็มที่ โดยการควบคุมนั้นเพื่อทำให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เช่น การใช้นโยบายขาดดุล งบประมาณเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนให้มากขึ้น การลงทุนเพิ่มขึ้น ทำให้ระดับของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลไทย

3.1 ลักษณะรายจ่ายของรัฐบาล

การพิจารณาถึงผลในทางเศรษฐกิจของรายจ่ายรัฐบาลนั้น (เกริกเกียรติ พิพัฒน์ เสรีธรรม. 2546 :368-369) อาจพิจารณาถึงการใช้จ่ายแต่ละประเภทของรัฐบาลว่าจะมีผลต่อการเพิ่มทุนประสิทธิภาพการผลิตหรือไม่นั้นอาจแยกพิจารณาได้ดังนี้

3.1.1 รายจ่ายที่เพิ่มทุนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง (Productive expenditure) รายจ่ายประเภทนี้จะมีลักษณะเป็นการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของรัฐบาล เพื่อที่จะช่วยให้ประเทศมีสินค้านำเข้า (Capital stock) และความสามารถในการผลิตที่เพิ่มขึ้นในอนาคต นับว่าเป็นปัจจัย

สำคัญที่จะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และช่วยให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รายจ่ายที่จะเพิ่มทุนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง ได้แก่ การลงทุนการผลิตต่างๆ เช่น การสร้างถนนหนทาง การสร้างระบบชลประทาน การสร้างแหล่งพลังงานต่างๆ และการค้นคว้าวิจัย เป็นต้น นอกจากนี้ได้แก่ รายจ่ายต่างๆ ที่เพิ่มทุนคุณภาพของแรงงานให้ดีขึ้น เช่น รายจ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษา ฝึกอบรม การใช้จ่ายทางด้านการแพทย์และพลาสมา เป็นต้น

3.1.2 รายจ่ายที่มีได้เพิ่มทุนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง (Unproductive expenditure) รายจ่ายประเภทนี้ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาล ซึ่งไม่ได้มีส่วนเพิ่มทุนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรงของประเทศ เช่น การรักษาความสงบภายใน และการใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐบาลในระดับต่างๆ การใช้จ่ายที่มีได้เพิ่มทุนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรงนี้มีความสำคัญมากต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และความอยู่ดีกินดีของประชาชน ทั้งนี้เพราะว่าเมื่อพิจารณาถึงประเทศโดยส่วนรวมแล้วถ้าหากมีการนำทรัพยากรไปใช้จ่ายในด้านที่ไม่ส่งเสริมการผลิตโดยตรงเป็นจำนวนมาก ก็ย่อมจะหมายความว่าจำนวนทรัพยากรที่นำไปใช้ด้านการเพิ่มทุนประสิทธิภาพการผลิตย่อมที่จะเหลือน้อยลง เช่น ถ้ารัฐบาลใช้จ่ายทางด้านการป้องกันประเทศเพิ่มขึ้น ก็หมายความว่างบประมาณที่จะเหลือเพื่อใช้จ่ายในด้านเศรษฐกิจหรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับสวัสดิการของประชาชนย่อมจะมีน้อยลง เป็นต้น

3.2 การจำแนกประเภทรายจ่ายของรัฐบาล

รายจ่ายของรัฐบาลอาจจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภทคือ รายจ่ายในงบประมาณ และรายจ่ายนอกงบประมาณ ดังนี้

3.2.1 รายจ่ายในงบประมาณ หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้นและนำไปใช้จ่ายได้จะต้องผ่านกระบวนการงบประมาณก่อน คือ จะเป็นรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติจากฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายกำหนดไว้ ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นรายจ่ายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน การศึกษา การสาธารณสุขและสาธารณสุข และการรักษาเสถียรภาพหรือการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

3.2.2 รายจ่ายนอกงบประมาณ หมายถึง รายจ่ายจากเงินที่ส่วนราชการได้รับมาซึ่งจะต้องนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน หรือรายจ่ายของส่วนราชการ ซึ่งมีใช้รายจ่ายจาก

งบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้แก่ รายจ่ายจากเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ รายจ่ายจากเงินกู้ต่างประเทศ ยังไม่สามารถกำหนดได้แน่นอนว่าในแต่ละปีงบประมาณจะได้รับเงินกู้ต่างประเทศจากแหล่งใด เป็นจำนวนเท่าไร และเมื่อใด รายจ่ายของรัฐวิสาหกิจที่มีสินค้าและบริการที่เป็นสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า และโทรศัพท์ เป็นต้น รัฐบาลจะจัดตั้งองค์กรที่มีอิสระในการกำหนดแผนการใช้จ่ายและจัดเก็บรายได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการงบประมาณแผ่นดิน รัฐบาลเพียงแค่ออกควบคุมดูแลเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินการ นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วยังมีรายจ่ายนอกงบประมาณอีกหลายประเภท เช่น เงินกองทุนต่างๆ ซึ่งจัดตั้งโดยกฎหมายและคำสั่งนายกรัฐมนตรี เงินบำรุงสถาบันการศึกษา สาธารณสุข และเงินบริจาค เป็นต้น

3.3 โครงสร้างรายจ่ายของรัฐบาล

ประเทศไทยมีการจำแนกประเภทรายจ่ายของรัฐบาลตามวิธีการบันทึกสถิติที่มีวิธีการจัดเก็บแตกต่างกัน แบ่งเป็น 2 วิธี ดังนี้

3.3.1 การบันทึกตามระบบบัญชีประชาชาติ ซึ่งเป็นวิธีที่มีการใช้แพร่หลายทั่วโลก โดยอาศัยแนวทางที่เสนอแนะโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nation System of National Account : UNSNA) โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กองบัญชีประชาชาติเป็นผู้รับผิดชอบ ตัวเลขที่ปรากฏในบัญชีนี้เป็นไปตามปีปฏิทินไม่ใช่ปีงบประมาณ โดยอาศัยหลักการที่เรียกว่า แอ็คครูล เบซิส (Accrual basis) ซึ่งตามวิธีการนี้ได้จําแนกรายจ่ายของรัฐบาลออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) รายจ่ายเพื่อการลงทุนของรัฐบาล (Government investment expenditure) หมายถึง รายจ่ายของภาครัฐบาลในสินทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของการสะสมทุนภายในประเทศ รายจ่ายส่วนนี้จําแนกต่อไปเป็นรายจ่ายเพื่อการลงทุนในสิ่งก่อสร้าง (ได้แก่ ที่ดิน ที่อยู่อาศัย ที่ทำงาน ถนน สะพาน เขื่อน โรงเรียน และโรงพยาบาล เป็นต้น) และรายจ่ายเพื่อการลงทุนในเครื่องจักรเครื่องมือ

2) รายจ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาล (Government consumption expenditure) หมายถึง รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการของภาครัฐบาลซึ่งมิใช่สินทรัพย์ หมายความว่าสินทรัพย์เหล่านี้เมื่อใช้แล้วก็หมดไปในรอบปี รายจ่ายส่วนนี้ยังสามารถจําแนกต่อไปตามหน้าที่ อาทิเช่น การบริหารทั่วไป การป้องกันประเทศ การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น

3.3.2 การบันทึกตามบัญชีงบดุลของกระทรวงการคลัง การบันทึกรายได้และรายจ่ายของภาครัฐบาลตามบัญชีงบดุลของกระทรวงการคลังนั้นจะบันทึกตามปีงบประมาณ โดยใช้หลักแคช เบซิส (Cash basis) กล่าวคือ รายได้และรายจ่ายเกิดขึ้นเมื่อใดก็ให้บันทึกไปตามนั้น โดยสำนักงานงบประมาณเป็นผู้รับผิดชอบ และได้จำแนกการใช้จ่ายออกเป็น 6 ประเภท คือ (ไกรยุทธ ธีรยาศินันท์, 2528:63-93; และเสาวนีย์ บุญยศ, 2543:33-40)

3.3.2.1 การจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงาน เป็นการจำแนกประเภทรายจ่ายในงบประมาณออกเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะงานที่รัฐบาลจะดำเนินการในแต่ละด้าน ซึ่งมีวัตถุประสงค์แตกต่างกันออกจากกัน ตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นไป สำนักงานงบประมาณได้ปรับปรุงระบบการจำแนกงบประมาณรายจ่ายตามลักษณะงานจากที่เคยใช้ตามแนวทางของสำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติปี 2501 มาใช้แนวทางของสำนักงานสถิติแห่งสหประชาชาติปี 2523 ซึ่งจำแนกการดำเนินงานของรัฐบาลตามวัตถุประสงค์ออกเป็นด้านต่างๆ 4 ด้านดังนี้

1) ด้านการบริหารงานทั่วไป

- การบริหารทั่วไปของรัฐ
- การป้องกันประเทศ
- การรักษาความสงบภายในประเทศ

2) ด้านการบริการชุมชนและสังคม

- การศึกษา
- การสาธารณสุข
- การสังคมสงเคราะห์
- การเคหะและชุมชน
- การศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ

3) ด้านการเศรษฐกิจ

- การเชื้อเพลิงและพลังงาน
- การเกษตร การประมง และป่าไม้
- การเหมืองแร่ ทรัพยากรธรณี การอุตสาหกรรม และการโยธา
- การคมนาคมขนส่ง และการสื่อสาร
- การบริหารเศรษฐกิจอื่น

4) ด้านการดำเนินงานอื่นๆ

3.3.2.2 การจำแนกรายจ่ายตามลักษณะเศรษฐกิจ เป็นการจำแนกงบประมาณรายจ่ายเพื่อแสดงให้เห็นผลทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของรัฐบาลด้วยการจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุน ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นเป็นการยุ่งยากในการที่จะจำแนกงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลออกเป็นรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน สำหรับประเทศไทยได้มีการจำแนกรายจ่ายวิธีนี้โดยอาศัยการจำแนกประเภทรายจ่ายตามลักษณะการใช้จ่ายเป็นเครื่องมือ กล่าวคือ ถือว่ารายจ่ายในหมวดครุภัณฑ์กับหมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้างเป็นรายจ่ายลงทุน ส่วนรายจ่ายที่เหลือเป็นรายจ่ายประจำ โดยสามารถพิจารณารายละเอียดได้ดังนี้

รายจ่ายประจำ (Current expenditure) หมายถึง รายจ่ายเพื่อใช้ในการบริหารงานประจำและปกติ ถือว่าเป็นรายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต (Non productive) โดยตรง สามารถจำแนกในรายละเอียดได้ดังนี้

1) รายจ่ายซื้อสิ่งของและบริการ เพื่อใช้ในการบริหารงานตามปกติและเป็นประจำ ประกอบด้วย

- เงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร ตุลาการ ยกเว้นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการก่อสร้างทรัพย์สินประจำ เช่น การก่อสร้างเขื่อน และการก่อสร้างถนน เป็นต้น

- รายจ่ายเป็นค่าเช่าทรัพย์สิน

- ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ เป็นรายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการเพื่อซื้อสิ่งของ ซึ่งโดยสภาพย่อมสิ้นเปลือง เปลี่ยนหรือสลายตัวในระยะเวลาอันสั้น ยกเว้นค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปในการก่อสร้างทรัพย์สินประจำ

- รายจ่ายทางทหาร ซึ่งเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับทหารทั้งสิ้น นอกจากรายการที่เกี่ยวกับทหารตามข้อแรก

- รายจ่ายในหมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่นที่มีลักษณะเป็นการอุดหนุน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายจัดอบรมสัมมนา ค่าธรรมเนียมจัดการเงินกู้ ค่าใช้จ่ายเพื่อการศาสนา ค่าใช้จ่ายในการเจรจาธุรกิจและการประชุมนานาชาติ เงินช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้าง เงินช่วยค่าครองชีพ และเงินสำรองจ่ายต่างๆ เป็นต้น

2) รายจ่ายค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ซึ่งเป็นดอกเบี้ยค่าเงินกู้ยืมของรัฐบาลที่เกิดจากการกู้ยืมทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ

3) เงินอุดหนุน ซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายโอนให้แก่ รัฐวิสาหกิจหรือภาคเอกชนเพื่อให้ผู้ได้รับการอุดหนุนสามารถขายสินค้าหรือบริการที่ผลิตได้ใน ราคาที่รัฐบาลกำหนด เช่น เงินชดเชยค่ากระแสไฟฟ้าให้แก่การไฟฟ้าต่างๆ เงินชดเชยอัตราค่าน้ำประปาให้แก่การประปาต่างๆ เงินชดเชยค่าโดยสารให้แก่บุคคลบางประเภท และเงินอุดหนุน เป็นค่าดอกเบี้ยและเงินต้นให้แก่การเคหะแห่งชาติ เป็นต้น

4) รายจ่ายโอนให้แก่เอกชนในประเทศ ซึ่งเป็นรายจ่ายที่ รัฐบาลจ่ายให้แก่เอกชนและสถาบันซึ่งกระทำกิจการโดยไม่หวังผลกำไร จ่ายไปโดยไม่ได้รับสิ่งของ หรือบริการตอบแทนกลับคืนมาโดยตรง แต่จะมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ เงินอุดหนุนคนชรา เงินอุดหนุน คนพิการ เงินอุดหนุนองค์การสมาคมหรือมูลนิธิ ซึ่งดำเนินงานเพื่อการกุศลและสาธารณประโยชน์ และเงินอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์

5) รายจ่ายโอนให้แก่ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรัฐบาล ท้องถิ่นเพื่อเป็นรายจ่ายประจำ ซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลในส่วนกลางได้จ่ายโอนไปให้ข้าราชการ บริหารส่วนท้องถิ่นหรือท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้จ่ายในการบริหารงานตามปกติสำหรับท้องถิ่นนั้นๆ โดยมีลักษณะเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป ได้แก่ เงินอุดหนุนทั่วไปที่จัดสรรให้แก่เทศบาล สุขาภิบาล องค์การ บริหารส่วนจังหวัด และหน่วยปกครองท้องถิ่นรูปอื่น เป็นต้น

6) รายจ่ายให้แก่รัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน และสถาบันที่รัฐบาล จัดตั้งขึ้นซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่หน่วยงานและสถาบันเหล่านี้เป็นเงินทุนดำเนินการ และเงินทุนหมุนเวียน ได้แก่ เงินช่วยเหลือรัฐวิสาหกิจเพื่อนำไปชำระคืนเงินต้น และดอกเบี้ยเงินกู้ที่ นำมาใช้ในโครงการลงทุนที่รัฐบาลให้ความเห็นชอบ เงินทุนดำเนินการและเงินทุนหมุนเวียนที่จ่าย ให้แก่รัฐวิสาหกิจ และเงินทุนหมุนเวียนที่จัดสรรให้แก่หน่วยงาน หรือสถาบันที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อ ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นต้น

7) รายจ่ายโอนไปต่างประเทศ ซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลได้จ่าย ให้แก่รัฐบาลต่างประเทศองค์การระหว่างประเทศและบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ ได้แก่ เงิน ค่าสมาชิกและค่าบำรุงต่าง ที่จ่ายให้องค์การและสมาคมในต่างประเทศ เงินอุดหนุนเพื่อเป็น ค่าใช้จ่ายประจำขององค์การระหว่างประเทศ เงินช่วยเหลือต่างๆ ที่จ่ายให้แก่ต่างประเทศ และเงิน ประกันสังคม แต่ในปัจจุบันได้ย้ายถิ่นที่อยู่ในประเทศและมีสิทธิได้รับเงินประกันสังคม แต่ใน ปัจจุบันได้ย้ายถิ่นที่อยู่ไปพำนักต่างประเทศ

รายจ่ายลงทุน (Capital expenditure) หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาล ใช้จ่ายไปเพื่อเสริมสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจ และเพื่อการได้มาซึ่งครุภัณฑ์ ที่ดิน และ

สิ่งก่อสร้าง โดยถือว่าเป็นรายจ่ายเพื่อการสะสมทุน และเป็นรายจ่ายที่ก่อให้เกิดผลผลิต (productive) สามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1) รายจ่ายสะสมทุนผ่านทางส่วนราชการ ซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ส่วนราชการเพื่อซื้อครุภัณฑ์ และที่ดิน และการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างต่างๆ รวมทั้งรายจ่ายที่เป็นเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าใช้สอยและค่าวัสดุที่ใช้จ่ายไปเพื่อการก่อสร้างสินทรัพย์ประจำ เช่น การสร้างเขื่อน และการสร้างถนน เป็นต้น

2) รายจ่ายสะสมทุนจ่ายผ่านทางรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลจัดสรรเพื่อซื้อครุภัณฑ์และที่ดิน และการก่อสร้างสิ่งก่อสร้างต่างๆ รวมทั้งรายจ่ายนอกเหนือจากนี้ที่มีลักษณะเป็นรายจ่ายลงทุนด้วย เช่น ค่าภาษีอากรการนำเข้าเครื่องจักร วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการติดตั้งไฟฟ้า การวางท่อประปา และการสร้างทางรถไฟ เป็นต้น

3) รายจ่ายลงทุนโอนให้แก่เอกชนในประเทศ ซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายโอนให้แก่เอกชน เพื่อนำไปใช้จ่ายในการก่อให้เกิดสินทรัพย์ถาวรที่อายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี เช่น เงินอุดหนุนให้แก่เอกชนเพื่อจัดทำประปาหมู่บ้าน และเงินอุดหนุนเพื่อบูรณะศาสนสถาน เป็นต้น

4) รายจ่ายลงทุนโอนให้แก่ข้าราชการบริหารส่วนท้องถิ่นหรือรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลได้จ่ายโอนให้แก่เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ เพื่อนำไปใช้จ่ายในการก่อให้เกิดสินทรัพย์ถาวร โดยจ่ายเป็นเงินอุดหนุนให้ไปใช้ในการก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น เขื่อนกั้นน้ำ ถนน ทางระบายน้ำ และประปา เป็นต้น

5) รายจ่ายลงทุนโอนให้แก่ต่างประเทศ ซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลโอนให้แก่ผู้รับที่อยู่ในต่างประเทศ เพื่อนำไปใช้จ่ายในการก่อให้เกิดทรัพย์สินถาวรหรือการลงทุน เช่น รายจ่ายค่าซื้อปูนซีเมนต์เพื่อช่วยเหลือรัฐบาลลาวในการก่อสร้างเขื่อนพลังน้ำโครงการน้ำจิม

6) เงินให้กู้ยืมแก่รัฐวิสาหกิจ และราชการบริหารส่วนท้องถิ่นหรือรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลได้จ่ายให้แก่รัฐวิสาหกิจ และเทศบาลหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่นในลักษณะเป็นการให้กู้ยืมโดยปกติ เพื่อใช้ในการลงทุนต่างๆ โดยผู้ยืมจะต้องชดเชยเงินคืนตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนด เช่น การกู้ยืมเพื่อการก่อสร้างประปาเทศบาล

7) รายจ่ายซื้อสินหนี้สินหรือการซื้อสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งเป็นรายจ่ายที่รัฐบาลได้จ่ายไปเพื่อชำระคืนต้นเงินกู้ รายจ่ายเป็นทุนในการรัฐวิสาหกิจที่ดั่งใหม่ รายจ่ายเพิ่มทุนหรือค่านันต่างๆ รวมทั้งค่าสมาชิกหรือค่าบำรุงซึ่งก่อให้เกิดสินทรัพย์ทางการเงิน เช่น เงินเพิ่มทุนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

3.3.2.3 การจำแนกรายจ่ายตามแผนงาน เป็นการจำแนกรายจ่ายในงบประมาณที่จะใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกจากกัน โดยการรวมเอารายจ่ายสำหรับกิจกรรมที่จะดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์เดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งกระจายอยู่ในหน่วยงานต่างๆ เข้าไว้เป็นหมวดหมู่ภายใต้แผนงานเดียวกัน การจำแนกประเภทรายจ่ายในงบประมาณตามแผนงานของประเทศไทย ได้เริ่มจัดทำขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2525 เป็นต้นมา โดยจำแนกออกเป็น 5 ระดับลดหลั่นลงไปตามลำดับ คือ ด้าน สาขา แผนงาน แผนงานรอง งานหรือโครงการ

3.3.2.4 การจำแนกรายจ่ายตามหน่วยงาน เป็นการจำแนกรายจ่ายในงบประมาณที่จะจัดสรรไว้สำหรับเป็นส่วนกลาง และให้แก่หน่วยงานต่างๆ เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการออกจากกันให้เห็นอย่างเด่นชัดว่าเป็นรายจ่ายสำหรับส่วนกลาง และเป็นของแต่ละหน่วยงาน โดยปกติจะจำแนกเป็นงบกลาง และงบรายการกระทรวง ทบวง กรม ดังนี้

- 1) งบกลาง
- 2) สำนักนายกรัฐมนตรี
- 3) กระทรวงกลาโหม
- 4) กระทรวงการคลัง
- 5) กระทรวงการต่างประเทศ
- 6) กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- 7) กระทรวงคมนาคม
- 8) กระทรวงพาณิชย์
- 9) กระทรวงมหาดไทย
- 10) กระทรวงยุติธรรม
- 11) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
- 12) กระทรวงศึกษาธิการ
- 13) กระทรวงสาธารณสุข

- 14) กระทรวงอุตสาหกรรม
- 15) กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
- 16) ทบวงมหาวิทยาลัย
- 17) ส่วนราชการที่ไม่มีสังกัดกระทรวง หรือทบวง
- 18) รัฐวิสาหกิจ
- 19) เงินทุนหมุนเวียน

3.3.2.5 การจำแนกรายจ่ายตามหมวดรายจ่าย เป็นการจำแนกรายจ่ายในงบประมาณที่จะใช้จ้างบุคลากรและซื้อสิ่งของ ออกเป็นหมวดหมู่และรายการโดยละเอียด ได้จำแนกออกเป็นดังนี้

- 1) หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ
- 2) หมวดค่าจ้างชั่วคราว
- 3) หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ
- 4) หมวดค่าสาธารณูปโภค
- 5) ค่าครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง
- 6) หมวดเงินอุดหนุน
- 7) หมวดรายจ่ายอื่น
- 8) งบกลาง
- 9) เงินทุนหมุนเวียน

3.3.2.6 การจำแนกรายจ่ายเป็นรายจ่ายเพื่อการพัฒนาและเพื่อการดำเนินการปกติ เป็นการจำแนกงบประมาณรายจ่ายโดยยึดกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหลัก แบ่งการใช้จ่ายออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) รายจ่ายเพื่อการพัฒนา หมายถึง การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของงานและโครงการที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 2) รายจ่ายเพื่อการดำเนินการปกติ หมายถึง การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของงานและโครงการที่ไม่ได้ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่กล่าวมาทำให้ทราบว่า งบประมาณรายจ่ายมีความสำคัญในการเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารนโยบายเศรษฐกิจ หากมีการจัดสรรได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพก็ย่อมที่จะเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศ แต่ถ้าหาก รัฐบาลดำเนินการผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนไปก็อาจจะสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจได้อย่างมากเช่นกัน ดังนั้น การบริหารจัดการงบประมาณรายจ่ายตามนโยบายรัฐบาลที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนจึงมีความสำคัญที่จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และประเทศชาติมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคง

4. แนวคิดเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน

อัตราแลกเปลี่ยน (Froyen, Richard T. 1999:448; สมรักษ์ รักษาทรัพย์ และถวิล นิลใบ, 2543: 178-191) แสดงถึงราคาของเงินสกุลท้องถิ่น ในรูปของเงินสกุลต่างประเทศคือ อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยที่จำนวนเงินบาทที่ต้องใช้ในการแลกเงินดอลลาร์สหรัฐ 1 ดอลลาร์เท่ากับ 40 บาท ในนโยบายของรัฐบาลหากรัฐบาลปล่อยให้อัตราแลกเปลี่ยนเป็นไปอย่างเสรี สามารถปรับเปลี่ยนขึ้นลงได้ขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของเงินตราสกุลนั้น หากอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 1 ดอลลาร์เท่ากับ 41 บาทจากเดิมเงิน 1 ดอลลาร์เท่ากับ 40 บาท แสดงว่า เงินบาทอ่อนค่าลง (Depreciation) เมื่อเทียบกับค่าเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือจะกล่าวได้ว่า ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐแข็งค่าขึ้น (Appreciation) เมื่อเทียบกับเงินประเทศไทย และในนโยบายของรัฐบาลหากรัฐบาลกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ เมื่อต้องการเปลี่ยนแปลงค่าเงินจาก 1 ดอลลาร์เท่ากับ 40 บาท ต่อมากำหนดให้อัตราแลกเปลี่ยนเป็น 1 ดอลลาร์เท่ากับ 41 บาท กรณีนี้เรียกว่า การลดค่าเงินบาท (Devalue) ในทางกลับกันเมื่อเปลี่ยนมาเป็น 1 ดอลลาร์เท่ากับ 39 บาท จะเรียกว่า การเพิ่มค่าเงินบาท (Revalue) ซึ่งการปรับเปลี่ยนแบบนี้จะขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล และภาพรวมของระบบเศรษฐกิจ โดยแบ่งประเภทของระบบอัตราแลกเปลี่ยนดังนี้

4.1 ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ (Fixed exchange rate system)

เป็นอัตราแลกเปลี่ยนที่เคลื่อนไหวได้ภายในขอบเขตแคบๆ จากค่าเสมอภาค (Par value) เป็นระบบที่กฎระเบียบที่บังคับให้ธนาคารกลางหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งมีข้อแตกต่างจากระบบอัตราแลกเปลี่ยนอื่นที่ธนาคารกลางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ดุลยพินิจในการจัดการกับอัตราแลกเปลี่ยนตามสมควร ระบบมาตรฐาน

ทองคำ (Gold standard) เป็นต้นแบบของอัตราแลกเปลี่ยนประเภทนี้ ต่อมาได้ถูกยกเลิกไป เนื่องจากเป็นระบบที่ไม่ยืดหยุ่น เพราะประเทศที่อยู่ภายใต้ระบบนี้จะสร้างเงินขึ้นมาได้จะต้องมีปริมาณทองคำหนุนหลังอยู่ตามที่ได้ประกาศ และต้องยินยอมให้ใครก็ตามที่ถือเงินของประเทศตนสามารถมาแลกเปลี่ยนเป็นทองคำได้ ระบบนี้จึงเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศและการพัฒนาประเทศ เพราะปริมาณเงินไม่ได้ขยายตัวไปตามปริมาณการค้าและการลงทุน หากแต่ขยายตัวไปตามปริมาณของทองคำซึ่งถูกกำหนดโดยปัจจัยอื่นที่ไม่ใช่ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ข้อดีของระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่

4.1.1 ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะสนับสนุนการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ และเป็นสิ่งที่นักธุรกิจต้องการ กล่าวคือ นักธุรกิจและนักลงทุนไม่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงในเรื่องของการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน การวางแผนดำเนินงานจึงเป็นไปด้วยความสะดวก

4.1.2 ต้นทุนในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศลดลง เนื่องจากมีความแน่นอนหรือมีความเสี่ยงน้อยจึงไม่จำเป็นต้องสูญเสียค่าคุ้มครองความเสี่ยง

4.1.3 ช่วยให้อำนาจสามารถควบคุมปัญหาเงินเฟ้อที่อาจเกิดจากการเสื่อมค่าของเงินได้

ข้อเสียของระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่

4.1.4 ในการกำหนดค่าอัตราแลกเปลี่ยน หากกำหนดสูงเกินไปจะทำให้ราคาสินค้านำเข้าถูกเกินไป ขณะที่ราคาสินค้าออกจะแพงเกินไป ซึ่งมีผลต่อดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัด เลวลงได้

4.1.5 ถ้ากำหนดค่าเงินสูงเกินไป อาจถูกโจมตีค่าเงินจากนักเก็งกำไรทั้งภายในและต่างประเทศได้

4.1.6 เมื่อเกิดปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดหรือดุลการชำระเงิน อัตราแลกเปลี่ยนไม่สามารถเป็นกลไกช่วยในการปรับตัวเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลได้

4.2 ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวอย่างเสรี (Freely floating exchange rate system)

ภายใต้ระบบนี้ อัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลใดๆ จะเคลื่อนไหวตามอุปสงค์และอุปทานของเงินตราสกุลนั้นๆ โดยธนาคารจะไม่มีแทรกแซง

ข้อดีของระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวอย่างเสรี

4.2.1 อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวช่วยให้มีการปรับดุลบัญชีเดินสะพัดหรือดุลการชำระเงินได้

4.2.2 ธนาคารไม่จำเป็นต้องดำรงทุนสำรองระหว่างประเทศไว้เป็นจำนวนมากเพื่อปกป้องค่าเงิน

4.2.3 ไม่ต้องกังวลเรื่องการโจมตีค่าเงินของประเทศ

ข้อเสียของระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวอย่างเสรี

4.2.4 อัตราแลกเปลี่ยนจะผันผวนขึ้นลงไปตามอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งการเก็งกำไรซึ่งก่อให้เกิดความไม่แน่นอนในเรื่องอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ เพราะจะทำให้เกิดกำไรหรือขาดทุนได้จากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน

4.2.5 นโยบายในการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจของภาครัฐมีประสิทธิภาพลดลงในเรื่องการควบคุมภาวะเงินเฟ้อ

4.3 ระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่แบบยืดหยุ่น (Modified fixed exchange rate system)

จากข้อบกพร่องของระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ที่ไม่ยืดหยุ่นต่อการขยายตัวทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ทำให้ทุกประเทศยกเลิกใช้ระบบนี้ ดังนั้น จึงมีการปรับเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่มาเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่แบบยืดหยุ่น ที่สามารถสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ตัวอย่างของระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่แบบยืดหยุ่น คือ ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบตะกร้าเงิน (Basket of currencies)

4.4 ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบจัดการ (Managed floating exchange rate system)

เป็นระบบที่เกิดจากการปรับปรุงระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบเสรี กล่าวคือ เป็นอัตราแลกเปลี่ยนที่มีค่าเสมอภาคตายตัว แต่ปล่อยให้อุปสงค์และอุปทานของเงินสกุลนั้นสามารถทำงานในระดับหนึ่ง โดยที่ธนาคารกลางสามารถเข้าไปแทรกแซงได้เพื่อจำกัดขนาดและความผันผวนของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งเป็นจุดด้อยของระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวอย่างเสรี ระบบนี้จึงใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยในปัจจุบันใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบจัดการนี้ด้วย

4.5 ผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกและการนำเข้าสินค้า

อัตราแลกเปลี่ยน เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อการส่งออกและการนำเข้าสินค้าและบริการ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงการส่งออกและการนำเข้าสินค้าและบริการดังกล่าวสามารถส่งผลถึงระบบเศรษฐกิจโดยรวมได้ดังนี้

4.5.1 กรณีอัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น

อัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้นซึ่งเกิดจากค่าเงินบาทอ่อนตัว กล่าวคือจากเดิมเงิน 1 ดอลลาร์สหรัฐสามารถแลกเงินบาทได้ 40 บาท เมื่อเงินบาทอ่อนตัวจะสามารถแลกเงิน 1 ดอลลาร์สหรัฐกับเงินบาทได้มากขึ้น คือ 1 ดอลลาร์สหรัฐแลกได้ 41 บาท ซึ่งจะทำให้มีปริมาณการส่งออกสินค้าที่เพิ่มขึ้นแต่การนำเข้าสินค้าน้อยลง เนื่องจากการที่เงินบาทอ่อนตัวจะทำให้ราคาสินค้าจากต่างประเทศมีราคาแพงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าในประเทศไทย

4.5.2 กรณีอัตราแลกเปลี่ยนลดลง

ในทางกลับกันเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนลดลงซึ่งเกิดจากค่าเงินบาทแข็งตัว กล่าวคือจากเดิมเงิน 1 ดอลลาร์สหรัฐสามารถแลกเงินบาทได้ 40 บาท เมื่อเงินบาทแข็งตัวจะสามารถแลกเงิน 1 ดอลลาร์สหรัฐกับเงินบาทได้น้อยลง คือ 1 ดอลลาร์สหรัฐแลกได้ 39 บาท ซึ่งจะทำให้มีปริมาณการส่งออกสินค้าที่ลดลงแต่การนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้น เนื่องจากการที่เงินบาทแข็งตัวจะทำให้ราคาสินค้าจากต่างประเทศมีราคาถูกลงเมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าในประเทศไทย

ดังนั้น อัตราแลกเปลี่ยนจะมีผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในทางอ้อม ในลักษณะที่ผ่านฟังก์ชันการนำเข้าสินค้า และการส่งออกสินค้า ซึ่งในสมการเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศนั้นการฟังก์ชันส่งออกสินค้าคือ ดัชนีราคาสินค้าเข้า - ออก เปรียบเทียบและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศซึ่งสามารถวัดได้ในฐานะที่เป็นจำนวนหน่วยของเงินตราภายในประเทศ ต่อเงินตรา 1 หน่วยต่างประเทศ และหากการเพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นราคาสินค้าจากต่างประเทศ หรืออัตราแลกเปลี่ยนเงินจะทำให้ราคาสินค้าของไทยถูกลง และจะเป็นการเพิ่มปริมาณการส่งออกสินค้ามากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้วย ในส่วนของ การนำเข้าสินค้าจะขึ้นอยู่กับรายได้ของคนในประเทศ อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าภายในประเทศที่แข่งขันกับสินค้าที่นำเข้า เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนสูงขึ้น จะเป็นการเพิ่มราคาของสินค้าต่างประเทศที่จะนำเข้ามา ผลก็คือการลดลงของการนำเข้าสินค้าซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์

มวลรวมในประเทศด้วย ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าหากอัตราแลกเปลี่ยนมีการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

5. แนวคิดเกี่ยวกับดัชนีราคาสินค้าเข้า - ออกโดยเปรียบเทียบ

ดัชนีราคาสินค้าเข้า - ออกโดยเปรียบเทียบ (Terms of trade) หมายถึง ดัชนีที่ใช้วัดการเคลื่อนไหวของราคาสินค้าเข้าและสินค้าออกโดยรวม ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง (ธนาคารแห่งประเทศไทย) ซึ่งการเปรียบเทียบราคาสินค้าเข้าและสินค้าออกเพื่อจะทำให้ทราบว่า ระดับราคาสินค้าในต่างประเทศถูกกว่าหรือแพงกว่าระดับราคาสินค้าภายในประเทศ

5.1 การปรับปรุงการจัดทำดัชนีราคาสินค้าเข้าและสินค้าออก

ปัจจุบันการจัดทำดัชนีราคาสินค้าเข้าและสินค้าออก (Import and export price indices) ในหลายประเทศได้ใช้วิธีการสำรวจกันมากขึ้น เนื่องจากมีการติดต่อกับผู้ประกอบการที่ใกล้ชิดตลอด ทำให้สามารถติดตามภาวะการผลิตและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของผลิตภัณฑ์ได้รวดเร็วขึ้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสินค้ามีความหลากหลายและคุณภาพก็ต่างกันมาก การคำนวณดัชนีราคาโดยการสำรวจจะมีค่าใช้จ่ายสูง และจำเป็นต้องใช้บุคลากรเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการขาดความพร้อมของฐานข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงยังใช้วิธีการจัดทำดัชนีราคาจากราคาต่อหน่วยของสินค้า (Unit value) ซึ่งคำนวณจากมูลค่าการนำเข้าหรือส่งออกหารด้วยปริมาณ แต่ได้ปรับปรุงเทคนิคการจัดทำเพื่อให้ดัชนีราคาสามารถสะท้อนความเคลื่อนไหวของราคานำเข้าและส่งออกที่เกิดขึ้นจริงได้อย่างดีที่สุด (ธนาคารแห่งประเทศไทย : 91-94)

5.1.1 การจัดทำดัชนีราคาสินค้าเข้าและสินค้าออกชุดเดิมของธนาคารแห่งประเทศไทย การจัดทำดัชนีราคาสินค้าจะใช้ข้อมูลที่ได้จากกรมศุลกากรโดยจำแนกสินค้าเข้าและสินค้าออกเป็น 9 หมวด ตามการแบ่งรหัสการค้าระหว่างประเทศแบบมาตรฐาน (Standard International trade classification) ในแต่ละหมวดประกอบด้วยสินค้าชนิดต่างๆ ซึ่งแบ่งย่อยตามรหัสฮาร์โมนิ (Harmonized system) 10 หลัก โดยที่สินค้าย่อยแต่ละรหัสฮาร์โมนิมีความหลากหลายทั้งประเภทและคุณภาพ ราคาต่อหน่วย และปริมาณการนำเข้าหรือส่งออกในแต่ละเดือนจึงมีความแปรปรวนสูง เพื่อให้ดัชนีราคาที่คำนวณได้สะท้อนถึงราคาซื้อขายที่เกิดขึ้นจริง สินค้าที่ถูกคัดเลือกมาใช้สำหรับทำดัชนีราคาจะต้องเป็นสินค้าที่มีการนำเข้าหรือส่งออกอย่างต่อเนื่องในแต่ละเดือน

การคำนวณดัชนีราคาใช้สูตรของลาสเปร์ (Laspeyres) โดยถ่วงน้ำหนักด้วยโครงสร้างในปีฐาน ซึ่งเป็นปีที่การส่งออกและนำเข้ามีความปกติ สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

$$I_n = \frac{\sum_{i=1}^n (P_{in} Q_{i0})}{\sum_{i=1}^n (P_{i0} Q_{i0})}$$

โดยที่ P_{i0} และ Q_{i0} เป็นราคาและปริมาณของสินค้า i ในปีฐาน

P_{in} เป็นราคาของสินค้า i ในปีที่ต้องการคำนวณ

อย่างไรก็ตาม วิธีการคำนวณของลาสเปร์ (Laspeyres) ที่อาศัยรูปแบบโครงสร้างของปีฐานเป็นบรรทัดฐานมีจุดอ่อน คือ หากโครงสร้างปัจจุบันต่างจากปีฐานมากดัชนีราคาที่คำนวณได้อาจไม่สะท้อนถึงราคาที่เกิดขึ้นจริง เพื่อลดข้อบกพร่องดังกล่าวจึงมีการปรับเปลี่ยนปีฐานทุกๆ 5 ปี เพื่อลดความบิดเบือนดังกล่าว

5.1.2 การปรับปรุงวิธีการจัดทำดัชนีราคาสินค้าเข้าและสินค้าออก ในช่วงปี 1990-1995 โครงสร้างเศรษฐกิจของไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้สินค้าที่นำมาเป็นตัวแทนในการคำนวณดัชนีราคา โดยเฉพาะสินค้าประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรประเภทต่างๆ รวมทั้งรถยนต์ มีความแปรปรวนในระดับสูง เนื่องจากคุณภาพสินค้าเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การนำเข้าที่ไม่สม่ำเสมอ มีความหลากหลายมาก หรือสินค้าไม่เป็นชนิดเดียวกัน (Homogeneous) แม้ว่าจะอยู่ในรหัสอาร์โมไนซ์เดียวกัน ทำให้ดัชนีราคาที่คำนวณได้ไม่สามารถอธิบายหรือสะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้มาก นอกจากนั้นเงื่อนไขที่กำหนดให้ต้องเปลี่ยนปีฐานทุกๆ 5 ปี เป็นปัญหาการทำดัชนีราคา เนื่องจากปีดังกล่าวอาจเป็นปีที่ผิดปกติที่มีราคาสินค้านำเข้าหรือส่งออกเพิ่มขึ้นหรือลดลงมาก

จากสาเหตุที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ธนาคารจึงปรับปรุงวิธีการคำนวณดัชนีราคาให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดยพยายามแก้ไขปัญหาละเอียดที่เกิดขึ้น ดังนี้

5.1.2.1 เพิ่มความครอบคลุม โดยการเพิ่มจำนวนตัวอย่างรายการของสินค้าที่ใช้ในการคำนวณดัชนีราคา ซึ่งจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์รายละเอียดของแต่ละกลุ่มสินค้าย่อยๆ ได้มากขึ้น ดังนี้

	สินค้าออก		สินค้าเข้า	
	เดิม	ใหม่	เดิม	ใหม่
จำนวนรายการสินค้า	897	5,532	671	5,791
ความครอบคลุม (ร้อยละของมูลค่ารวม)	81.3	97.7	67.8	90.9

5.1.2.2 แก้ปัญหาเรื่องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสินค้า โดยเปลี่ยนสูตรคำนวณดัชนีราคาจากของลาสเปร์ (Laspeyres) เป็นสูตรของฟิชเชอร์ (Fisher) ที่เป็น Chained Index วิธีของ Fisher Chained จะเป็นการประเมินค่าดัชนีบนพื้นฐานของโครงสร้างการส่งออกและนำเข้าเดือนปัจจุบันและเดือนก่อนหน้า ทำให้ดัชนีราคาที่คำนวณได้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการส่งออกและการนำเข้าได้รวดเร็วกว่าการใช้วิธีการเดิม รวมทั้งแก้ไขจุดอ่อนของพื้นฐานที่อาจจะผิดปกติกจากการเปลี่ยนทุก 5 ปีด้วย เนื่องจากการคำนวณโดยใช้ Fisher Chained จะมีการปรับน้ำหนักที่ใช้อย่างต่อเนื่องตามประเภทสินค้า สูตรที่ใช้คำนวณค่าดัชนีราคาของ Fisher Chained มีดังนี้คือ

$$I_{t,t-1} = \sqrt{\frac{\frac{\sum_{i=1}^n (P_{it} Q_{it-1})}{n}}{\frac{\sum_{i=1}^n (P_{it-1} Q_{it-1})}{n}} \times \frac{\frac{\sum_{i=1}^n (P_{it} Q_{it})}{n}}{\frac{\sum_{i=1}^n (P_{it-1} Q_{it})}{n}}}$$

โดยที่ P_{it} และ Q_{it} เป็นราคาและปริมาณของสินค้า i ในเดือนปัจจุบัน

P_{it-1} และ Q_{it-1} เป็นราคาและปริมาณของสินค้า i ในเดือนก่อน

หน้า

ค่าดัชนีที่ได้จากสูตรข้างต้นจะเป็นในรูปของอัตราการเปลี่ยนแปลงของราคาเดือนปัจจุบันเทียบกับเดือนก่อนหน้า ดังนั้นจึงเท่ากับไม่มีพื้นฐาน เพราะราคาและน้ำหนักของสินค้าที่ใช้เป็นพื้นฐานจะเปลี่ยนไปทุกเดือน แต่เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์จึงได้ทำการปรับให้ค่าเฉลี่ยของดัชนีราคาสินค้าเข้าและดัชนีราคาสินค้าออก โดยใช้ปี 1995 เป็นพื้นฐาน หรือมีค่าเท่ากับ 100 เมื่อได้ค่าดัชนีราคาสินค้าเข้าและดัชนีราคาสินค้าออกแล้วนำมาเปรียบเทียบ คือ

$$\text{ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกโดยเปรียบเทียบ} = \frac{\text{ดัชนีราคาสินค้าออก}}{\text{ดัชนีราคาสินค้าเข้า}}$$

5.2 ผลของการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาสินค้าเข้า – ออกโดยเปรียบเทียบ

การเปลี่ยนแปลงในระดับราคาสินค้าของแต่ละประเทศจะทำให้ดัชนีราคาสินค้าเข้า - ออกโดยเปรียบเทียบเปลี่ยนแปลงด้วย การเปลี่ยนแปลงในดัชนีราคาสินค้าเข้า – ออกโดยเปรียบเทียบ สามารถส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกสินค้าและบริการ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

5.2.1 กรณีดัชนีราคาสินค้าเข้า – ออกโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ซึ่งอาจเกิดจากระดับราคาสินค้าในต่างประเทศลดลง หรือระดับราคาสินค้าภายในประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศแพงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าในต่างประเทศ ปริมาณการส่งออกจึงลดลง ในขณะที่ปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้น ผลการคำนวณ และปริมาณเงินตราต่างประเทศไหลออกนอกประเทศมากขึ้น ส่งผลถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง

5.2.2 กรณีดัชนีราคาสินค้าเข้า – ออกโดยเปรียบเทียบลดลง ซึ่งอาจเกิดจากระดับราคาสินค้าในต่างประเทศแพงขึ้น หรือระดับราคาสินค้าภายในประเทศถูกลง ซึ่งทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศถูกลงเมื่อเปรียบเทียบกับราคาสินค้าจากต่างประเทศ ปริมาณการส่งออกจึงเพิ่มขึ้น

ในขณะที่ปริมาณการนำเข้าลดลง ดุลการค้าดีขึ้น และปริมาณเงินตราต่างประเทศไหลเข้าประเทศมากขึ้น ส่งผลถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

ดังนั้น สามารถกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบกับ การส่งออกสินค้าและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม นั่นคือ หากดัชนีราคาสินค้าเข้า – ออกโดยเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณการส่งออกและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง และในทางกลับกันหากดัชนีราคาสินค้าเข้า – ออกโดยเปรียบเทียบลดลงจะทำให้ปริมาณการส่งออกและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 9

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย(ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม) เป็นแผนระยะปานกลาง คือ 5 ปี แต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 มีระยะ 6 ปี ตลอดระยะที่ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้งหมดนั้น ประเทศไทยสามารถกำหนด และวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการปฏิบัติตามแผนก็ได้รับความร่วมมือกันเป็นอย่างดีทั้งภาครัฐบาล เอกชนและประชาชน โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้งหมดกล่าวโดยสรุปถึงการวางแผน เป้าหมายและนโยบายหลักของแผน และผลที่เกิดขึ้น ดังนี้

6.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509)

เป็นการวางแผนโดยอาศัยข้อมูลในอดีตประกอบกับการใช้ประสบการณ์และความรู้ของผู้วางแผน แต่การวางแผนดังกล่าวไม่ได้ให้ภาพรวมของระบบเศรษฐกิจที่ชัดเจนนัก และยังขาดการเชื่อมโยงในระดับมหภาคตามลักษณะการวางแผนที่ดี

แนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 นี้เน้นถึงการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่อปูพื้นฐานและกระตุ้นการลงทุนในภาคเอกชน และการขยายตัวของภาคเกษตรและอุตสาหกรรม เพื่อการขยายตัวของเศรษฐกิจส่วนรวม

การพัฒนาแผนดังกล่าวมีผลทำให้เกิดการขยายตัวของโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจเป็นที่น่าพอใจ คือเศรษฐกิจเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี นอกจากนี้ยังมีเสถียรภาพทางการเงิน การคลัง เกิดการขยายตัวของภาคสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานและภาคการก่อสร้างสูงถึงร้อยละ 22.3 และ 17.8 ตามลำดับ ทำให้ทราบว่าการลงทุนทั้งจากภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่มากเนื่องจากเมื่อเริ่มใช้แผนฉบับแรก ฐานะการคลัง

ของรัฐบาลมั่นคงดีทำให้สามารถดำเนินนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการลงทุนของรัฐบาลในด้านความสะอาดขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ การสร้างถนน ไฟฟ้า ประปา และการลงทุนของภาคเอกชนในด้านการก่อสร้าง จึงทำให้อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ สูงเกินเป้าหมายที่กำหนดไว้จากร้อยละ 5 ซึ่งเกิดขึ้นจริงร้อยละ 8 แต่จุดอ่อนสำคัญของแผนนี้ คือ การขาดการประสานงานที่สอดคล้องของโครงการพัฒนาต่างๆ และการขาดประสิทธิภาพในการ ดำเนินการและการบริหารตามแผน

6.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 นี้เป็นฉบับแรกที่มีการเพิ่มการพัฒนาสังคมเข้าไว้ในแผนด้วย มีการริเริ่มเอาตัวแบบและแนวคิดเศรษฐศาสตร์สำคัญๆ มาปรับใช้ เพื่อการวางแผน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการวางแผนระดับภูมิภาค และการใช้เทคนิค วิเคราะห์โครงการมากขึ้น

แผนฉบับนี้เน้นที่การขยายการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การผลิตทางการเกษตร และอุตสาหกรรม เพื่อทดแทนการนำเข้า การพัฒนาชนบท การพัฒนากำลังคน และการสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทในการพัฒนาประเทศมากขึ้น โดยมีอัตราการขยายตัวของภาคสังคมนายความสะอาดเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.4 ในขณะที่ภาคก่อสร้างลดลงเหลือร้อยละ 4.7

ผลของการพัฒนาไม่น่าพอใจนัก กล่าวคือการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ และการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจต่ำกว่าเป้าหมาย นั่นคือเฉลี่ยร้อยละ 7.5 ต่อปี โดยที่มีเป้าหมายไว้ ร้อยละ 8.5 ต่อปี เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจรัดตัว และยังมีปัญหาความแตกต่างของรายได้เพิ่มขึ้น ของประชากร ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาของแผนที่เน้นการเสริมสร้างโครงการพื้นฐานส่งผลยังไม่ทั่วถึง ดังนั้น จากการลงทุนของภาครัฐบาลที่เพิ่มขึ้นเพียงอย่างเดียวโดยที่ภาคเอกชนไม่เพิ่มขึ้นจึง ไม่สามารถกระตุ้นอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้เท่าที่ควร

ปัญหาและจุดอ่อนในการพัฒนาไม่ต่างจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 มากนัก กล่าวคือ ยังขาดการประสานงาน ขาดบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ขาดการบริหารโครงการ ในเรื่องกำกับและติดตามผลของโครงการ และขาดกลไกของรัฐบาลที่จะทำให้เกิดการกระจาย ผลประโยชน์ของการพัฒนาไปถึงมือประชาชนส่วนใหญ่จริงๆ

6.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519)

ในการสร้างแผนนี้มีการใช้ตัวแบบเศรษฐกิจในการวางแผนระดับมหภาค พร้อมๆกับการนำเอาเทคนิคการวางแผนรายสาขา และการวางแผนเฉพาะเรื่องมาใช้ ทั้งยังมีการประสานงานด้านการวางแผนและกลยุทธ์ได้ดีขึ้น

แนวทางในการพัฒนาของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 นี้ นอกจากการเร่งปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ขยายขีดความสามารถในการผลิต รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ยังได้เพิ่มกลยุทธ์เพื่อลดช่องว่างระหว่างรายได้อีกด้วย

ผลของการพัฒนาไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายเพราะภาวะความผันผวนของระบบการเงินที่เกิดขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2514 โดยเฉพาะการลดลงของค่าเงินดอลลาร์ และการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมัน ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้ออย่างมากในประเทศไทย ควบคู่ไปกับการเกิดภาวะเศรษฐกิจชะงักเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเจอกับเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง คือ เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เศรษฐกิจไทยยิ่งชะงักอย่างมาก การใช้จ่ายของรัฐบาลจึงไม่มีผลในช่วงของการใช้แผนพัฒนาฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้พยายามใช้มาตรการในด้านต่างๆ จนทำให้เศรษฐกิจไทยคลี่คลายขยายตัวดีขึ้นในช่วงของปลายแผนนี้

6.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 นี้ได้นำเอากระบวนการวางแผนแบบเน้นแก้ปัญหามาใช้กล่าวคือ การวางแผนจะเริ่มจากศึกษาปัญหาหลักของการพัฒนา เพื่อสร้างชุดของเครื่องมือและแนวทางในการแก้ปัญหาในแต่ละด้าน ซึ่งสามารถประสานกันได้ดีในการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ส่วนรวม นอกเหนือไปจากการใช้ตัวแบบการวางแผนระหว่างสาขาและการวางแผนด้านมหภาค

แผนนี้เน้นการบรรลุวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 เน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยการขยายการผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออก การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้มั่นคง

ประการที่ 2 เน้นการเร่งบูรณะ ปรับปรุงการบริหารทรัพยากรหลักของชาติ โดยการวางแผนแนวทางการพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบ และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาในแนวดังกล่าว แม้จะมีผลทำให้เศรษฐกิจขยายตัวได้สูงกว่าเป้าหมายเล็กน้อย การขยายตัวของการเกษตรและอุตสาหกรรมส่งออกกลับต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกโดยทั่วไปยังคงต่ำอยู่ ขณะเดียวกันการเพิ่มการใช้ปัจจัยบนประมาณแผ่นดินเพื่อเร่งฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจในช่วง 2 ปีแรกของแผน ทำให้เกิดการใช้จ่ายเงินเกินตัว การกระจายรายได้ไม่ดีขึ้น และเกิดปัญหาความยากจน และการขาดแคลนบริการพื้นฐานในชนบท

6.5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)

การวางแผนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับนี้ นอกจากจะมีการพัฒนาการใช้เทคนิคการวางแผนโดยอาศัยแบบจำลองทางเศรษฐกิจที่มีความสมบูรณ์มากขึ้นแล้วยังมีการใช้ตัวแบบการวางแผนแบบอื่น และมีการพัฒนาระบบการวางแผนมาสู่ลักษณะของการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (participation) รวมทั้งการเชื่อมโยงโครงการและการประสานงานโครงการโดยอาศัยระบบการวางแผนแผนงาน (program) นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ยังมีความใหม่ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ เป็นแผนนโยบายที่ยึดพื้นที่เป็นหลักในการวางแผนโครงการ เน้นรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศเป็นพิเศษ, เน้นความสมดุลในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมุ่งกระจายรายได้และความเจริญไปสู่กลุ่มเป้าหมายในส่วนภูมิภาค เน้นการแก้ปัญหาค่าครองชีพในชนบทเป็นหลักเพื่อให้ช่วยตัวเองได้ เน้นการแปลงแผนไปสู่ภาคปฏิบัติให้ได้ผลต่อประชาชนอย่างจริงจัง และเน้นการระดมความร่วมมือจากเอกชนให้เข้ามามีส่วนแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ

การพัฒนาตามแผนนี้ไม่ประสบผลอย่างที่คาด ยกเว้นในด้านของการแก้ปัญหาความยากจนในชนบทเป็นหลัก และการกระจายการบริการสังคมที่ทำได้อย่างกว้างขวางขึ้น ทั้งนี้ที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายนั้น เพราะความผันผวนของระบบเศรษฐกิจโลก และระบบการเงินของโลกที่เกิดขึ้นตลอดเวลาและค่อนข้างรุนแรง เป็นผลให้ภาวะเศรษฐกิจโลกซบเซาที่เกิดขึ้นติดต่อกันเป็นเวลาดำเนินช้านานตั้งแต่เกิดวิกฤติการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 ทำให้ภาคการลงทุนของเอกชนไม่ขยายตัว และรัฐบาลเองก็มีปัญหาด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจมีร้อยละ 5.3 แต่เป้าหมายกำหนดไว้ที่ร้อยละ 6

6.6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)

ประสบการณ์การวางแผนการพัฒนาที่มีมากกว่า 25 ปี ประกอบกับการพัฒนาบุคลากร และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6

นี้มีความสมบูรณ์ ครอบคลุม และสมจริงมากยิ่งขึ้น ทั้งยังมีการปรับปรุงการวางแผนให้มีลักษณะที่จะแปลงไปสู่การปฏิบัติได้ง่ายขึ้น ด้วยการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและใช้ระบบการทำงานอย่างกว้างขวางมากขึ้น

แนวทางการพัฒนาในช่วงแผนนี้คล้ายกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 แต่หันมาเน้นถึงการพัฒนาด้านคุณภาพของการใช้ทรัพยากรและคุณภาพมนุษย์ รวมทั้งคุณภาพของการบริหารงานพัฒนา การเน้นการส่งออกในลักษณะของการสร้างความสามารถในการแข่งขันกับตลาดโลกอย่างจริงจังมากขึ้น ด้วยการปรับโครงสร้างการผลิต โครงสร้างทางการเงิน การคลัง ฯลฯ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในเศรษฐกิจโลก ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายหลักของแผนอยู่ 2 ประการ คือ เป้าหมายในด้านการสร้างความเจริญเติบโตและรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และเน้นการพัฒนาคุณภาพคนและสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตให้ได้ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน

ผลจากการดำเนินการตามแนวทางและแผนดังกล่าว ปรากฏว่า การดำเนินงานตามแผนต่างๆ ประสบผลสำเร็จที่น่าพอใจ การขยายตัวของระบบเศรษฐกิจสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว สภาพเศรษฐกิจการเงินมีความมั่นคงอย่างมาก เงินสำรองระหว่างประเทศสูงเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 50 ในช่วงดังกล่าว และสัดส่วนการออมสูงถึงร้อยละ 24.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อัตราการเพิ่มของประชากรเหลือเพียงประมาณร้อยละ 1.5 และการดำเนินงานพัฒนาตามแผนงานอื่นๆ มีความก้าวหน้า และประสบผลที่น่าพอใจเกือบทุกแผนงาน ทั้งการใช้จ่ายของรัฐบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น การลงทุนของภาคเอกชนก็เพิ่มขึ้นจึงทำให้เกิดการกระตุ้นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศได้ดี เกิดอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจถึงร้อยละ 11 จากที่กำหนดไว้ร้อยละ 5

6.7 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)

การกำหนดเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 มี 3 เป้าหมาย คือ เป้าหมายที่ 1 การรักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและต่อเนื่องอย่างมีเสถียรภาพ เป้าหมายที่ 2 การกระจายรายได้และการกระจายการพัฒนาสู่ภูมิภาคและชนบท และเป้าหมายสุดท้าย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งนี้ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ 4 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 การรักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อเนื่อง และมีเสถียรภาพ ประกอบด้วย การดำเนินนโยบายการเงิน การคลัง ที่เหมาะสม และการพัฒนาตลาดทุน พัฒนาการเกษตร อุตสาหกรรม และการลงทุน สนับสนุนการพัฒนาและ

นำเอาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ จัดหาพลังงานให้เพียงพอต่อความต้องการ เร่งรัดการขยายการลงทุนด้านการบริการพื้นฐานให้มีคุณภาพและเพียงพอ รวมทั้งการพัฒนากรุงเทพฯ และปริมณฑลให้เชื่อมโยงเข้ากับพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

แนวทางที่ 2 การกระจายรายได้และการกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคและชนบท ประกอบด้วย การดำเนินนโยบายการเงินและการคลัง การพัฒนาตลาดทุน การกระจายการถือครองทรัพย์สิน การปรับโครงสร้างด้านการผลิตด้านเกษตรกรรม การกระจายอุตสาหกรรม และการบริการไปสู่ภูมิภาค การพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาคให้เป็นฐานเศรษฐกิจ และฐานการจ้างงานหลักของแต่ละภาค การพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตของคนในชนบท พัฒนาอาชีพ และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนยากจนในเมือง

แนวทางที่ 3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษา สาธารณสุข พัฒนาจิตใจ วัฒนธรรมและสังคม พัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการปรับปรุงระบบบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

แนวทางที่ 4 แนวทางการพัฒนากฎหมาย รัฐวิสาหกิจ และระบบราชการ ซึ่งประกอบด้วย การปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับทิศทางและกระบวนการพัฒนา การพัฒนาประสิทธิภาพของรัฐวิสาหกิจและการพัฒนาระบบราชการ

ผลของการพัฒนาประสบผลสำเร็จที่น่าพอใจหลายด้าน กล่าวคือ เศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราร้อยละ 8.0 รายได้ต่อหัวของประชากรโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้ประเทศไทยได้หลุดพ้นจากความเป็นประเทศยากจน และสัดส่วนคนยากจนของประเทศลดลงต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ฐานะการเงินและการคลังของประเทศมีความมั่นคง แต่มีแนวโน้มที่น่าเป็นห่วงในเรื่องเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการเร่งการลงทุนที่มากเกินไปของภาคเอกชนโดยที่บางส่วนเป็นการลงทุนที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เติบโตสูงมาก กระทั่งเกิดภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเงินเฟ้อและการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด

6.8 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม, 2547 : ออนไลน์) ได้ยกระดับความคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้น

การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักมาเป็นการเน้น “คน” เป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา ทั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนา คือ

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนทุกคนทั้งในด้านร่างกายจิตใจ และสติปัญญา ให้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ และสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้มีความมั่นคงและเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ให้สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน รวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ มั่นคง และสมดุล เสริมสร้างโอกาสการพัฒนาศักยภาพของคนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและได้รับผลจากการพัฒนาที่เป็นธรรม

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ที่ 5 เพื่อปรับระบบบริหารจัดการเปิดโอกาสให้องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชน และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศมากขึ้น

ผลจากการใช้แผนนี้ มีปัญหาจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างรุนแรง ความพยายามในการแก้ไขปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะปานกลางอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวอย่างช้าๆ และมีเสถียรภาพในระดับหนึ่ง เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 ในปี 2543 จากที่เคยหดตัวต่ำสุดถึงร้อยละ 10.2 ในปี 2541 แต่ยังมีปัญหาในภาคการเงินและอสังหาริมทรัพย์ ปัญหาหนี้สาธารณะและปัญหาการขาดดุลงบประมาณ อันเป็นข้อจำกัดของการจัดสรรทรัพยากรในระยะต่อไป นอกจากนี้ เศรษฐกิจไทยยังมีการพึ่งพิงทุนเทคโนโลยี และตลาดต่างประเทศสูง ฐานการผลิตหลักของประเทศยังอ่อนแอ ไม่มีภูมิคุ้มกันที่เพียงพอ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนานวัตกรรม ทั้งไม่สามารถรับการถ่ายทอดและแปรทุนเทคโนโลยีมาใช้ในการต่อยอดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศักยภาพของคนไทยและระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมดีขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาอย่างต่อเนื่องระยะยาวมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้คนไทยมีการศึกษาสูงขึ้น และอัตราการเข้าเรียนหนังสือของเด็กมี

แนวโน้มดีขึ้นทุกระดับชั้น ในด้านสุขภาพอนามัยพบว่าคนไทยมีอายุขัยโดยเฉลี่ยสูงขึ้น ทั้งระบบบริการสาธารณสุขมีความก้าวหน้าดีขึ้น และประชาชนได้รับการคุ้มครองด้านประกันสุขภาพเพิ่มขึ้น ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจที่มีต่อคนและสังคมได้ก่อให้เกิดปัญหาคุณภาพชีวิตของคนไทยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของกระจายรายได้รุนแรงขึ้น นอกจากนี้ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็เป็นปัญหารุนแรงส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคมมากขึ้น

6.9 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9

การกำหนดแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม, 2547 : ออนไลน์) ซึ่งเป็นแผนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ การมุ่งเน้นแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เกิดการพัฒนายั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้คนในสังคมมีความสุขถ้วนหน้า สามารถพึ่งตนเองและก้าวตามโลกได้อย่างรู้เท่าทัน โดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนา ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพและมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี ให้ภาคการเงินมีความเข้มแข็ง ฐานการผลิตมีความมั่นคง ตลอดจนมุ่งปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจเพื่อการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและให้เศรษฐกิจระดับฐานรากมีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้มากขึ้น รวมทั้งเพิ่มสมรรถนะทางเศรษฐกิจโดยรวมให้แข่งขันได้ มีการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสังคมไทยและก้าวหน้าเศรษฐกิจยุคใหม่

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศระยะยาวให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก ด้วยการพัฒนาคุณภาพคน กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาพื้นฐานความคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปสุขภาพ สร้างระบบคุ้มครองความมั่นคงทางสังคม รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายชุมชน ให้เกิดการเชื่อมโยงการพัฒนาชนบทและเมือง รวมทั้งมีการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทยทุกภาคส่วน ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับการเมือง ราชการ ธุรกิจเอกชน องค์กรประชาชน ชุมชน จนถึงระดับครอบครัว เป็นพื้นฐานให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและเพิ่มศักยภาพโอกาสของคนไทย ในการพึ่งพาตนเอง ให้ได้รับโอกาสในการศึกษาและบริการทางสังคมอย่างทั่วถึงเป็นธรรม สร้าง อาชีพ เพิ่มรายได้ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต รวมทั้งปรับกลไกภาครัฐให้เอื้อต่อการแก้ปัญหาความ ยากจน

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-9 เศรษฐกิจไทยมีการผันผวนอย่าง รุนแรงหลายครั้ง ในแต่ละครั้งจะมีสาเหตุทั้งปัจจัยภายในประเทศ เช่น ดุลการค้า ดุลการชำระเงิน หักต่างประเทศ และเงินเฟ้อ และปัจจัยภายนอก เช่น ผลกระทบจากการขึ้นราคาน้ำมันของกลุ่ม โอเปก ปัจจัยภายนอกอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมการขยายตัวของเศรษฐกิจในระยะนี้ ได้แก่ ประเทศ อุตสาหกรรมใหม่ ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สิงคโปร์ และจีน ได้แสวงหาที่ตั้งโรงงานใหม่เพื่อที่จะลด ต้นทุนการผลิตลงทำให้เงินทุนไหลเข้าประเทศอย่างมาก ตลอดจนจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น เพราะมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยว อย่างไรก็ดี ปัญหาโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เช่น การส่งเสริม อุตสาหกรรมรายใหญ่และละเลยการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นฐาน สำคัญของเศรษฐกิจไทย รวมถึงการไม่ให้การสนับสนุนภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจที่มี ความสำคัญมาแต่ดั้งเดิม และปัญหาโครงสร้างด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ขยายตัวไม่ทันกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็น อุปสรรคขัดขวางการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจไทยในระยะต่อมา นอกจากนี้โครงสร้างทางสังคมที่ ประชากรใช้จ่ายเงินเกินตัว ขาดวินัยในการใช้เงิน มีนิสัยเป็นนักเก็งกำไร และวัฒนธรรมพึ่งพากันสูง มาก ได้กลายเป็นสาเหตุให้การเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของประเทศมีลักษณะคล้ายฟองสบู่ และ เศรษฐกิจไทยได้กลายเป็นเศรษฐกิจฟองสบู่แตกเมื่อนักเก็งกำไรต่างชาติได้เข้าโจมตีค่าเงินบาท จน ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนของไทยขาดเสถียรภาพ นักลงทุนต่างชาติขาดความเชื่อมั่นต่อระบบ เศรษฐกิจของไทย ประเทศไทยต้องปล่อยให้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวหลังจากนั้นประเทศไทยต้อง เข้าไปอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ในปัจจุบันไทยได้เริ่มมี เสถียรภาพทางเศรษฐกิจมากขึ้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายต่างๆ และ ดำเนินนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการพัฒนาเศรษฐกิจได้ให้ความสำคัญเศรษฐกิจ ระดับรากหญ้ามากขึ้น ควบคุมการลงทุนของภาคเอกชนในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปควบคู่ไปกับการ พัฒนา"คน"เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพมาปฏิบัติหน้าที่ที่ดีในอนาคต ดังนั้น การใช้จ่ายของ รัฐบาลจึงมีความสำคัญที่จะกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายเพื่อการลงทุน ที่มากก็จะก่อให้เกิดการลงทุนในภาคเอกชนที่มาก และเมื่อรัฐบาลใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่มากก็จะ

ทำให้ประชาชนบริโภคมามากขึ้นด้วย ซึ่งทั้งหมดจะส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้การบริหารงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจะต้องมีประสิทธิภาพด้วย จึงจะทำให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

7. แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจ

กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง แนวทางในการดำเนินการทางเศรษฐกิจโดยใช้นโยบาย มาตรการ เครื่องมือ และการดำเนินการด้านอื่นๆ ที่สัมพันธ์กัน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจให้บรรลุตามจุดหมายของการพัฒนา (สุคใจ ทูลพานิชย์กิจ.2545 : 113 - 116) กลยุทธ์การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

7.1 กลยุทธ์การพัฒนาแบบสมดุล (Balance growth)

ผู้ที่สนับสนุนกลยุทธ์การพัฒนาแบบสมดุล ได้แก่ พอล โรเซนสไตน์ โรเดน (Paul Rosenstein Rodan) แรกนา เนิสเซ (Ragnar Nurkse) เป็นต้น ซึ่งสาระสำคัญของกลยุทธ์การพัฒนาแบบสมดุล คือ การลงทุนขนาดใหญ่ เพื่อก่อให้เกิดอุตสาหกรรมหลายๆ ชนิดพร้อมกัน จะส่งผลให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจทำได้โดย

7.1.1 การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (Infrastructure) เช่น การลงทุนในกิจการขนส่ง ถนน สนามบิน ท่าเรือ สาธารณูปโภค เป็นต้น

7.1.2 การลงทุนในอุตสาหกรรมหลายๆ อย่างพร้อมๆ กัน เพื่อเป็นอุปสงค์และอุปทานให้แก่กัน

การลงทุนขนาดใหญ่จะเป็นช่องทางที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจหลุดพ้นจากความยากจนได้ แต่การลงทุนจะต้องมีรูปแบบและแนวทางที่เหมาะสม มีความสมดุลและสนับสนุนกัน และกัน เช่น ความสมดุลระหว่างภาคเกษตรกับภาคอุตสาหกรรม หากมีการสนับสนุนกันโดยภาคเกษตรเป็นแหล่งวัตถุดิบ แหล่งอาหารให้กับภาคอุตสาหกรรม และยังเป็นตลาดให้กับภาคอุตสาหกรรม ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมเป็นแหล่งผลิตสินค้าทุน เทคโนโลยี และเป็นตลาดให้กับสินค้าเกษตรเช่นกัน ซึ่งทั้ง 2 ภาคจะช่วยสนับสนุนและสร้างรายได้ให้กับประเทศในการผลิตส่งออกตลาดภายในประเทศ และสามารถส่งไปขายทำเงินตราเข้าประเทศ

7.2 กลยุทธ์การพัฒนาแบบไม่สมดุล (Unbalanced growth)

ผู้ที่สนับสนุนกลยุทธ์การพัฒนาแบบไม่สมดุล ได้แก่ คินเดินเบอร์เกอร์ (C.Kindleberger) ซิงเกอร์ (H.Singer) และเฮิร์ทแมน (A.Hirschman) เป็นต้น สาธะสำคัญของกลยุทธ์การพัฒนาแบบไม่สมดุล คือ การลงทุนเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการขยายตัวของการลงทุนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการลงทุนในสาขาที่ขยายตัวได้อย่างรวดเร็วและสามารถส่งผลเชื่อมโยงไปสู่อุตสาหกรรมอื่นๆ การพิจารณาเลือกโครงการลงทุนเฉพาะสาขามีหลักดังนี้

7.2.1 ให้พิจารณาผลตอบแทนของการลงทุนในแต่ละสาขาควบคู่กันไป โดยคำนึงถึงสังคมหรือส่วนรวมให้มากที่สุด ไม่ควรคำนึงผลตอบแทนเฉพาะโครงการเพียงอย่างเดียว

7.2.2 เลือกโครงการที่เกิดผลเชื่อมโยงเชิงบวกทุกๆ ด้านมากที่สุด ทั้งผลเชื่อมโยงไปข้างหน้า (Forward linkages) และผลเชื่อมโยงไปข้างหลัง (Backward linkages)

จากกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจทั้งแบบสมดุลนั้น สำหรับประเทศที่ยังไม่พัฒนา และประเทศกำลังพัฒนายังคงมีอุปสรรค เนื่องจากขาดเงินทุนในการพัฒนา เพราะเป็นการลงทุนขนาดใหญ่ กลยุทธ์การพัฒนาแบบไม่สมดุลจึงจะเหมาะสมกับประเทศที่ยังไม่พัฒนา และประเทศกำลังพัฒนาเนื่องจากเป็นการลงทุนเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่ง ทั้งนี้ในการใช้กลยุทธ์การพัฒนาจะต้องคำนึงถึงเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดสรรรายจ่ายเพื่อการพัฒนาประเทศ พร้อมๆ กับการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนเพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาที่สอดคล้องกัน เพื่อการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้มากขึ้น

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระมหาอิศราธิปติ นามดั่ง (2545) ได้ศึกษาเรื่องผลของรายจ่ายรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ผลจากการศึกษาพบว่า ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาคือปี 2536 – 2544 การเปลี่ยนแปลงในรายจ่ายรัฐบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ กล่าวคือ รายจ่ายของรัฐบาลที่ใช้จ่ายไปทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น แต่ในปี 2541 ซึ่งเป็นช่วงต้นที่ระบบเศรษฐกิจอยู่ในภาวะถดถอยอย่างรุนแรงพบว่ารายจ่ายของรัฐบาลไม่มีประสิทธิภาพมากนักในการกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามในช่วงปี 2542 – 2544 รายจ่ายของรัฐบาลก็มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2544 รายจ่ายรัฐบาลนับว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุดในการสร้างความเร็วเติบโตของระบบเศรษฐกิจ

พิชิต เจนบรรจง (2546) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายภาครัฐกับผลผลิตศักยภาพ โดยการใช้แบบจำลองวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายภาครัฐกับรายได้ประชาชาติในกรณีระบบเศรษฐกิจแบบเปิดที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว พบว่าตัวทวีรายจ่ายของรัฐน้อยกว่าหนึ่ง แสดงว่ารายจ่ายภาครัฐขาดประสิทธิภาพในการกระตุ้นรายได้ประชาชาติ และการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรายจ่ายภาครัฐเพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพตามแนวทางของผลผลิต ณ ระดับการว่างงานตามธรรมชาติ พบว่าการใช้นโยบายการคลังของรัฐในอดีตมีผลต่อการเจริญเติบโตของรายได้ประชาชาติ แต่ขนาดการใช้จ่ายไม่สามารถควบคุมการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจให้เข้าสู่ผลผลิตศักยภาพได้ จากการวิเคราะห์ความสามารถในการหารายได้จากภาษี พบว่ารัฐมีความสามารถในการชำระหนี้สาธารณะที่ก่อขึ้นจากการดำเนินนโยบายกำหนดรายจ่ายภาครัฐ เพื่อรักษาระดับรายได้ประชาชาติให้อยู่ที่ผลผลิตศักยภาพ ซึ่งแสดงว่ารัฐสามารถใช้นโยบายรายจ่ายจัดการระบบเศรษฐกิจในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำ และป้องกันการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจได้ระดับหนึ่ง

ภูมิพงษ์ เจริญสุข (2546) ได้ศึกษาเรื่องการปรับตัวของภาคเศรษฐกิจไทยต่อการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาล โดยมีข้อสมมติฐาน คือ กำหนดให้ปัจจัยการผลิตสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างอิสระ จำนวนปัจจัยการผลิตขั้นต้นทั้งหมดคงที่และถูกใช้อย่างเต็มที่และกำหนดให้การออมของครัวเรือนและการลงทุนคงที่ ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่าในกรณีที่รัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายในภาคอุตสาหกรรมมากกว่าภาคผลิตอื่นโดยเปรียบเทียบส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.31 และภาครัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายในภาคบริการมากกว่าภาคผลิตอื่นโดยเปรียบเทียบส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.18 แต่ในกรณีที่รัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายในทุกภาคการผลิตเท่าๆ กัน พบว่าทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติลดลงร้อยละ 0.76 และในกรณีที่รัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายในภาคเกษตรกรรมมากกว่าภาคการผลิตอื่นโดยเปรียบเทียบ พบว่าทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติลดลงร้อยละ 10.87

สาธิตร์ คุณวิจิตร (2546) ได้ศึกษาเรื่องผลของนโยบายการจัดสรรงบประมาณภาครัฐต่อการลงทุนของภาคเอกชน จากการศึกษาพบว่าโครงสร้างรายจ่ายของภาครัฐบาลในช่วงปี 2525-2544 มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น กล่าวคือ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลส่วนใหญ่จะเน้นไปในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรควบคู่กับการรักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของ

รัฐบาลไปในการบริการสังคมและชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือด้านเศรษฐกิจ ด้านการบริการทั่วไป และด้านอื่นๆ ซึ่งงบประมาณรายจ่ายส่วนที่รัฐบาลจัดสรรมากที่สุดนี้เป็นรายจ่ายที่ส่งเสริมเพิ่มทุนประสิทธิภาพโดยตรง และมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงเป็นตัวกระตุ้นภาวะการค้าและการลงทุนของภาคเอกชนได้มาก ส่วนผลการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลต่อการลงทุนของภาคเอกชน พบว่างบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านต่างๆ สามารถอธิบายมูลค่าการลงทุนของภาคเอกชนได้ร้อยละ 98 โดยงบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันประเทศ ด้านการประกันสังคม ด้านการเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านอื่นๆ ส่งผลในทางลบต่อการลงทุนในภาคเอกชน แต่สำหรับงบประมาณด้านการศึกษาและด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และตัวแปรเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชนก็ต้องใช้ระยะเวลามากกว่า 1 ปีจึงส่งผลต่อการลงทุนของภาคเอกชน ส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านการสาธารณสุข ด้านการคมนาคมขนส่งและสื่อสาร ส่งผลในทางบวกต่อการลงทุนของภาคเอกชน ซึ่งป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เสาวนีย์ บุญยศ (2543) ได้ศึกษาเรื่องการลงทุนภาครัฐบาลและอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตในประเทศไทย ผลจากการศึกษาพบว่า สถานการณ์การลงทุนภาครัฐบาลและอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในช่วงปี 2525-2540 ที่ผ่านมา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530-2534) เป็นช่วงที่อัตราการขยายตัวของการลงทุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะการลงทุนของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมากส่งผลให้ในช่วงดังกล่าวอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นสูงเกินเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ในปี 2540 เศรษฐกิจไทยเข้าสู่ภาวะหดตัวต่ำสุดในรอบ 15 ปี ทั้งนี้เกิดจากการลดลงในทุกด้าน โดยเฉพาะการลงทุนของภาคเอกชนลดลงอย่างมาก ส่วนการลงทุนของภาครัฐบาลยังคงขยายตัวในอัตราที่ลดลง

อัสนี หงษ์ทอง (2546) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์โครงสร้างการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ตั้งแต่ปี 2525 – 2544 จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลไทยได้จัดสรรรายจ่ายประจำ ซึ่งประกอบด้วย รายจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ รายจ่ายดอกเบี้ย และรายจ่ายเงินอุดหนุนและเงินโอน มากกว่ารายจ่ายลงทุนในทุกๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อพิจารณาสัดส่วนรายจ่ายประจำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศพบว่า ประเทศไทยมีแนวโน้มของสัดส่วนรายจ่ายประจำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง

ตามเป้าหมายนโยบายทางเศรษฐกิจที่วางไว้ในแต่ละแผนพัฒนาฯ และจัดสรรรายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการมากกว่ารายจ่ายด้านอื่นๆ เช่น รายจ่ายดอกเบี้ย และรายจ่ายเงินอุดหนุนและเงินโอน ส่วนการจัดสรรรายจ่ายลงทุนพบว่า ประเทศไทยได้จัดสรรรายจ่ายลงทุนโดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกๆ แผนพัฒนาฯ

จากการศึกษาของพระมหาอิศราธิปดี นามดั่ง, พิชิต เจนบรรจง, ภูมิพงษ์ เจริญสุข, สาทิธร คุณวิจิตร, เสาวนีย์ บุญยศ, และอัสนี หงษ์ทอง ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับรายจ่ายของรัฐบาลพบว่ารายจ่ายของรัฐบาลที่ใช้จ่ายออกไปสามารถกระตุ้นระบบเศรษฐกิจได้ดี โดยหากมีการใช้จ่ายมากจะมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้จะเพิ่มขึ้นมากเพียงไรก็ขึ้นอยู่กับการใช้นโยบายการคลังของรัฐบาลในแต่ละยุคสมัยด้วย

มิ่งขวัญ ชุสวัสดิ (2542) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่กำหนดอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศไทย ผลจากการศึกษาพบว่า นโยบายการค้าเสรียังไม่เป็นผลดีต่ออัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตภาพการผลิตรวม ส่วนการผลิตเพื่อการส่งออกที่ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดนั้นจะก่อให้เกิดอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตภาพการผลิตรวมสูงขึ้น และการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการผลิตเพื่อทดแทนแรงงาน จะก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตภาพการผลิตรวม สำหรับเหตุผลที่การค้าเสรียังไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตภาพการผลิตรวม เนื่องจากเทคโนโลยีที่ไทยนำเข้ามายังขาดประสิทธิภาพในการผลิตให้เต็มกำลังการผลิต และมีคุณภาพต่ำกว่าที่ควรจะเป็นจึงทำให้การผลิตในปัจจุบันยังมีผลิตภาพที่ต่ำอยู่ แต่ถ้าไทยพัฒนาระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยใช้ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การค้าเสรีก็จะเป็นประโยชน์ต่ออัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตภาพการผลิตรวมให้สูงขึ้นได้

จากการศึกษาของมิ่งขวัญ ชุสวัสดิ พบว่าการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกมีความสำคัญต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมาก ซึ่งถ้าหากว่าการผลิตเพื่อการส่งออกมีคุณภาพจะสามารถส่งออกได้มาก ในปัจจุบันมีนโยบายการค้าเสรีเกิดขึ้นทำให้ประเทศไทยต้องแข่งขันกับต่างประเทศมาก จึงจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมในเรื่องความรู้และเทคโนโลยีในการผลิต เพื่อให้ได้สินค้าในการส่งออกที่มีคุณภาพ เมื่อการส่งออกมากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศก็เพิ่มขึ้นด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย(Gross Domestic Product) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ข้อมูลรายจ่ายของภาครัฐบาล(Government expenditure) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ สำนักงานประมาณ
3. ข้อมูลการลงทุนของภาคเอกชน(Private investment expenditure) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย
4. ข้อมูลรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Disposable personal income) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
5. ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยประเภท ลูกค้ำขั้นดี (Minimum lending rate) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย
6. ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange rate) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย
7. ข้อมูลดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ (Terms of trade) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งใช้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527 -- 2545 โดยใช้แบบบันทึกข้อมูล ดังต่อไปนี้

- แบบบันทึกข้อมูล 1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย
- แบบบันทึกข้อมูล 2 รายจ่ายของภาครัฐบาล
- แบบบันทึกข้อมูล 3 การลงทุนของภาคเอกชน
- แบบบันทึกข้อมูล 4 รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้
- แบบบันทึกข้อมูล 5 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี
- แบบบันทึกข้อมูล 6 อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง
- แบบบันทึกข้อมูล 7 ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในรูปของข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานที่ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งใช้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527 -- 2546 โดยเป็นข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย (Gross Domestic Product) รายจ่ายของภาครัฐบาล (Government expenditure) การลงทุนของภาคเอกชน (Private investment expenditure) รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Disposable personal income) อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดี (Real minimum lending rate) อัตราแลกเปลี่ยน (Real exchange rate) และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ (Terms of trade)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package the Social Sciences) โดยมีวิธีการวิเคราะห์และสถิติใช้ในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เพื่ออธิบายความมุ่งหมายที่ 1 กระทำโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ซึ่งการวิเคราะห์จะทำการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.1 ข้อมูลที่ใช้อธิบายความมุ่งหมายที่ 1 คือ รายจ่ายของภาครัฐบาลด้วยการจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงาน และการจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ โดยที่การจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงาน ได้แก่ การบริหารเศรษฐกิจอื่น การบริการชุมชนและสังคม การบริหารงานทั่วไปของรัฐ และด้านการดำเนินงานอื่นๆ การจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ ได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้าง รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ รายจ่ายดอกเบี้ยจ่าย เงินอุดหนุนและเงินโอนเพื่อใช้จ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการจัดหาสินทรัพย์ถาวร เงินโอนเพื่อการลงทุน และการให้กู้ยืมกับหน่วยงานอื่น และการลงทุนของภาคเอกชน ประกอบด้วย การลงทุนในประเภทสิ่งก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องจักร และการเปลี่ยนแปลงของสต็อกสินค้า

โดยอธิบายด้วยสถิติพรรณนาประกอบการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1.1 ค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละการเปลี่ยนแปลง} = \frac{\text{มูลค่าของปีปัจจุบัน} - \text{มูลค่าของปีก่อน} \times 100}{\text{มูลค่าของปีก่อน}}$$

1.1.2 ค่าสัดส่วนของทั้งหมด ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{ค่าสัดส่วนที่ได้ (\%)} = \frac{\text{ข้อมูลที่ต้องการหาสัดส่วน} \times 100}{\text{ข้อมูลของทั้งหมด}}$$

2. การวิเคราะห์เพื่ออธิบายความมุ่งหมายที่ 2 กระทำโดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) จะเป็นการนำข้อเท็จจริงที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เพื่อสรุป และอธิบาย

ผลกระทบของปัจจัยที่กำหนดที่มีต่อผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ (GDP) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอย (Regression analysis) เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่างๆ ของปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย

2.1 การวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis) และแบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ความถดถอย เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงปริมาณ 2 ตัว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพยากรณ์ค่าตัวแปรหนึ่งจากตัวแปรหนึ่งล่วงหน้า

โดยในการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม 1 ตัวกับตัวแปรอิสระ 1 ตัว และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อนซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม 1 ตัวกับตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป

$$\text{รูปแบบสมการเชิงเส้น: } Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n + \varepsilon$$

เมื่อ β_0 คือ ค่าคงที่ (Constant)

β_i คือ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร X_i เมื่อ $i = 1, 2, \dots, n$

n คือ จำนวนตัวแปรอิสระ

ε คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

ตามหลักวิชาการการประมาณค่าพารามิเตอร์ของสมการถดถอยจะต้องทราบค่า X และ Y ทุกค่าก่อนจึงจะหาค่าของ β_0 และ β_i ได้ ซึ่งเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติในการศึกษาจึงใช้ข้อมูลมาประมาณค่า β_0 และ β_i ซึ่งแสดงในรูปของสมการ ดังนี้

$$\hat{Y} = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + \dots + b_n X_n + \varepsilon$$

เมื่อ $\hat{Y}$ คือ ค่าประมาณของ Y

a คือ ค่าประมาณของ β_0

b_i คือ ค่าประมาณของ β_i เมื่อ $i = 1, 2, \dots, n$

n คือ จำนวนตัวแปรอิสระ

E คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

2.2 แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.2.1 แบบจำลองเชิงพฤติกรรม (Behavioral Equation) มีดังนี้

(1) แบบจำลองจากฟังก์ชันการบริโภค คือ

$$C = a + bDPI \quad \dots (1)$$

โดยที่ C คือ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชน หน่วย : พันล้านบาท

DPI คือ รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Y_d) หน่วย : พันล้านบาท

a คือ ค่าคงที่ หรือ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนเมื่อไม่มีรายได้

b คือ ความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น 1

หน่วย

(2) แบบจำลองจากฟังก์ชันของการลงทุน คือ

$$I = c - dMLR \quad \dots (2)$$

โดยที่ I คือ การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ หน่วย : พันล้านบาท

MLR คือ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งใช้อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดีลบด้วย
อัตราเงินเฟ้อ หน่วย:ร้อยละ

c คือ ค่าคงที่ หรือ การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศเมื่ออัตรา
ดอกเบี้ยที่แท้จริง เท่ากับศูนย์

d คือ ความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายเพื่อการลงทุนเมื่ออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง
เพิ่มขึ้น 1 หน่วย

(3) สำหรับรายจ่ายรัฐบาลจะได้ $G = G_0$

เนื่องจาก รูปแบบของการใช้จ่ายของภาครัฐบาลมีลักษณะที่คงที่ (G_0) เนื่องจากเป็นรายจ่ายแบบอัตโนมัติ ซึ่งถูกกำหนดจากตัวแปรภายนอก ซึ่งรายจ่ายรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ อธิบายโดยใช้สหสัมพันธ์อย่างง่าย เพื่อที่จะทราบว่าถ้ารายจ่ายของภาครัฐบาลเปลี่ยนแปลงไป มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปได้มากน้อยเพียงไร

(4) แบบจำลองจากฟังก์ชันการส่งออกสุทธิ คือ

$$NX = g + hDPI + iEXC - jTOT \quad \dots (4)$$

โดยที่ NX คือ การส่งออกสุทธิ หน่วย : พันล้านบาท

DPI คือ รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Y_d) หน่วย : พันล้านบาท

EXC คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง หน่วย : บาท / 1 ดอลลาร์สหรัฐ

TOT คือ ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ หน่วย : บาท

g คือ ค่าคงที่ หรือ การส่งออกสุทธิเมื่อไม่มีรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ

h คือ ความโน้มเอียงที่จะมีการส่งออกเมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย

i คือ ความโน้มเอียงที่จะมีการส่งออกเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย

j คือ ความโน้มเอียงที่จะมีการส่งออกเมื่อดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น 1 หน่วย

2.2.2 แบบจำลองเอกลักษณ์ (Identity Equation)

$$GDP = C + I + G + NX \quad \dots (5)$$

โดยที่	GDP	คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย หน่วย : พันล้านบาท
	C	คือ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค หน่วย : พันล้านบาท
	I	คือ การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ หน่วย : พันล้านบาท
	G_0	คือ รายจ่ายของภาครัฐบาล หน่วย : พันล้านบาท
	NX	คือ การส่งออกสุทธิ หน่วย : พันล้านบาท

$$\text{ดังนั้น } GDP = (1) + (2) + (G_0) + (4)$$

$$\text{จะได้ } \hat{GDP} = a + b_1DPI - b_2MLR + G_0 + b_4EXC - b_5TOT$$

โดยที่	$\hat{GDP}$	คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย หน่วย : พันล้านบาท
	DPI	คือ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ หน่วย : พันล้านบาท
	MLR	คือ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี หน่วย : ร้อยละ
	G_0	คือ รายจ่ายของภาครัฐบาล หน่วย : พันล้านบาท
	EXC	คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง หน่วย : บาท / 1 ดอลลาร์สหรัฐ
	TOT	คือ ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ หน่วย : บาท

2.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

2.3.1 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination : R^2)

คือ ค่าที่อธิบายว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการถดถอยมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามกี่เปอร์เซ็นต์ (Lewis-Beck, Michael S. 1993: 165)

$$R^2 = \frac{\sum (\hat{Y} - \bar{Y})^2}{\sum (Y - \bar{Y})^2}$$

$$\begin{aligned} \text{โดยที่ } \bar{Y} &= \sum Y / n \\ \hat{Y} &= \text{ค่าประมาณการของ } Y \end{aligned}$$

Y = ตัวแปรตามของสมการถดถอย

n = จำนวนข้อมูล

คุณสมบัติของ R^2 คือ $0 \leq R^2 \leq 1$

ถ้า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมาก

ถ้า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามน้อย

2.3.2 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่าแล้ว (Adjusted Coefficient of Determination : $\bar{R}^2$) ในกรณีที่การสร้างสมการถดถอยมีจำนวนตัวอย่างไม่น้อยเกินไป อาจทำให้ค่า R^2 ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าความเป็นจริงมากเกินไป ดังนั้น จึงต้องมีการปรับค่า R^2 ใหม่ซึ่งเรียกว่า $\bar{R}^2$ โดยที่คุณสมบัติและความหมายของ $\bar{R}^2$ จะเหมือนกับ R^2 (Lewis-Beck, Michael S. 1993: 166)

$$\bar{R}^2 = R^2 - \frac{k}{(n-1)} \times \frac{(n-1)}{(n-k-1)}$$

โดยที่ $\bar{R}^2$ = ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ

k = จำนวนตัวแปรอิสระ

n = จำนวนข้อมูล

2.3.3 ค่าดอร์บิน – วัตสัน (Durbin – Watson : D.W.) เป็นค่าสถิติที่ใช้สำหรับทดสอบว่ามีปัญหาของค่าความคลาดเคลื่อน (Error or residual) มีความสัมพันธ์ต่อกัน หรือ ปัญหาสหสัมพันธ์ของอนุกรมข้อมูลที่ล่าช้ากับตัวของมันเอง (Autocorrelation) ซึ่งมีหลักในการพิจารณา คือ ถ้าค่า D.W. ≥ 2 จะถือว่าไม่เกิดปัญหา Autocorrelation โดยค่า Durbin – Watson หรือ D.W. คือ

$$D.W. = \frac{\sum(u_t - u_{t-1})^2}{\sum u_t^2}$$

โดยที่ D.W. คือ ค่า Durbin - Watson

u_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของปีปัจจุบัน

u_{t-1} คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ล่าช้าไป 1 ระยะ

โดยมีสมมติฐาน คือ

$H_0 : \gamma = 0$ (ความคลาดเคลื่อนไม่มี Autocorrelation)

$H_1 : \gamma \neq 0$ (ความคลาดเคลื่อนมี Autocorrelation)

เมื่อนำค่า D.W. ที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับค่า D.W. ในตารางมาตรฐาน จะสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

- 1) เมื่อ $D.W. < 4 - d_U$: ยอมรับ H_0 ซึ่งแสดงว่าไม่มีปัญหา Autocorrelation
- 2) เมื่อ $D.W. > 4 - d_L$: ปฏิเสธ H_0 ซึ่งแสดงว่ามีปัญหา Autocorrelation
- 3) เมื่อ $D.W. \leq d_L$: ปฏิเสธ H_0 ซึ่งแสดงว่ามีปัญหา Autocorrelation
- 4) เมื่อ $d_L \leq D.W. \leq d_U$ และ $4 - d_U \leq D.W. \leq 4 - d_L$ ไม่สามารถสรุปได้ว่าเกิด Autocorrelation หรือไม่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้างนี้มุ่งศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

g	แทน	จำนวนข้อมูล
GDP	แทน	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย
C	แทน	การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค
I	แทน	การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ
GOV	แทน	รายจ่ายของภาครัฐบาล
NX	แทน	การส่งออกสุทธิ
DPI	แทน	รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้
MLR	แทน	อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดี
EXC	แทน	อัตราแลกเปลี่ยน
TOT	แทน	ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ
$\bar{R}^2$	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่าแล้ว
D.W.	แทน	ค่าสถิติของ Durbin-Watson
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยการแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอนตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะรายจ่ายของภาครัฐบาลและการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 - 2546

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยน และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 - 2546

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ลักษณะรายจ่ายของภาครัฐบาลและการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 - 2546

ตาราง 2 แสดงมูลค่า และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วงปี 2527 - 2546

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศ		การใช้จ่ายเพื่อการ บริโภค		การลงทุนของ ภาคเอกชน		รายจ่ายรัฐบาล		การส่งออกสุทธิ	
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
		การ เปลี่ยน แปลง		การ เปลี่ยน แปลง		การ เปลี่ยน แปลง		การ เปลี่ยน แปลง		การ เปลี่ยน แปลง
2527	1,138.30	4.40	713.00	4.44	261.40	3.28	238.70	9.10	-70.40	16.69
2528	1,191.20	4.65	723.20	1.43	241.50	-7.61	255.60	7.08	-2.60	96.31
2529	1,257.10	5.53	748.90	3.55	237.90	-1.49	243.80	-4.62	44.50	1,811.54
2530	1,376.80	9.52	813.80	8.67	309.60	30.14	235.20	-3.53	20.40	-54.16
2531	1,559.70	13.28	885.00	8.67	429.60	38.76	235.40	0.09	-21.70	-206.37
2532	1,750.00	12.20	984.20	8.75	509.10	18.51	246.50	4.72	-26.60	-22.58
2533	1,945.30	11.16	1,110.90	11.21	666.30	30.88	286.20	16.11	-97.40	-226.17
2534	2,111.90	8.56	1,171.20	12.87	739.90	11.05	327.40	14.40	-94.30	3.18

ตาราง 2 (ต่อ)

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ		การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค		การลงทุนของภาคเอกชน		รายจ่ายรัฐบาล		การส่งออกสุทธิ	
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
		การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง
2535	2,282.50	8.08	1,273.00	5.43	747.70	1.05	377.40	15.27	-63.20	32.98
2536	2,471.00	8.26	1,380.20	8.69	820.10	9.68	395.70	4.85	-73.80	-16.77
2537	2,693.00	8.98	1,486.10	8.42	885.10	7.93	455.30	15.06	-86.00	-16.53
2538	2,941.80	9.24	1,601.70	7.67	1,016.00	14.79	495.50	8.83	-157.50	-83.14
2539	3,115.20	5.89	1,694.40	7.78	1,023.10	0.70	582.90	17.64	-224.80	-42.73
2540	3,072.70	-1.36	1,671.20	5.79	695.30	-32.04	608.30	4.36	43.40	119.31
2541	2,749.70	-10.51	1,478.80	-1.37	262.80	-62.20	516.10	-15.16	453.70	945.39
2542	2,872.10	4.45	1,542.80	-11.51	314.40	19.63	516.40	0.06	479.10	5.60
2543	3,008.30	4.74	1,623.70	4.33	400.60	27.42	499.50	-3.27	449.40	-6.20
2544	3,073.50	2.17	1,690.60	5.24	429.30	7.16	494.70	-0.96	449.70	0.07
2545	3,237.80	5.35	1,779.90	4.12	482.70	12.44	486.60	-1.64	479.60	6.65
2546	3,460.10	6.87	1,894.50	5.28	569.80	18.04	490.60	0.09	503.30	4.94

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2547

จากตาราง 2 สรุปลักษณะของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยและส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ด้วยการวิเคราะห์จากค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงได้ว่า โดยรวมทั้งผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยและส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว ในแผนฯ 5 (ปี 2525 - 2529) ซึ่งในส่วนของกาวิจัยนี้ คือปี 2527 - 2529 โดยรวมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง ในแผนฯ 6 (ปี 2530 - 2534) โดยรวมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของแผนฯ 7 (ปี 2535 - 2539) โดยรวมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง ในแผนฯ 8 (ปี 2540 - 2544) โดยรวมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ลดลง และในส่วนของแผนสุดท้าย คือแผนฯ 9 (ปี 2545 - 2549) ซึ่งในส่วนของกาวิจัยนี้ คือปี 2545 - 2546 โดยรวมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น

1.1 สัดส่วนของรายจ่ายของภาครัฐบาลจำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย รายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด และรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ปี 2527-2546

จากการวิเคราะห์ลักษณะรายจ่ายของภาครัฐบาลและการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 - 2546 ได้ผลสรุป ดังตาราง 3 - 9

ตาราง 3 แสดงมูลค่า และสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย รายจ่ายของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 - 2546

หน่วย : พันล้านบาท								
ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย		รวมรายจ่ายรัฐบาล ¹⁾		การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ²⁾		รวมรายจ่ายรัฐบาลและภาคเอกชน	
	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2527	1,138.30	100	182.22	16	261.40	23	443.62	39
2528	1,191.20	100	200.03	17	241.50	20	441.53	37
2529	1,257.10	100	204.28	16	237.90	19	442.18	35
2530	1,376.80	100	211.99	15	309.60	22	521.59	37
2531	1,559.70	100	223.09	14	429.60	28	652.69	42
2532	1,750.00	100	263.80	15	509.10	29	772.90	44
2533	1,945.30	100	304.47	16	666.30	34	970.77	50
2534	2,111.90	100	362.23	17	739.90	35	1,102.13	52
2535	2,282.50	100	442.60	19	747.70	33	1,190.30	52
2536	2,471.00	100	521.06	21	820.00	33	1,341.16	54
2537	2,693.00	100	579.22	22	885.20	33	1,464.32	55
2538	2,941.80	100	642.72	22	1,016.00	35	1,658.72	57
2539	3,115.20	100	819.08	26	1,023.00	33	1,842.18	59
2540	3,072.70	100	875.71	28	695.20	23	1,571.01	51
2541	2,749.70	100	842.86	31	262.80	10	1,105.66	41
2542	2,872.10	100	833.06	29	314.40	11	1,147.46	40
2543	3,008.30	100	853.19	28	400.60	13	1,253.79	41

ตาราง 3 (ต่อ)

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศ		รวมรายจ่ายรัฐบาล ^{1/}		การลงทุนของภาคเอกชน ภายในประเทศ ^{2/}		รวมรายจ่ายรัฐบาลและ ภาคเอกชน	
	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2544	3,073.50	100	908.61	30	429.30	14	1,337.91	44
2545	3,237.80	100	955.50	30	482.70	15	1,438.20	45
2546	3,460.10	100	996.20	29	569.80	16	1,566.00	45

^{1/} ที่มา : สำนักงานประมาณ พ.ศ. 2535 - 2547

^{2/} ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2547

จากตาราง 3 แสดงถึงมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2527 – 2546 โดยมีที่มาจากธนาคารแห่งประเทศไทย รายจ่ายรัฐบาลโดยรวม ซึ่งเป็นรายจ่ายที่จัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไม่รวมรายจ่ายจากเงินกู้ต่างประเทศและเงินช่วยเหลือ ตั้งแต่ปี 2527 – 2546 โดยแสดงข้อมูลในรูปปีปฏิทินมีที่มาจากสำนักงานประมาณ และมูลค่าการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ตั้งแต่ปี 2527 – 2546 โดยมีที่มาจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยที่สัดส่วนของรายจ่ายรัฐบาลต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในช่วงปี 2527 – 2539 มีน้อยกว่าสัดส่วนของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ แต่ในช่วงปี 2540 – 2546 สัดส่วนของรายจ่ายรัฐบาลต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม มีมากกว่าสัดส่วนของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ตาราง 4 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม
ในประเทศ ในช่วงปี 2527 – 2546

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	มูลค่าของ GDP	รายจ่ายประจำ		รายจ่ายลงทุน	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2527	1,138.30	154.48 (12.46)	14	27.74 (-6.69)	2
2528	1,191.20	166.94 (8.07)	14	33.09 (19.29)	3
2529	1,257.10	173.56 (3.97)	14	30.72 (-7.16)	2
2530	1,376.80	180.87 (4.21)	13	31.12 (1.30)	2
2531	1,559.70	194.38 (7.47)	12	28.71 (-7.74)	2
2532	1,750.00	226.18 (16.36)	13	37.62 (31.03)	2
2533	1,945.30	249.21 (10.18)	13	55.26 (46.89)	3
2534	2,111.90	288.71 (15.85)	14	73.52 (33.04)	3
2535	2,282.50	331.59 (14.85)	15	111.01 (50.99)	5
2536	2,471.00	363.69 (9.68)	15	157.37 (41.76)	6
2537	2,693.00	395.56 (8.76)	15	183.66 (16.71)	7
2538	2,941.80	434.99 (9.97)	15	207.72 (13.10)	7
2539	3,115.20	499.28 (14.78)	16	319.79 (53.95)	10
2540	3,072.70	512.48 (2.64)	17	363.23 (13.58)	12

ตาราง 4 (ต่อ)

ปี	มูลค่าของ GDP	รายจ่ายประจำ		รายจ่ายลงทุน	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2541	2,749.70	567.06	21	275.80	10
		(10.65)		(-24.07)	
2542	2,872.10	605.60	21	227.46	08
		(6.80)		(-17.53)	
2543	3,008.30	659.74	22	193.45	6
		(8.94)		(-14.95)	
2544	3,073.50	717.57	23	191.03	6
		(8.77)		(-1.25)	
2545	3,237.80	751.78	23	203.72	6
		(4.77)		(6.64)	
2546	3,460.10	827.20	24	168.99	5
		(10.03)		(-17.05)	

ที่มา : สำนักงบประมาณ พ.ศ. 2535 - 2547

ตัวเลขใน () คือ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ารายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน

จากตาราง 4 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลประเภทรายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุน ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2527 - 2546 ดังนี้คือ สัดส่วนของรายจ่ายประจำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย โดยรวมในปี 2527 - 2546 มีมากกว่าสัดส่วนของรายจ่ายลงทุนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ซึ่งในปี 2546 สัดส่วนของรายจ่ายประจำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยมีสัดส่วนสูงที่สุดคือร้อยละ 24 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย และอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของรายจ่ายภาครัฐบาลประเภทรายจ่ายประจำ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงยกเว้นในปี 2530 - 2532, 2534, 2538 - 2539, 2541, 2543, และ 2546 และรายจ่ายภาครัฐบาลประเภทรายจ่ายลงทุนมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ยกเว้นในปี 2528, 2530, 2532 - 2533, 2535, 2539, 2542, และ 2544 - 2545

ตาราง 5 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจต่อรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด
ในช่วงปี 2527 – 2546

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	รายจ่ายของรัฐบาล	รายจ่ายประจำ		รายจ่ายลงทุน	
	ทั้งหมด	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2527	182.22	154.48 (12.46)	85	27.74 (-6.69)	15
2528	200.03	166.94 (8.07)	83	33.09 (19.29)	17
2529	203.28	173.56 (3.97)	85	30.72 (-7.16)	15
2530	211.99	180.87 (4.21)	85	31.12 (1.30)	15
2531	223.09	194.38 (7.47)	87	28.71 (-7.74)	13
2532	263.80	226.18 (16.36)	86	37.62 (31.03)	14
2533	304.47	249.21 (10.18)	82	55.26 (46.89)	18
2534	362.23	288.71 (15.85)	80	73.52 (33.04)	20
2535	442.60	331.59 (14.85)	75	111.01 (50.99)	25
2536	521.06	363.69 (9.68)	70	157.37 (41.76)	30
2537	579.22	395.56 (8.76)	68	183.66 (16.71)	32
2538	642.72	434.99 (9.97)	68	207.72 (13.10)	32
2539	819.08	499.28 (14.78)	61	319.79 (53.95)	39
2540	875.71	512.48 (2.64)	59	363.23 (13.58)	41

ตาราง 5 (ต่อ)

ปี	รายจ่ายของรัฐบาล	รายจ่ายประจำ		รายจ่ายลงทุน	
	ทั้งหมด	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2541	842.86	567.06	67	275.80	33
		(10.65)		(-24.07)	
2542	833.06	605.60	73	227.46	27
		(6.80)		(-17.53)	
2543	853.19	659.74	77	193.45	23
		(8.94)		(-14.95)	
2544	908.61	717.57	79	191.03	21
		(8.77)		(-1.25)	
2545	955.50	751.78	79	203.72	21
		(4.77)		(6.64)	
2546	996.20	827.20	83	168.99	17
		(10.03)		(-17.05)	

ที่มา : สำนักงบประมาณ พ.ศ. 2535 – 2547

ตัวเลขใน () คือ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ารายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน

จากตาราง 5 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลประเภทรายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุน ต่อรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด ตั้งแต่ปี 2527 – 2546 ดังนี้คือ สัดส่วนของรายจ่ายประจำต่อรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด โดยรวมในปี 2527 – 2546 มีมากกว่าสัดส่วนของรายจ่ายลงทุนต่อรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด ซึ่งในปี 2531 สัดส่วนของรายจ่ายประจำต่อรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด มีสัดส่วนสูงที่สุดคือร้อยละ 87 ของรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด และอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของรายจ่ายภาครัฐบาลประเภทรายจ่ายประจำ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงยกเว้นในปี 2530 – 2532, 2534, 2538 – 2539, 2541, 2543, และ 2546 และรายจ่ายภาครัฐบาลประเภทรายจ่ายลงทุนมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ยกเว้นในปี 2528, 2530, 2532 – 2533, 2535, 2539, 2542, และ 2544 - 2545

ตาราง 6 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจต่อรวมรายจ่ายรัฐบาลและ
การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 – 2546

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	รวมรายจ่ายรัฐบาล และการลงทุน ภาคเอกชน	รายจ่ายประจำ		รายจ่ายลงทุน	
		สัดส่วน(%)		สัดส่วน(%)	
		มูลค่า		มูลค่า	
2527	443.62	154.48 (12.46)	35	27.74 (-6.69)	6
2528	441.53	166.94 (8.07)	38	33.09 (19.29)	7
2529	442.18	173.56 (3.97)	39	30.72 (-7.16)	7
2530	521.59	180.87 (4.21)	35	31.12 (1.30)	6
2531	652.69	194.38 (7.47)	30	28.71 (-7.74)	4
2532	772.90	226.18 (16.36)	29	37.62 (31.03)	5
2533	970.77	249.21 (10.18)	26	55.26 (46.89)	6
2534	1102.13	288.71 (15.85)	26	73.52 (33.04)	7
2535	1190.30	331.59 (14.85)	28	111.01 (50.99)	9
2536	1341.16	363.69 (9.68)	27	157.37 (41.76)	12
2537	1464.32	395.56 (8.76)	27	183.66 (16.71)	13
2538	1658.72	434.99 (9.97)	26	207.72 (13.10)	13
2539	1842.18	499.28 (14.78)	27	319.79 (53.95)	17

ตาราง 6 (ต่อ)

ปี	รวมรายจ่ายรัฐบาล	รายจ่ายประจำ		รายจ่ายลงทุน	
	และการลงทุน	สัดส่วน(%)		สัดส่วน(%)	
	ภาคเอกชน	มูลค่า		มูลค่า	
2540	1571.01	512.48	33	363.23	23
		(2.64)		(13.58)	
2541	1105.66	567.06	51	275.80	25
		(10.65)		(-24.07)	
2542	1147.46	605.60	53	227.46	20
		(6.80)		(-17.53)	
2543	1253.79	659.74	53	193.45	15
		(8.94)		(14.95)	
2544	1337.91	717.57	54	191.03	14
		(8.77)		(-1.25)	
2545	1438.20	751.78	52	203.72	14
		(4.77)		(6.64)	
2546	1566.00	827.20	53	168.99	11
		(10.03)		(-17.05)	

ที่มา : สำนักงบประมาณ พ.ศ. 2535 – 2547

ตัวเลขใน () คือ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน

จากตาราง 6 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลประเภทรายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนต่อรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ตั้งแต่ปี 2527 – 2546 ดังนี้คือ สัดส่วนของรายจ่ายประจำต่อรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศโดยรวมในปี 2527 – 2546 มีมากกว่าสัดส่วนของรายจ่ายลงทุนต่อรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ซึ่งในปี 2544 สัดส่วนของรายจ่ายประจำต่อรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ มีสัดส่วนสูงที่สุดคือร้อยละ 54 ของรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ และอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของรายจ่ายภาครัฐบาลประเภทรายจ่ายประจำ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงยกเว้นในปี 2530 – 2532, 2534, 2538 – 2539, 2541, 2543, และ 2546 และรายจ่ายภาครัฐบาลประเภท

รายจ่ายลงทุนมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ยกเว้นในปี 2528, 2530, 2532 – 2533, 2535, 2539, 2542, และ 2544 - 2545

ตาราง 7 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงานต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527-2546

จากตาราง 7 สรุปสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงาน ได้แก่ บริการเศรษฐกิจ การบริการชุมชนและสังคม การบริหารงานทั่วไป และการดำเนินงานอื่นๆ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ปี 2527 - 2546 ดังนี้ สัดส่วนของรายจ่ายประเภทบริการชุมชนและสังคมโดยรวมมีมากที่สุด ซึ่งในปี 2541 และ 2546 มีสัดส่วนสูงที่สุด คือร้อยละ 14 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย และสัดส่วนของรายจ่ายประเภทการดำเนินงานอื่นๆ โดยรวมมีน้อยที่สุด ซึ่งในปี 2538 และ 2539 มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด คือร้อยละ 1

ตาราง 7 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงานต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527-2546

ปี	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย	รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะงาน								หน่วย : พันล้านบาท
		การบริการเศรษฐกิจ		การบริการชุมชนและสังคม		การบริหารงานทั่วไป		การดำเนินงานอื่นๆ		
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	
2527	1,138.30	28.57 (2.15)	3	55.41 (9.68)	5	60.33 (9.21)	5	37.90 (17.16)	3	
2528	1,191.20	30.53 (6.86)	3	58.95 (6.39)	5	68.94 (14.27)	6	41.59 (9.74)	3	
2529	1,257.10	29.92 (-2.00)	2	60.15 (2.04)	5	66.88 (-2.99)	5	47.13 (13.52)	4	
2530	1,376.80	31.36 (4.81)	2	63.42 (5.44)	5	68.49 (2.41)	5	48.73 (3.39)	4	
2531	1,559.70	30.92 (-1.40)	2	65.65 (3.52)	4	72.21 (5.43)	5	54.31 (11.45)	3	
2532	1,750.00	40.04 (29.50)	2	79.76 (21.49)	5	83.19 (15.21)	5	60.81 (11.97)	3	
2533	1,945.30	53.42 (33.42)	3	95.09 (19.22)	5	100.36 (20.64)	5	55.59 (-8.58)	3	
2534	2,111.90	69.00 (29.17)	3	111.05 (16.78)	5	121.28 (20.84)	6	60.90 (9.55)	3	

ตาราง 7 (ต่อ)

ปี	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย	รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะงาน						
		การบริการเศรษฐกิจ		การบริการชุมชนและสังคม		การบริหารงานทั่วไป		การดำเนินงานอื่นๆ
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	
2535	2,282.50	84.02 (21.77)	4	141.69 (27.59)	6	152.72 (25.92)	7	64.18 (5.39)
2536	2,471.00	145.59 (73.28)	6	194.42 (37.22)	8	131.21 (-14.08)	5	49.83 (-22.36)
2537	2,693.00	158.59 (8.93)	6	200.30 (3.02)	7	148.04 (12.83)	6	52.37 (5.10)
2538	2,941.80	170.69 (7.63)	6	261.60 (30.60)	9	167.96 (13.46)	6	42.31 (-19.21)
2539	3,115.20	250.93 (47.01)	8	321.08 (22.74)	10	192.36 (14.53)	6	45.53 (7.61)
2540	3,072.70	252.02 (0.43)	8	368.06 (14.63)	12	193.08 (0.37)	6	61.13 (37.26)
2541	2,749.70	213.01 (-15.48)	8	381.25 (3.58)	14	178.56 (-7.52)	6	68.57 (12.17)
2542	2,872.10	198.77 (-6.69)	7	371.48 (-2.56)	13	167.96 (-5.94)	6	93.60 (36.50)

ตาราง 7 (ต่อ)

ปี	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย	รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะงาน							
		การบริการเศรษฐกิจ		การบริการชุมชนและสังคม		การบริหารงานทั่วไป		การดำเนินงานอื่นๆ	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2543	3,008.30	190.97 (-3.92)	6	382.77 (3.04)	13	168.86 (0.54)	6	109.81 (17.32)	4
2544	3,073.50	201.44 (5.48)	7	413.03 (7.91)	13	175.90 (4.17)	6	117.77 (7.25)	4
2545	3,237.80	204.44 (1.49)	6	431.97 (4.59)	13	188.01 (6.88)	6	130.91 (11.16)	4
2546	3,460.10	198.97 (-2.68)	6	469.64 (8.72)	14	192.44 (2.36)	6	132.96 (1.37)	4

ที่มา : สำนักงานประมาณ พ.ศ. 2535 - 2547

ตัวเลขใน () คือ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายตามลักษณะงานแต่ละประเภท

ตาราง 8 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงานต่อรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด ในช่วงปี 2527-2546

ปี	รายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด	รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะงาน								หน่วย : พันล้านบาท
		การบริการเศรษฐกิจ		การบริการชุมชนและสังคม		การบริหารงานทั่วไป		การดำเนินงานอื่นๆ		
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	
2527	182.22	28.57 (2.15)	6	55.41 (9.68)	30	60.33 (9.21)	33	37.90 (17.16)	21	
2528	200.03	30.53 (6.86)	5	58.95 (6.39)	29	68.94 (14.27)	34	41.59 (9.74)	21	
2529	203.28	29.92 (-2.00)	5	60.15 (2.04)	29	66.88 (-2.99)	33	47.13 (13.52)	23	
2530	211.99	31.36 (4.81)	15	63.42 (5.44)	29	68.49 (2.41)	32	48.73 (3.39)	23	
2531	223.09	30.92 (-1.40)	14	65.65 (3.52)	29	72.21 (5.43)	32	54.31 (11.45)	24	
2532	263.80	40.04 (29.50)	15	79.76 (21.49)	30	83.19 (15.21)	32	60.81 (11.97)	23	
2533	304.47	53.42 (33.42)	18	95.09 (19.22)	31	100.36 (20.64)	33	55.59 (-8.58)	18	
2534	362.23	69.00 (29.17)	19	111.05 (16.78)	31	121.28 (20.84)	33	60.90 (9.55)	17	

ตาราง 8 (ต่อ)

ปี	รายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด	รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะงาน							
		การบริการเศรษฐกิจ		การบริการชุมชนและสังคม		การบริหารงานทั่วไป		การดำเนินงานอื่นๆ	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2535	442.60	84.02 (21.77)	19	141.69 (27.59)	32	152.72 (25.92)	35	64.18 (5.39)	15
2536	521.06	145.59 (73.28)	28	194.42 (37.22)	37	131.21 (-14.08)	25	49.83 (-22.36)	10
2537	579.22	158.59 (8.93)	27	200.30 (3.02)	35	148.04 (12.83)	26	52.37 (5.10)	9
2538	642.72	170.69 (7.63)	27	261.60 (30.60)	41	167.96 (13.46)	26	42.31 (-19.21)	7
2539	819.08	250.93 (47.01)	31	321.08 (22.74)	39	192.36 (14.53)	23	45.53 (7.61)	6
2540	875.71	252.02 (0.43)	29	368.06 (14.63)	42	193.08 (0.37)	22	61.13 (37.26)	7
2541	842.86	213.01 (-15.48)	25	381.25 (3.58)	45	178.56 (-7.52)	21	68.57 (12.17)	8
2542	833.06	198.77 (-6.69)	24	371.48 (-2.56)	45	167.96 (-5.94)	20	93.60 (36.50)	11

ตาราง 8 (ต่อ)

ปี	รายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด	รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะงาน							
		การบริการเศรษฐกิจ		การบริการชุมชนและสังคม		การบริหารงานทั่วไป		การดำเนินงานอื่นๆ	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2543	853.19	190.97 (-3.92)	22	382.77 (3.04)	45	168.86 (0.54)	20	109.81 (17.32)	13
2544	908.61	201.44 (5.48)	22	413.03 (7.91)	45	175.90 (4.17)	19	117.77 (7.25)	13
2545	955.50	204.44 (1.49)	21	431.97 (4.59)	45	188.01 (6.88)	20	130.91 (11.16)	14
2546	996.20	198.97 (-2.68)	20	469.64 (8.72)	47	192.44 (2.36)	19	132.96 (1.57)	13

ที่มา : สำนักงบประมาณ พ.ศ. 2535 - 2547

ตัวเลขใน () คือ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายตามลักษณะงานแต่ละประเภท

จากตาราง 8 สรุปสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงาน ได้แก่ บริการเศรษฐกิจ การบริการชุมชนและสังคม การบริหารงานทั่วไป และการดำเนินงานอื่นๆ ต่อรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด ในปี 2527 - 2546 ดังนี้ สัดส่วนของรายจ่ายประเภทบริการชุมชนและสังคมโดยเฉลี่ยมีมากที่สุด ซึ่งในปี 2546 มีสัดส่วนสูงที่สุด คือร้อยละ 47 ของรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด และสัดส่วนของรายจ่ายประเภทการดำเนินงานอื่นๆ โดยเฉลี่ยมีน้อยที่สุด ซึ่งในปี 2539 มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 6

ตาราง 9 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงานต่อรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชน ในช่วงปี 2527-2546

จากตาราง 9 สรุปสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงาน ได้แก่ บริการเศรษฐกิจ การบริการชุมชนและสังคม การบริหารงานทั่วไป และการดำเนินงานอื่นๆ ต่อรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชน ในปี 2527 - 2546 ดังนี้ สัดส่วนของรายจ่ายประเภทบริการชุมชนและสังคมโดยเฉลี่ยมีมากที่สุด ซึ่งในปี 2541 มีสัดส่วนสูงที่สุด คือร้อยละ 34 ของรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด และสัดส่วนของรายจ่ายประเภทการดำเนินงานอื่นๆ โดยเฉลี่ยมีน้อยที่สุด ซึ่งในปี 2539 มีสัดส่วนที่น้อยที่สุด คือร้อยละ 2

ตาราง 9 แสดงสัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลตามลักษณะงานต่อรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชน ในช่วงปี 2527-2546

ปี	รวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุน ของภาคเอกชน	รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะงาน								หน่วย : พันล้านบาท
		การบริการเศรษฐกิจ		การบริการชุมชนและสังคม		การบริหารงานทั่วไป		การค้าเงินงานอื่นๆ		
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	
2527	443.62	28.57 (2.15)	6	55.41 (9.68)	12	60.33 (9.21)	14	37.90 (17.16)	9	
2528	441.53	30.53 (6.86)	7	58.95 (6.39)	13	68.94 (14.27)	16	41.59 (9.74)	9	
2529	442.18	29.92 (-2.00)	7	60.15 (2.04)	14	66.88 (-2.99)	15	47.13 (13.52)	11	
2530	521.59	31.36 (4.81)	6	63.42 (5.44)	12	68.49 (2.41)	13	48.73 (3.39)	9	
2531	652.69	30.92 (-1.40)	5	65.65 (3.52)	10	72.21 (5.43)	11	54.31 (11.45)	8	
2532	772.90	40.04 (29.50)	5	79.76 (21.49)	10	83.19 (15.21)	11	60.81 (11.97)	8	
2533	970.77	53.42 (33.42)	6	95.09 (19.22)	10	100.36 (20.64)	10	55.59 (-8.58)	6	
2534	1102.13	69.00 (29.17)	6	111.05 (16.78)	10	121.28 (20.84)	11	60.90 (9.55)	6	

ตาราง 9 (ต่อ)

ปี	รายจ่ายรัฐบาลและการลงทุน									
	ของภาคเอกชน		ของรัฐบาลและส่วนท้องถิ่น							
			การบริการเศรษฐกิจ		การบริการชุมชนและสังคม		การบริหารงานทั่วไป		การดำเนินงานอื่นๆ	
	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2535	1190.30	84.02 (21.77)	7	141.69 (27.59)	12	152.72 (25.92)	13	64.18 (5.39)	5	
2536	1341.16	145.59 (73.28)	11	194.42 (37.22)	14	131.21 (-14.08)	10	49.83 (-22.36)	4	
2537	1464.32	158.59 (8.93)	11	200.30 (3.02)	14	148.04 (12.83)	10	52.37 (5.10)	4	
2538	1658.72	170.69 (7.63)	10	261.60 (30.60)	16	167.96 (13.46)	10	42.31 (-19.21)	3	
2539	1842.18	250.93 (47.01)	14	321.08 (22.74)	17	192.36 (14.53)	10	45.53 (7.61)	2	
2540	1571.01	252.02 (0.43)	16	368.06 (14.63)	23	193.08 (0.37)	12	61.13 (37.26)	4	
2541	1105.66	213.01 (-15.48)	19	381.25 (3.58)	34	178.56 (-7.52)	16	68.57 (12.17)	6	
2542	1147.46	198.77 (-6.69)	17	371.48 (-2.56)	32	167.96 (-5.94)	15	93.60 (36.50)	8	

ตาราง 9 (ต่อ)

ปี	รวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุน		รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะงาน							
	ของภาคเอกชน		การบริการเศรษฐกิจ		การบริการชุมชนและสังคม		การบริหารงานทั่วไป			
			มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2543	1253.79		190.97 (-3.92)	15	382.77 (3.04)	31	168.86 (0.54)	13	109.81 (17.32)	9
2544	1337.91		201.44 (5.48)	15	413.03 (7.91)	31	175.90 (4.17)	13	117.77 (7.25)	9
2545	1438.20		204.44 (1.49)	14	431.97 (4.59)	30	188.01 (6.88)	13	130.91 (11.16)	9
2546	1566.00		198.97 (-2.68)	13	469.64 (8.72)	30	192.44 (2.36)	12	132.96 (1.57)	8

ที่มา : สำนักงบประมาณ พ.ศ. 2535 - 2547

ตัวเลขใน () คือ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายตามลักษณะงานแต่ละประเภท

กล่าวโดยสรุปลักษณะของรายจ่ายรัฐบาลแต่ละประเภท จากการวิเคราะห์สัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจและลักษณะงาน ข้อมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด และรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในปี 2527 - 2546 คือ รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจประเภทรายจ่ายประจำโดยรวมมีลักษณะเพิ่มขึ้นในทุกปี เมื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว ในแผนฯ 5 (ปี 2525 - 2529) ซึ่งในส่วนของกรวิจัยนี้ คือปี 2527 - 2529 โดยรวมมีสัดส่วนที่คงที่ ในแผนฯ 6 (ปี 2530 - 2534) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของแผนฯ 7 (ปี 2535 - 2539) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ในแผนฯ 8 (ปี 2540 - 2544) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และในส่วนของแผนสุดท้าย คือแผนฯ 9 (ปี 2545 - 2549) ซึ่งในส่วนของกรวิจัยนี้ คือปี 2545 - 2546 โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น สำหรับรายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจประเภทรายจ่ายลงทุน จะมีสัดส่วนที่สูงที่สุดในช่วงปี 2539 - 2541 ซึ่งตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้วคือช่วงปลายแผนฯ 7 และต้นแผนฯ 8 นั่นเอง สำหรับรายจ่ายรัฐบาลแบ่งตามลักษณะงาน แต่ละประเภทโดยรวมมีสัดส่วนที่คงที่ ซึ่งรายจ่ายเพื่อการบริการชุมชนและสังคมมีสัดส่วนที่มากที่สุด และน้อยที่สุดคือรายจ่ายเพื่อการดำเนินงานอื่นๆ เมื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว ในแผนฯ 5 (ปี 2525 - 2529) ซึ่งในส่วนของกรวิจัยนี้ คือปี 2527 - 2529 โดยรวมมีสัดส่วนที่คงที่ ในแผนฯ 6 (ปี 2530 - 2534) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของแผนฯ 7 (ปี 2535 - 2539) โดยรวมมีสัดส่วนที่ลดลง ในแผนฯ 8 (ปี 2540 - 2544) โดยเฉลี่ยมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และในส่วนของแผนสุดท้าย คือแผนฯ 9 (ปี 2545 - 2549) ซึ่งในส่วนของกรวิจัยนี้ คือปี 2545 - 2546 โดยเฉลี่ยมีสัดส่วนที่ลดลง

1.2 การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศต่อสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด และรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ปี 2527-2546

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 - 2546 ได้ผลสรุปดังตาราง 10 - 12

ตาราง 10 แสดงการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศต่อสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ปี 2527-2546

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	มูลค่าของผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ	การลงทุนเพื่อการก่อสร้าง		การลงทุนในเครื่องมือ เครื่องจักร		การเปลี่ยนแปลงสต็อก สินค้า	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2527	1,138.30	116.00 (9.43)	10	133.50 (-0.15)	12	11.90 (-11.85)	1
2528	1,191.20	111.20 (-4.14)	9	118.10 (-11.54)	10	12.20 (2.52)	1
2529	1,257.10	122.40 (10.07)	10	115.40 (-2.29)	9	0.10 (99.18)	0
2530	1,376.80	148.40 (21.24)	11	159.40 (38.13)	12	1.80 (1700.00)	0
2531	1,559.70	177.30 (19.47)	11	222.50 (39.59)	14	29.80 (1555.56)	2
2532	1,750.00	237.00 (33.67)	14	263.70 (18.52)	15	8.40 (-71.81)	0
2533	1,945.30	290.10 (22.41)	15	355.50 (34.81)	18	20.70 (146.43)	1
2534	2,111.90	317.50 (9.45)	15	394.00 (10.83)	19	28.40 (37.20)	1
2535	2,282.50	316.30 (-0.38)	14	413.60 (4.97)	18	17.80 (-37.32)	1
2536	2,471.00	340.00 (7.49)	14	466.20 (12.72)	19	13.80 (-22.47)	1
2537	2,693.00	372.30 (9.50)	14	504.60 (8.24)	19	8.30 (-39.86)	0
2538	2,941.80	389.50 (4.62)	13	583.60 (15.66)	20	42.90 (416.87)	1
2539	3,115.20	384.60 (-1.26)	12	615.90 (5.53)	20	22.50 (-47.55)	1

ตาราง 10 (ต่อ)

ปี	มูลค่าของผลิตภัณฑ์ มวลรวมในประเทศ	การลงทุนเพื่อการก่อสร้าง		การลงทุนในเครื่องมือ เครื่องจักร		การเปลี่ยนแปลงสต็อก สินค้า	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2540	3,072.70	196.50	6	499.50	16	(-0.80)	0
		(-48.91)		(-18.90)		(-103.56)	
2541	2,749.70	97.3	4	234.80	9	(-69.30)	0
		(-50.48)		(-52.99)		(-8562.50)	
2542	2,872.10	74.70	3	246.40	9	(-6.70)	0
		(-23.23)		(4.94)		(90.33)	
2543	3,008.30	84.70	3	290.30	10	25.60	1
		(13.39)		(17.82)		(482.09)	
2544	3,073.50	92.50	3	301.00	10	35.80	1
		(9.21)		(3.69)		(39.84)	
2545	3,237.80	111.10	3	335.20	10	36.40	1
		(20.11)		(11.36)		(1.68)	
2546	3,460.10	130.80	4	393.60	11	45.40	1
		(17.73)		(17.42)		(24.73)	

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2517

ตัวเลขใน () คือ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนแต่ละประเภท

จากตาราง 10 สรุปลักษณะของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ได้แก่ ภาคการก่อสร้าง เครื่องมือและเครื่องจักร และการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้า ต่อสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย ปี 2527 - 2546 ดังนี้ การลงทุนประเภทภาคการก่อสร้าง โดยเฉลี่ยมีสัดส่วนร้อยละ 9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย ซึ่งในปี 2533 และ 2534 มีสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 15 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย การลงทุนประเภทเครื่องมือและเครื่องจักรโดยเฉลี่ยมีสัดส่วนร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย ซึ่งในปี 2538 และ 2539 มีสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 20 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทยและเป็นการลงทุนที่มีสัดส่วนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทยสูงสุด และการลงทุนประเภทการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้าโดยเฉลี่ยมี

สัดส่วนร้อยละ 0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย ซึ่งในปี 2531 มีสัดส่วนสูงสุด คือร้อยละ 2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย และอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของการลงทุนภาคเอกชนภายในประเทศ ประเภทภาคการก่อสร้างมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงยกเว้นในปี 2529 - 2530, 2532, 2536 - 2537, 2542 - 2543, และ 2545 ประเภทเครื่องมือเครื่องจักรมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ยกเว้นในปี 2529 - 2531, 2533, 2536, 2538, 2542 - 2543, และ 2545 - 2546 และประเภทการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ยกเว้นในปี 2528 - 2530, 2533, 2536, 2538, 2542 - 2543, และ 2546

ตาราง 11 แสดงการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศต่อสัดส่วนของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด ปี 2527-2546

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด	การลงทุนเพื่อการก่อสร้าง		การลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักร		การเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้า	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2527	261.40	116.00 (9.43)	44	133.50 (-0.15)	51	11.90 (-11.85)	5
2528	241.50	111.20 (-4.14)	46	118.10 (-11.54)	49	12.20 (2.52)	5
2529	237.90	122.40 (10.07)	51	115.40 (-2.29)	49	0.10 (99.18)	0
2530	309.60	148.40 (21.24)	48	159.40 (38.13)	51	1.80 (1700.00)	1
2531	429.60	177.30 (19.47)	41	222.50 (39.59)	52	29.80 (1555.56)	7
2532	509.10	237.00 (33.67)	47	263.70 (18.52)	52	8.40 (-71.81)	2
2533	666.30	290.10 (22.41)	44	355.50 (34.81)	53	20.70 (146.43)	3
2534	739.90	317.50 (9.45)	43	394.00 (10.83)	53	28.40 (37.20)	4
2535	747.70	316.30 (-0.38)	42	413.60 (4.97)	55	17.80 (-37.32)	2

ตาราง 11 (ต่อ)

ปี	การลงทุนของภาคเอกชน ภายในประเทศทั้งหมด	การลงทุนเพื่อการก่อสร้าง		การลงทุนในเครื่องมือ เครื่องจักร		การเปลี่ยนแปลงสต็อก สินค้า	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2536	820.10	340.00	41	466.20	57	13.80	2
		(7.49)		(12.72)		(-22.47)	
2537	885.10	372.30	42	504.60	57	8.30	1
		(9.50)		(8.24)		(-39.86)	
2538	1,016.00	389.50	38	583.60	57	42.90	4
		(4.62)		(15.66)		(416.87)	
2539	1,023.10	384.60	0.38	615.90	0.60	22.50	2
		(-1.26)		(5.53)		(-47.55)	
2540	695.30	196.50	0.28	499.50	0.72	(0.80)	0
		(-48.91)		(-18.90)		(-103.56)	
2541	262.80	97.3	37	234.80	89	(69.30)	0
		(-50.48)		(-52.99)		(-8562.50)	
2542	314.40	74.70	24	246.40	78	(6.70)	0
		(-23.23)		(4.94)		(90.33)	
2543	400.60	84.70	21	290.30	72	25.60	6
		(13.39)		(17.82)		(482.09)	
2544	429.30	92.50	22	301.00	70	35.80	8
		(9.21)		(3.69)		(39.84)	
2545	482.70	111.10	23	335.20	69	36.40	8
		(20.11)		(11.36)		(1.68)	
2546	569.80	130.80	23	393.60	69	45.40	8
		(17.73)		(17.42)		(24.73)	

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2547

ตัวเลขใน () คือ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนแต่ละประเภท

จากตาราง 11 สรุปลักษณะของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ได้แก่ ภาคการ
ก่อสร้าง เครื่องมือและเครื่องจักร และการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้า ต่อสัดส่วนของการลงทุนของ

ภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด ปี 2527 - 2546 ดังนี้ การลงทุนประเภทภาคการก่อสร้าง โดยเฉลี่ยมีสัดส่วนร้อยละ 37 ของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด ซึ่งในปี 2529 มีสัดส่วนสูงที่สุด คือร้อยละ 51 ของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด การลงทุนประเภทเครื่องมือและเครื่องจักรโดยเฉลี่ยมีสัดส่วนร้อยละ 61 ของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด ซึ่งในปี 2541 มีสัดส่วนสูงที่สุด คือร้อยละ 89 ของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด และเป็นการลงทุนที่มีสัดส่วนต่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมดสูงที่สุด และการลงทุนประเภทการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้าโดยเฉลี่ยมีสัดส่วนร้อยละ 2 ของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด ซึ่งในปี 2544 - 2546 มีสัดส่วนสูงที่สุด คือร้อยละ 8 ของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด และอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของการลงทุนภาคเอกชนภายในประเทศ ประเภทภาคการก่อสร้างมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงยกเว้นในปี 2529 - 2530, 2532, 2536 - 2537, 2542 - 2543, และ 2545 ประเภทเครื่องมือเครื่องจักรมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ยกเว้นในปี 2529 - 2531, 2533, 2536, 2538, 2542 - 2543, และ 2545 - 2546 และประเภทการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ยกเว้นในปี 2528 - 2530, 2533, 2536, 2538, 2542 - 2543, และ 2546

ตาราง 12 แสดงการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศต่อสัดส่วนของรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ปี 2527-2546

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	รายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ	การลงทุนเพื่อการก่อสร้าง		การลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักร		การเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้า	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2527	443.62	116.00 (9.43)	26	133.50 (-0.15)	30	11.90 (-11.85)	3
2528	441.53	111.20 (-4.04)	25	118.10 (-11.54)	27	12.20 (2.52)	3
2529	442.18	122.40 (10.07)	28	115.40 (-2.29)	26	0.10 (99.18)	0
2530	521.59	148.40 (21.24)	28	159.40 (38.13)	31	1.80 (1709.00)	0
2531	652.69	177.30 (19.47)	27	222.50 (39.59)	34	29.80 (1555.56)	5

ตาราง 12 (ต่อ)

ปี	รายจ่ายรัฐบาลและ การลงทุนของภาคเอกชน ภายในประเทศ	การลงทุนเพื่อการ ก่อสร้าง		การลงทุนในเครื่องมือ เครื่องจักร		การเปลี่ยนแปลงสต็อก สินค้า	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2532	772.90	237.00 (33.67)	31	263.70 (18.52)	34	8.40 (-71.81)	1
2533	970.77	290.10 (22.41)	30	355.50 (34.81)	37	20.70 (146.43)	2
2534	1,102.13	317.50 (9.45)	29	394.00 (10.83)	36	28.40 (37.20)	3
2535	1,190.30	316.30 (-0.38)	27	413.60 (4.97)	35	17.80 (-37.32)	1
2536	1,341.16	340.00 (7.49)	25	466.20 (12.72)	35	13.80 (-22.47)	1
2537	1,464.32	372.30 (9.50)	25	504.60 (8.24)	34	8.30 (-39.86)	1
2538	1,658.72	389.50 (4.62)	23	583.60 (15.66)	35	42.90 (416.87)	3
2539	1,842.18	384.60 (-1.26)	21	615.90 (5.53)	33	22.50 (-47.55)	1
2540	1,571.01	196.50 (-48.91)	13	499.50 (-18.90)	32	(0.80) (-103.56)	0
2541	1,105.66	97.3 (-50.48)	9	234.80 (-52.99)	21	(69.30) (-8562.50)	0
2542	1,147.46	74.70 (-23.23)	7	246.40 (4.94)	21	(6.70) (90.33)	0
2543	1,253.79	84.70 (13.39)	7	290.30 (17.82)	23	25.60 (482.09)	2
2544	1,337.91	92.50 (9.21)	7	301.00 (3.69)	22	35.80 (39.84)	3
2545	1,438.20	111.10 (20.11)	8	335.20 (11.36)	23	36.40 (1.68)	3

ตาราง 12 (ต่อ)

ปี	รายจ่ายรัฐบาลและ การลงทุนของภาคเอกชน ภายในประเทศ	การลงทุนเพื่อการ ก่อสร้าง		การลงทุนในเครื่องมือ เครื่องจักร		การเปลี่ยนแปลงสต็อก สินค้า	
		มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)	มูลค่า	สัดส่วน(%)
2546	1,566.00	130.80	8	393.60	25	45.40	3
		(17.73)		(17.42)		(24.73)	

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2547

ตัวเลขใน () คือ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนแต่ละประเภท

จากตาราง 12 สรุปลักษณะของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ได้แก่ ภาคการก่อสร้าง เครื่องมือและเครื่องจักร และการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้าต่อสัดส่วนของรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ปี 2527 - 2546 ดังนี้ การลงทุนประเภทภาคการก่อสร้าง โดยเฉลี่ยมีสัดส่วนร้อยละ 20 ของรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศซึ่งในปี 2532 มีสัดส่วนสูงที่สุด คือร้อยละ 31 ของรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ การลงทุนประเภทเครื่องมือและเครื่องจักรโดยเฉลี่ยมีสัดส่วนร้อยละ 30 ของรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ซึ่งในปี 2533 มีสัดส่วนสูงที่สุด คือ ร้อยละ 37 ของรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศและเป็นการลงทุนที่มีสัดส่วนต่อรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศสูงที่สุด และการลงทุนประเภทการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้าโดยเฉลี่ยมีสัดส่วนร้อยละ 1 ของรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ซึ่งในปี 2531 มีสัดส่วนสูงที่สุด คือร้อยละ 5 ของรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ และอัตราการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของการลงทุนภาคเอกชนภายในประเทศ ประเภทภาคการก่อสร้างมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงยกเว้นในปี 2529 - 2530, 2532, 2536 - 2537, 2542 - 2543, และ 2545 ประเภทเครื่องมือเครื่องจักรมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ยกเว้นในปี 2529 - 2531, 2533, 2536, 2538, 2542 - 2543, และ 2545 - 2546 และประเภท การเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้ามีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง ยกเว้นในปี 2528 - 2530, 2533, 2536, 2538, 2542 - 2543, และ 2546

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ด้วยการวิเคราะห์จากสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย รายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด และรายจ่ายรัฐบาลรวมกับ

การลงทุนของภาคเอกชน ในปี 2527 - 2546 คือ การลงทุนประเภทภาคก่อสร้างโดยรวมมีลักษณะของสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงปี 2529 - 2534 เมื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว อยู่ในปลายแผนฯ 5 (ปี 2525 - 2529) ถึงแผนฯ 6 (ปี 2530 - 2534) การลงทุนประเภทเครื่องมือเครื่องจักรโดยรวมมีลักษณะของสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงปี 2538 - 2541 หรืออยู่ในปลายแผนฯ 7 และต้นแผนฯ 8 ซึ่งการลงทุนประเภทเครื่องมือเครื่องจักรมีสัดส่วนสูงที่สุดในทุกประเภทของการลงทุนของภาคเอกชน และการลงทุนประเภทการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้าโดยรวมมีลักษณะของสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงปี 2544 - 2546 หรืออยู่ในช่วงปลายแผนฯ 8 และต้นแผนฯ 9 นั่นเอง

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยน และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 - 2546 ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) ดังนี้ โดยมีแบบจำลอง และผลสรุปดังนี้

2.1 แบบจำลองเชิงพฤติกรรม (Behavioral Equation) มีดังนี้

2.1.1 แบบจำลองของฟังก์ชันการบริโภค คือ

$$C = a + bDPI$$

$$\text{ผลที่ได้ } C = 487.443 + 0.385 \text{ DPI}$$

$$(10.534)^{***} \quad (19.575)^{***}$$

$$R^2 = 0.955 \quad \bar{R}^2 = 0.953 \quad D.W. = 0.572$$

- โดยที่ DPI คือ รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Y_d)
- a คือ ค่าคงที่ หรือ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนเมื่อไม่มีรายได้
- b คือ ความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น 1

หน่วย

- R^2 คือ กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ
- $\bar{R}^2$ คือ กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่าแล้ว
- D.W. คือ ค่า Durbin – Watson
- *
- คือ ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10
- ** คือ ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- *** คือ ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากแบบจำลองฟังก์ชันการบริโภค ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ กับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชน ปรากฏว่า ค่า a เท่ากับ 487.443 หมายถึง เมื่อประชาชนไม่มีรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้หรือรายได้เท่ากับศูนย์ จะทำให้มีการบริโภค 487,443 ล้านบาท และค่า b เท่ากับ 0.385 หมายถึง เมื่อมีรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้เพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาทจะทำให้เกิดการบริโภคเพิ่มขึ้น 385 ล้านบาท ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ 96 เปอร์เซ็นต์

2.1.2 แบบจำลองของฟังก์ชันการลงทุน

$$I = c - dMLR$$

$$\text{ผลที่ได้ } I = 730.118 - 21.890MLR$$

$$(4.058)^{***} \quad (-1.044)$$

$$R^2 = 0.057 \quad \bar{R}^2 = 0.005 \quad D.W. = 0.449$$

- โดยที่ MLR คือ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งใช้อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้ำขึ้นดี
- c คือ ค่าคงที่ หรือ การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศเมื่ออัตราดอกเบี้ยเท่ากับศูนย์
- d คือ ความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายในการลงทุนเมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย
- R^2 คือ กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ
- $\bar{R}^2$ คือ กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่าแล้ว
- D.W. คือ ค่า Durbin – Watson
- * คือ ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10
- ** คือ ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- *** คือ ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากแบบจำลองฟังก์ชันการลงทุน ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ กับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้ำขึ้นดี ปรากฏว่าค่า c เท่ากับ 730.118 หมายถึง เมื่ออัตราดอกเบี้ยเท่ากับศูนย์ จะทำให้มีการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ 730,118 ล้านบาท และค่า d เท่ากับ - 21.890 หมายถึง เมื่ออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศลดลง 21,890 ล้านบาท ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้ำขึ้นดี 6 เปอร์เซ็นต์

2.1.3 รายจ่ายรัฐบาล (G)

$$G = G_0$$

เนื่องจากรายจ่ายรัฐบาล เป็นรายจ่ายแบบอัตโนมัติ (Autonomous) ซึ่งถูกกำหนดจากตัวแปรภายนอก โดยรายจ่ายรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อธิบายโดยใช้สหสัมพันธ์อย่างง่าย เพื่อที่จะทราบว่าถ้ารายจ่ายของภาครัฐบาลเปลี่ยนแปลงไป มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปได้มากน้อยเพียงไร

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของรายจ่ายรัฐบาลกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปรากฏว่าค่า r เท่ากับ 0.936 หมายถึง รายจ่ายของภาครัฐบาลกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันประมาณ 94 เปอร์เซนต์ โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

2.1.4 แบบจำลองของฟังก์ชันการส่งออกสุทธิ

$$NX = g + hDPI + iEXC - jTOT$$

$$\begin{aligned} \text{ผลที่ได้ } NX = & 120.955 - 0.065DPI + 50.045EXC - 13.623TOT \\ & (0.353) \quad (-2.400)^{**} \quad (10.692)^{***} \quad (-4.873)^{***} \end{aligned}$$

$$R^2 = 0.951 \quad \bar{R}^2 = 0.942 \quad D.W. = 1.637$$

- โดยที่ NX คือ การส่งออกสุทธิ
- DPI คือ รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Y_d)
- EXC คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง
- TOT คือ ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ
- g คือ ค่าคงที่ หรือ การส่งออกสุทธิเมื่อไม่มีรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราแลกเปลี่ยน และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ
- h คือ ความโน้มเอียงที่จะมีการส่งออกเมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย
- i คือ ความโน้มเอียงที่จะมีการส่งออกเมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย
- j คือ ความโน้มเอียงที่จะมีการส่งออกเมื่อดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น 1 หน่วย
- R^2 คือ กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ
- $\bar{R}^2$ คือ กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับค่าแล้ว
- D.W. คือ ค่า Durbin – Watson
- * คือ ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10
- ** คือ ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*** คือ ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากแบบจำลองฟังก์ชันการส่งออกสุทธิ ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับ การส่งออกสุทธิ ปรากฏว่าค่า g เท่ากับ 120.995 หมายถึง เมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับศูนย์ จะทำให้มีการส่งออกสุทธิเพิ่มขึ้น 120,995 ล้านบาท ค่า h เท่ากับ - 0.065 หมายถึง เมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาทจะทำให้การส่งออกสุทธิลดลง 65 ล้านบาท ค่า i เท่ากับ 50.045 หมายถึง เมื่อ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเพิ่มขึ้น 1 บาท ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออก จะทำให้มีการส่งออกสุทธิเพิ่มขึ้น 50,045 ล้านบาท และค่า j เท่ากับ -13.623 หมายถึง เมื่อดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้การส่งออกสุทธิลดลง 13,623 ล้านบาท ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกสุทธิมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับ 95 เปอร์เซนต์

2.2 แบบจำลองเอกลักษณ์ (Identity Equation)

$$\begin{aligned} \text{GDP} &= C + I + G + \text{NX} \\ &= a + b\text{DPI} - c\text{MLR} + G_0 + d\text{EXC} - e\text{TOT} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{จะได้ GDP} &= (487.443 + 730.118 + 120.995) + (0.385 - 0.065) \text{DPI} - 22.940\text{MLR} \\ &\quad + G_0 + 50.045\text{EXC} - 13.623\text{TOT} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{GDP} &= 1338.556 + 0.320\text{DPI} - 22.940\text{MLR} + G_0 + 50.045\text{EXC} - \\ &\quad 13.623\text{TOT} \end{aligned}$$

โดยที่	GDP	แทน	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย
	DPI	แทน	รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน
	MLR	แทน	อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี

G_0	แทน	รายจ่ายของภาครัฐบาล
EXC	แทน	อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง
TOT	แทน	ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ

จากแบบจำลอง ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้ำขึ้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ปรากฏว่าค่า a เท่ากับ 1338.556 หมายถึง เมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้ำขึ้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบเท่ากับศูนย์ จะทำให้มีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย 1,490,065 ล้านบาท ค่า b เท่ากับ 0.320 หมายถึง เมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาทจะทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 320 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน ค่า c เท่ากับ -22.940 หมายถึง เมื่อ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้ำขึ้นดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยลดลง 22,940 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน ค่า d เท่ากับ 50.045 หมายถึง เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 50,045 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน และค่า e เท่ากับ -13.623 หมายถึง เมื่อดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยลดลง 13,623 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลจากการวิเคราะห์ทั้งหมดทำให้ทราบว่า รายจ่ายของรัฐบาลมีลักษณะของการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในทุกปี ซึ่งการใช้จ่ายจะเน้นในประเภทการบริการชุมชนและสังคมมากที่สุด โดยเฉพาะเน้นในเรื่องของการศึกษาของประชาชนมากที่สุด การลงทุนของภาคเอกชนจะเน้นในการลงทุนประเภทเครื่องมือเครื่องจักรมากที่สุด รองลงมาได้แก่ประเภทภาคการก่อสร้าง และการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้า ตามลำดับ

สำหรับผลการวิเคราะห์จากแบบจำลองนั้น ทำให้ทราบว่า รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน รายจ่ายของรัฐบาล และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน แต่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้ำขึ้นดี และดัชนีราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษารายจ่ายของภาครัฐบาลและการลงทุนภาคเอกชนในประเทศ และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐในการพิจารณาประกอบการกำหนดนโยบาย และมาตรการในการใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และการบริหารจัดการกิจกรรมทางเศรษฐกิจและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ในการกระตุ้นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อภาคเอกชนในการบริหารการจัดการ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับลักษณะรายจ่ายของภาครัฐบาลและการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 - 2546
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 - 2546

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยตามความมุ่งหมายที่ 2 คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ดังสมมติฐานย่อยต่อไปนี้

1. รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้มีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน
2. อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดีมีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม

3. รายจ่ายของภาครัฐบาลมีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน
4. อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางเดียวกัน
5. ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้าม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย(Gross Domestic Product : GDP) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ข้อมูลงบประมาณรายจ่ายของภาครัฐบาล(Government expenditure : GOV) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ สำนักงานงบประมาณ
3. ข้อมูลการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ (Domestic private investment expenditure) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย
4. ข้อมูลรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Disposable personal income : DPI) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
5. ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยประเภท ลูกค้าขั้นต่ำ (Minimum lending rate : MLR) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย
6. ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยน (Exchange rate : EXC) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย
7. ข้อมูลดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ (Terms of trade : TOT) โดยมีแหล่งข้อมูล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งให้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527 - 2545 โดยใช้แบบบันทึกข้อมูล ดังต่อไปนี้

แบบบันทึกข้อมูล 1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย

แบบบันทึกข้อมูล 2 งบประมาณรายจ่ายของภาครัฐบาล

แบบบันทึกข้อมูล 3 การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ

แบบบันทึกข้อมูล 4 รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้

แบบบันทึกข้อมูล 5 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี

แบบบันทึกข้อมูล 6 อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง

แบบบันทึกข้อมูล 7 ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในรูปของข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานที่ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งให้ข้อมูลเป็นรายปี ตั้งแต่ปี 2527 - 2545 โดยเป็นข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย (Gross Domestic Product : GDP) รายจ่ายของภาครัฐบาล (Government expenditure : GOV) การลงทุนของภาคเอกชน (Private investment expenditure) รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ (Disposable personal income : DPI) อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี (Real minimum lending rate : MLR) อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง (Real exchange rate : EXC) และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ (Terms of trade : TOI)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package the Social Sciences) โดยมีวิธีการวิเคราะห์และสถิติใช้ในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เพื่ออธิบายความมุ่งหมายที่ 1 กระทำโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ซึ่งการวิเคราะห์จะทำการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.1 ข้อมูลที่ใช้อธิบายความมุ่งหมายที่ 1 คือ รายจ่ายของภาครัฐบาลด้วยการจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงาน และการจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ โดยที่การจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงาน ได้แก่ การบริหารเศรษฐกิจอื่น การบริการชุมชนและสังคม การบริหารงานทั่วไปของรัฐ และด้านการดำเนินงานอื่นๆ การจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ ได้แก่ เงินเดือนและค่าจ้าง รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ รายจ่ายดอกเบี้ยจ่าย เงินอุดหนุนและเงินโอนเพื่อใช้จ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการจัดหาสินทรัพย์ถาวร เงินโอนเพื่อการลงทุน และการให้กู้ยืมกับหน่วยงานอื่น และการลงทุนของภาคเอกชน ประกอบด้วย การลงทุนในประเภทสิ่งก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องจักร และการเปลี่ยนแปลงของสต็อกสินค้า

โดยอธิบายด้วยสถิติพรรณนาประกอบการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1.1 ค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละการเปลี่ยนแปลง} = \frac{\text{มูลค่าของปีปัจจุบัน} - \text{มูลค่าของปีก่อน}}{\text{มูลค่าของปีก่อน}} \times 100$$

1.1.2 ค่าสัดส่วนของทั้งหมด ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{ค่าสัดส่วนที่ได้ (\%)} = \frac{\text{ข้อมูลที่ต้องการหาสัดส่วน}}{\text{ข้อมูลของทั้งหมด}} \times 100$$

2. การวิเคราะห์เพื่ออธิบายความมุ่งหมายที่ 2 กระทำโดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) จะเป็นการนำข้อเท็จจริงที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เพื่อสรุป และอธิบายผลกระทบของปัจจัยที่กำหนดที่มีต่อผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ (GDP) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอย (Linear Regression) เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่างๆ ของปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถนำมาสรุปเป็นภาพรวมตามแนวทางความมุ่งหมายของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ผลสรุปการวิเคราะห์รายจ่ายรัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 – 2546 แบ่งออกเป็น

1.1 รายจ่ายภาครัฐบาลแต่ละประเภท ผลกล่าวโดยสรุปลักษณะของรายจ่ายรัฐบาลแต่ละประเภท จากการวิเคราะห์สัดส่วนของรายจ่ายภาครัฐบาลจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจและลักษณะงาน ต่อมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รายจ่ายรัฐบาลทั้งหมดและรวมรายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในปี 2527 – 2546 คือ รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจประเภทรายจ่ายประจำโดยรวมมีลักษณะเพิ่มขึ้นในทุกปี เมื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว ในแผนฯ 5 (ปี 2525 - 2529) ซึ่งในส่วนของการวิจัยนี้ คือปี 2527 – 2529 โดยรวมมีสัดส่วนที่คงที่ ในแผนฯ 6 (ปี 2530 - 2534) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของแผนฯ 7 (ปี 2535 - 2539) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ในแผนฯ 8 (ปี 2540 - 2544) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และในส่วนของแผนสุดท้าย คือแผนฯ 9 (ปี 2545 - 2549) ซึ่งในส่วนของการวิจัยนี้ คือปี 2545 – 2546 โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น สำหรับรายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจประเภทรายจ่ายลงทุน จะมีสัดส่วนที่สูงที่สุดในช่วงปี 2539 – 2541 ซึ่งตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้วคือช่วงปลายแผนฯ 7 และต้นแผนฯ 8 นั้นเอง สำหรับรายจ่ายรัฐบาลแบ่งตามลักษณะงาน แต่ละประเภทโดยรวมมีสัดส่วนที่คงที่ ซึ่งรายจ่ายเพื่อการบริการชุมชนและสังคมมีสัดส่วนที่มากที่สุด และน้อยที่สุดคือรายจ่ายเพื่อการดำเนินงานอื่นๆ เมื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว ในแผนฯ 5 (ปี 2525 - 2529) ซึ่งในส่วนของการวิจัยนี้ คือปี 2527 – 2529 โดยรวมมีสัดส่วนที่คงที่ ในแผนฯ 6 (ปี 2530 - 2534) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของแผนฯ 7 (ปี 2535 - 2539) โดยรวมมีสัดส่วนที่ลดลง ในแผนฯ 8 (ปี 2540 - 2544) โดยเฉลี่ยมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และในส่วนของแผนสุดท้าย คือแผนฯ 9 (ปี 2545 - 2549) ซึ่งในส่วนของการวิจัยนี้ คือปี 2545 – 2546 โดยเฉลี่ยมีสัดส่วนที่ลดลง

1.2 การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ผลการวิเคราะห์จากสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย รายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด และรายจ่ายรัฐบาลรวมกับการลงทุน

ของภาคเอกชน ในปี 2527 - 2546 คือ การลงทุนประเภทภาคก่อสร้างโดยรวมมีลักษณะของสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงปี 2529 - 2534 เมื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว อยู่ในปลายแผนฯ 5 (ปี 2525 - 2529) ถึงแผนฯ 6 (ปี 2530 - 2534) การลงทุนประเภทเครื่องมือเครื่องจักรโดยรวมมีลักษณะของสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงปี 2538 - 2541 หรืออยู่ในปลายแผนฯ 7 และต้นแผนฯ 8 และการลงทุนประเภทการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้าโดยรวมมีลักษณะของสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงปี 2544 - 2546 หรืออยู่ในช่วงปลายแผนฯ 8 และต้นแผนฯ 9 นั้นเอง

2. ผลสรุปการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 - 2546

2.1 การวิเคราะห์จากแบบจำลองเชิงพฤติกรรม (Behavioral Equation)

2.1.1 จากฟังก์ชันการบริโภค ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ กับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคปรากฏว่า เมื่อประชาชนไม่มีรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้หรือรายได้เท่ากับศูนย์ จะทำให้มีการบริโภค 487,443 ล้านบาท และ เมื่อมีรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้เพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาทจะทำให้เกิดการบริโภคเพิ่มขึ้น 385 ล้านบาท ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ 96 เปอร์เซ็นต์

2.1.2 จากฟังก์ชันการลงทุน ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ กับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี ปรากฏว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเท่ากับศูนย์ จะทำให้มีการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ 730,118 ล้านบาท และเมื่ออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศลดลง 21,890 ล้านบาท ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี 6 เปอร์เซ็นต์

2.1.3 จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของรายจ่ายรัฐบาลกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ปรากฏว่า รายจ่ายของภาครัฐบาลกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันประมาณ 94 เปอร์เซ็นต์ โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

2.1.4 จากฟังก์ชันการส่งออกสุทธิ ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับ การส่งออกสุทธิ ปรากฏว่า เมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับศูนย์ จะทำให้มีการส่งออกสุทธิเพิ่มขึ้น 120,995 ล้านบาท เมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาทจะทำให้การส่งออกสุทธิลดลง 65 ล้านบาท เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะทำให้มีการส่งออกสุทธิเพิ่มขึ้น 50,045 ล้านบาท และเมื่อดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้การส่งออกสุทธิลดลง 13,623 ล้านบาท ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกสุทธิมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราแลกเปลี่ยน และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับ 95 เปอร์เซนต์

2.2 การวิเคราะห์จากแบบจำลองเอกลักษณ์ (Identity Equation)

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยปรากฏว่า เมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับศูนย์ จะทำให้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย 1,490,065 ล้านบาท เมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาทจะทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 32 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยลดลง 22,940 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 50,045 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน และ เมื่อดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยลดลง 13,623 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ทำให้ได้ผลสรุปของการวิเคราะห์ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. รายจ่ายรัฐบาลและการลงทุนภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 – 2546

ผลจากการศึกษาลักษณะรายจ่ายของภาครัฐบาล และการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในช่วงปี 2527 – 2546 พบว่า

1.1 รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจและลักษณะงาน โดยการวิเคราะห์จากสัดส่วนของประเภทรายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจและลักษณะงานต่อมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย รายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด และรายจ่ายรัฐบาลรวมกับการลงทุนของภาคเอกชน ในปี 2527 – 2546 พบว่า รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจและลักษณะงานโดยรวมมีลักษณะเพิ่มขึ้นในทุกปี เมื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว ในแผนฯ 5 (ปี 2525 - 2529) ซึ่งในส่วนของกรวิจัยนี้ คือปี 2527 – 2529 โดยรวมมีสัดส่วนที่คงที่ ทั้งนี้อาจเพราะภาครัฐบาลมีปัญหาด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นผลจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลก จึงทำให้รายจ่ายรัฐบาลมีสัดส่วนที่คงที่

ในแผนฯ 6 (ปี 2530 - 2534) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเพราะรัฐบาลกำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศที่ชัดเจนและใช้ระบบการทำแผนงานอย่างกว้างขวางมากขึ้น ทำให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็ว สภาพเศรษฐกิจการเงินมีความมั่นคงและเงินสำรองระหว่างประเทศก็มีมาก ซึ่งอาจทำให้รายจ่ายรัฐบาลมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น

ในส่วนของแผนฯ 7 (ปี 2535 - 2539) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเพราะเน้นการกระจายรายได้และการกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคและชนบทมากขึ้น จึงทำให้รายจ่ายรัฐบาลมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น

ในแผนฯ 8 (ปี 2540 - 2544) โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเพราะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นรัฐบาลจึงต้องใช้จ่ายมากขึ้นในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และเน้นในการศึกษาของคนในประเทศมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้รายจ่ายรัฐบาลมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น

ในส่วนของแผนสุดท้าย คือแผนฯ 9 (ปี 2545 - 2549) ซึ่งในส่วนของกรวิจัยนี้ คือปี 2545 – 2546 โดยรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเพราะการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องจากแผนฯ 8 และเริ่มใช้นโยบายเพื่อแก้ปัญหาความยากจนเพื่อเพิ่มศักยภาพโอกาสของคนไทยในการพึ่งพา

ตนเอง เช่น กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท การส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น จึงทำให้รายจ่ายรัฐบาลมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น

1.2 จากการศึกษาการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ โดยการวิเคราะห์จากสัดส่วนของการลงทุนภาคเอกชนภายในประเทศ ประเภทภาคการก่อสร้าง เครื่องมือเครื่องจักร และการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้าต่อมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศทั้งหมด และรายจ่ายรัฐบาลรวมกับการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ ในปี 2527 - 2546 พบว่า การลงทุนประเภทภาคการก่อสร้างโดยรวมมีลักษณะของสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงปี 2529 - 2534 เมื่อพิจารณาตามแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว อยู่ในปลายแผนฯ 5 (ปี 2525 - 2529) ถึงแผนฯ 6 (ปี 2530 - 2534) ทั้งนี้อาจเพราะเกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจที่รวดเร็ว ซึ่งเป็นผลจากการเปิดเสรีทางการเงิน จึงทำให้มีการลงทุนมากขึ้นโดยเฉพาะในการลงทุนก่อสร้างเพื่อที่อยู่อาศัย จึงทำให้การลงทุนในภาคการก่อสร้างมีสัดส่วนที่มากในช่วงปี 2529 - 2534

การลงทุนประเภทเครื่องมือเครื่องจักรโดยรวมมีลักษณะของสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงปี 2538 - 2541 หรืออยู่ในปลายแผนฯ 7 และต้นแผนฯ 8 ทั้งนี้อาจเพราะการดำเนินนโยบายเพื่อการพัฒนาการเกษตร และอุตสาหกรรมที่มากขึ้น เกิดการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคและมีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่มากขึ้น จึงทำให้การลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักรมีสัดส่วนที่มากในช่วงปี 2538 - 2541 และการลงทุนประเภทเครื่องมือเครื่องจักรมีสัดส่วนสูงที่สุดในทุกประเภทของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ

และการลงทุนประเภทการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้าโดยรวมมีลักษณะของสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดในช่วงปี 2544 - 2546 หรืออยู่ในช่วงปลายแผนฯ 8 และต้นแผนฯ 9 ทั้งนี้อาจเพราะเป็นช่วงของการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจการเงิน มีการผลิตสินค้าและบริการที่มากขึ้นเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชน จึงทำให้การลงทุนประเภทการเปลี่ยนแปลงสต็อกสินค้ามีสัดส่วนที่มากในช่วงปี 2544 - 2546

จากการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การกระตุ้นรายจ่ายของรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศนั้น สามารถเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศได้ตามทฤษฎีของเคนส์ ที่ว่าการลงทุนจากภาครัฐบาลและภาคเอกชนเป็นส่วนอัดฉีด (Injections)

ที่เข้ามาเพิ่มเติมในวงจรของกระแสการหมุนเวียนของเงินทุนจากตลาดการเงินไปยังภาคธุรกิจ เพื่อเพิ่มระดับผลผลิตให้เพียงพอกับอุปสงค์ของคนในประเทศ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 – 2546

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2527 – 2546 โดยแยกพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและนำเสนอในรูปของแบบจำลองการบริโภค แบบจำลองการลงทุน แบบจำลองรายจ่ายรัฐบาล และแบบจำลองการส่งออกสุทธิ สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

2.1 แบบจำลองการบริโภค

ผลที่ได้คือรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนมีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคร้อยละ 96 ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีที่ว่ารายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน ซึ่งหมายถึง รายได้ของประชาชนที่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อการซื้อสินค้าและบริการได้จริง หลังจากหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้ว จึงเป็นรายได้ที่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคหรือเก็บออมได้ทันที มีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ผลจากการศึกษาค่าสถิติดีเทอร์มิน - วัดสัน (D.W.) มีค่าเท่ากับ 0.572 ซึ่งมีค่าที่ต่ำเกินไปเนื่องจากเกิดสหสัมพันธ์ของอนุกรมข้อมูลที่ล่าช้ากับตัวของมันเอง

2.2 แบบจำลองการลงทุน

ผลที่ได้คืออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดีมีอิทธิพลต่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศร้อยละ 0.5 ซึ่งน้อยมาก แสดงว่าการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ นั่นคือ ภาคเอกชนอาจกำหนดรายจ่ายเพื่อการลงทุนเอาไว้ในโครงการต่างๆ อย่างแน่นอนซึ่งอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดีอาจไม่มีผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ แต่ยังคงมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกันซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีที่ว่าเพราะการลงทุนที่เกิดจากแรงจูงใจแปรผกผันกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง อย่างไรก็ตาม

ผลจากการศึกษาค่าสถิติดอร์บิน – วอตสัน (D.W.) มีค่าเท่ากับ 0.449 ซึ่งมีค่าที่ต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเกิดสหสัมพันธ์ของอนุกรมข้อมูลที่ล่าช้ากับตัวของมันเอง

2.3 รายจ่ายของรัฐบาล

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของรายจ่ายรัฐบาลกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปรากฏว่า รายจ่ายของภาครัฐบาลกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันประมาณ 94 เปอร์เซ็นต์ นั่นคือ เมื่อมีการใช้จ่ายของรัฐบาลที่มากขึ้น ก็จะสามารถทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยเพิ่มขึ้นได้

2.4 แบบจำลองการส่งออกสุทธิ

ผลที่ได้คือรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับมีอิทธิพลต่อการส่งออกสุทธิร้อยละ 95 ซึ่งจากผลการวิเคราะห์เป็นไปตามทฤษฎีที่ว่ารายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนมากขึ้นทำให้มีการนำเข้าที่มากขึ้น ส่งผลต่อการส่งออกสุทธิที่ลดลง อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเพิ่มขึ้นทำให้มีการส่งออกมากขึ้น ส่งผลให้การส่งออกสุทธิมากขึ้น และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากดัชนีราคาสินค้าภายในประเทศแพงขึ้นหรือดัชนีราคาสินค้าจากต่างประเทศถูกลง จึงทำให้มีส่งออกลดลง ผลทำให้การส่งออกสุทธิลดลง และผลจากการศึกษาค่าสถิติดอร์บิน – วอตสัน (D.W.) มีค่าเท่ากับ 1.637 ซึ่งแสดงว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของอนุกรมข้อมูลที่ล่าช้ากับตัวของมันเอง (Autocorrelation)

2.5 แบบจำลองเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

จากการศึกษาแบบจำลองเอกลักษณ์ที่ได้จากแบบจำลองพฤติกรรม พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย มีดังนี้คือ เมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับศูนย์ จะทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 1,490,065 ล้านบาท เมื่อรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น 1 พันล้านบาทจะทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมใน

ประเทศไทยเพิ่มขึ้น 320 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่ออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดีเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยลดลง 22,940 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐจะทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 50,045 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน และ เมื่อดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยลดลง 13,623 ล้านบาทซึ่งมีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ กับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ทำให้สามารถคาดคะเนมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศได้จากสมการถดถอย เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพิจารณาประกอบการกำหนดนโยบาย และมาตรการในการกระตุ้นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้เป็นไปตามเป้าหมาย ได้จากการใช้สมการถดถอยเพื่อกำหนดรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายของภาครัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ ได้อย่างเหมาะสม แต่ผลจากการศึกษาค่าสถิติดีอร์บิน – วาสสัน (D.W.) ซึ่งมีค่าที่ต่ำ ดังนั้น จึงควรที่จะมีความระมัดระวังในการนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้ในการพิจารณาประกอบการกำหนดนโยบาย และมาตรการเพื่อความเหมาะสมในการกระตุ้นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษารายจ่ายของภาครัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากการศึกษามูลค่าและส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พบว่าสัดส่วนของการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีสัดส่วนที่มากที่สุดนั้น ดังนั้น ถ้ารัฐบาลมีความประสงค์ที่จะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการกระตุ้นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชน และควรกระตุ้นด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากการเน้นการกระตุ้นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนที่มากเกินไป ในขณะที่รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนมีเท่าเดิม อาจทำให้ประชาชนมีการใช้จ่ายที่เกินตัวมากเกินไปได้ ซึ่งสามารถก่อให้เกิดปัญหาประชาชนมีหนี้สินจากการกู้ยืมมากขึ้น ซึ่งจากการกระตุ้นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนที่ในสัดส่วนที่มากที่สุดแต่เกิดอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศได้เพียงนิดหน่อย ดังนั้น รัฐบาลจึงควรเพิ่มการใช้จ่ายในส่วน of รัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนให้มากขึ้น เพื่อที่จะสามารถกระตุ้นให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีเพิ่มขึ้นตามแนวคิดของเคนส์

2. จากการศึกษาลักษณะรายจ่ายรัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ พบว่า การใช้จ่ายของรัฐบาลและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศมีความสำคัญอย่างมากในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยถ้าหากรัฐบาลมีความประสงค์ที่จะเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการเพิ่มรายจ่ายประเภทการบริการชุมชนและสังคม โดยเฉพาะควรเน้นในเรื่องของการศึกษาของคนในประเทศ และรัฐบาลควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนควรกระจายการลงทุนไปสู่ภูมิภาคให้มากขึ้น เพื่อการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะการส่งเสริมการลงทุนในโครงการใหญ่ (Mega projects) เพื่อที่จะสามารถกระจายรายได้สู่ภูมิภาคมากขึ้นและอย่างทั่วถึง ประชาชนก็จะมีรายได้เพื่อการใช้จ่ายในการบริโภคได้อย่างเพียงพอ สำหรับภาคเอกชนควรจะมี

การลงทุนในด้านการพัฒนาประเทศ และเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างผลผลิตต่างๆ ให้มีคุณภาพ และเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในประเทศ และเพื่อการส่งออกของประเทศที่มากขึ้น

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงและดัชนีราคาสินค้าเข้า -- ออกเปรียบเทียบกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

3.1 จากการศึกษาแบบจำลองการบริโภค ทำให้ทราบว่า รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนมีผลต่อมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้วย นั่นคือ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในทิศทางเดียวกัน ซึ่งถ้าหากว่ารายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนเพิ่มจะทำให้เกิดการบริโภคที่เพิ่มขึ้น และจะทำให้ผู้ประกอบการมีการผลิตที่เพิ่มขึ้น ส่งผลยังมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่เพิ่มขึ้น ถ้าหากว่ารัฐบาลต้องการที่จะเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รัฐจะต้องมีการทำให้รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น อาจจะใช้วิธีการสร้างงานให้กับประชาชนในส่วนภูมิภาคให้มากขึ้น เพื่อที่จะสามารถกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

3.2 จากการศึกษาแบบจำลองการลงทุน พบว่า อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดีมีความสัมพันธ์กับการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งส่งผลต่อแบบจำลองเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้วย นั่นคือ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดีมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในทิศทางตรงกันข้าม แต่จากค่าสถิติที่ได้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดีกับการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศที่มีน้อยมาก ซึ่งอาจจะบ่งชี้ปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศมากกว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี โดยอาจจะมีความเสี่ยงในการลงทุนก็ได้ ดังนั้นในการที่จะกระตุ้นให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีเพิ่มขึ้น รัฐบาลก็ควรจะกระตุ้นให้ภาคเอกชนมีการลงทุนที่มากขึ้น ด้วยการที่รัฐบาลเข้าไปส่งเสริม สนับสนุนหรือจูงใจให้ภาคเอกชนมีการลงทุนที่มากขึ้น เช่น การควบคุมอัตราเงินเฟ้อ เพื่อที่จะทำให้อัตราผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนไม่ลดลง

3.3 จากการศึกษาแบบจำลองการส่งออกสุทธิ พบว่า รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับการส่งออกสุทธิในทิศทางเดียวกัน และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับมีความสัมพันธ์กับการส่งออกสุทธิในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งส่งผลต่อแบบจำลองเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้วย นั่นคือ รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในทิศทางเดียวกัน และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในทิศทางตรงกันข้ามด้วย ดังนั้น ในการที่จะกระตุ้นผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ควรที่จะกระตุ้นการส่งออกสุทธิให้มากขึ้น โดยผ่านการควบคุมรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับ ซึ่งหากรัฐบาลต้องการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ รัฐควรจะมีการควบคุมให้อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงไม่แข็งค่าหรืออ่อนค่าจนเกินไป และควบคุมดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบกับ อาจจะใช้วิธีการลดการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยที่สามารถผลิตได้ภายในประเทศ หรือการเพิ่มภาษีสินค้านำเข้าประเภทของสินค้าฟุ่มเฟือย เนื่องจากรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชนที่เพิ่มขึ้นจะทำให้มีการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นด้วย เมื่อมีการเพิ่มภาษีนำเข้าก็จะสามารถลดการนำเข้าได้ และส่งเสริมให้ประชาชนซื้อของที่ผลิตภายในประเทศ ทั้งนี้รัฐบาลควรดูแลควบคุมดัชนีราคาของสินค้าภายในประเทศมิให้แพงจนเกินไป เพื่อการส่งออกสินค้าไปแข่งขันกับต่างประเทศ และรัฐบาลควรควบคุมให้อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ในระดับที่พอเหมาะ ไม่ทำให้ค่าเงินแข็งจนเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดการส่งออกสุทธิที่ลดลง

ดังนั้น ผู้กำหนดนโยบายจึงควรที่จะมีนโยบายเพื่อการกระตุ้นให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น โดยการกำหนดแนวทางในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศได้จากสมการถดถอยที่ได้ อาจจะโดยการคาดคะเนจากการเพิ่มมูลค่าของรายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง หรือการใช้นโยบายลดอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดี ทั้งนี้ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศควรเป็นไปอย่างเหมาะสมตามสภาพของเศรษฐกิจในประเทศ ทั้งนี้ถ้าจะนำสมการที่ได้ไปใช้ควรนำไปใช้อย่างระมัดระวัง เนื่องจากอาจจะยังมีปัญหาของสหสัมพันธ์ของอนุกรมข้อมูลที่ล่าช้ากับตัวของมันเอง (Autocorrelation)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยหรือศึกษาเฉพาะเศรษฐกิจมหภาค โดยผลจากการวิจัยนั้นทำให้ทราบเฉพาะภาพรวมของเศรษฐกิจมหภาค ซึ่งไม่สามารถมองถึงภาพรวมของระบบเศรษฐกิจในระดับจุลภาคได้ ดังนั้น จึงควรที่จะศึกษาแยกย่อยเป็นระดับจุลภาค เพื่อที่จะสามารถทราบถึงภาพรวมและปัญหาต่างๆ ในระดับจุลภาค
2. จากการวิจัยในครั้งนี้ ศึกษามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ประเภทลูกค้าชั้นดี รายจ่ายรัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า – ออก เปรียบเทียบ ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะในตลาดผลผลิต จึงควรที่จะศึกษาเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึงตลาดการเงินด้วย เพื่อความสมบูรณ์ในรายงานการวิจัยครั้งต่อไป
3. จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภทลูกค้าชั้นดีมีผลต่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศที่น้อยมาก ดังนั้น จึงควรที่จะศึกษาเพิ่มเติมถึงสาเหตุจากการที่การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นผลมาจากปัจจัยใดบ้าง เพื่อความเป็นประโยชน์มากขึ้นในการวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยาณี คุณมี. (2538). สถิติสำหรับเศรษฐศาสตร์และธุรกิจ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา ธรรมาวาท. (2545). วิจัยทางเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2546). การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไกรยุทธ ธีรยานันท์. (2538). หลักการงบประมาณแผ่นดิน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- คณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ. (2542). การบริหารธุรกิจเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เจลิยว จิตรแก้ว. (2542). สถิติสำหรับนักเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไวยยศ พัฒโนภาส. (2540). ผลกระทบของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศลักษณะต่างๆ ที่มีต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติในประเทศบางสาขาการผลิตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2547).ฐานข้อมูลเศรษฐกิจ. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2547, จาก <http://www.bot.or.th/BOThomepage/Databank/EconData/EconData.html>
- , (2547). เครื่องชี้เศรษฐกิจมหภาคของไทย. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2547, จาก http://www.bot.or.th/BOThomepage/databank/Econdata/Thai_Key/Thai_Key.asp
- บุญคง หันจางสิทธิ์. (2544). เศรษฐศาสตร์มหภาค. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรี้นติ้งเฮ้าส์.
- เบญจพร หังเกษมวัฒนา. (2540). การพัฒนาเศรษฐกิจเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- , (2540). การพัฒนาเศรษฐกิจเบื้องต้น (คู่มือ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประพันธ์ เศวตนันท์. (2543). ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนม ทินกร ณ อยุธยา. (2532). การบริหารงานคลังรัฐบาล. ใน เอกสารประกอบการสอนวิชา รศ.630. หน้า 65-132. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- พระมหาอิศราธิปติ นามดั่ง. (2545). ผลของรายจ่ายรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
ของไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- พิชิต เจนบรรจง. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายภาครัฐกับผลผลิตศักยภาพ.
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. (2541). การวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
คณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โพเรน, ริชาร์ด ที. (2544). เศรษฐศาสตร์มหภาค ทฤษฎีและนโยบาย. แปลโดย จิราภรณ์ ษา
วงษ์. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- ภูมิพงษ์ เจริญสุข. (2546). การปรับตัวของภาคเศรษฐกิจไทยต่อการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาล.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- มิ่งขวัญ ชุติวงศ์. (2542). ปัจจัยที่กำหนดอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของ
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ และไกรยุทธ อีรียาคินันท์. (2539). การบริหารเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
และระบบงบประมาณที่เน้นผล. ใน การสัมมนาวิชาการประจำปี 2539 เรื่องปฏิรูป
ราชการเพื่ออนาคตของไทย. หน้า 9-29. กรุงเทพฯ: มูลนิธิชัยพัฒนาและมูลนิธิ
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- วเรศ อุปปาดิก. (2539). เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิเชียร ชื่นชอบ. (2541). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบาย แผน และโครงการ : เอกสารประกอบ
วิชา PS251. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารทางวิชาการคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์. (2547). สถิติธุรกิจ. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- สมชัย ฤชุพันธุ์. (2524). มหเศรษฐศาสตร์วิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- สมรักษ์ รักษาทรัพย์; และถวิล นิลใบ. (2543). วิเคราะห์เศรษฐกิจประเทศไทย. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สาธิตร์ คุณวิจิตร. (2546). ผลของนโยบายการจัดสรรงบประมาณภาครัฐต่อการลงทุนของภาคเอกชน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุดใจ ทูลพานิชย์กิจ. (2545). หลักการพัฒนาเศรษฐกิจ. ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานประมาณ. (2535). งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2525-2534. กรุงเทพฯ: วิกิเตอร์เพาเวอร์พอยท์.
- (2536). งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2535. กรุงเทพฯ: อลองรัตน์.
- (2541). งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2537-2540. กรุงเทพฯ: ที.พี.พี.พี.
- (2543). งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2541-2542. กรุงเทพฯ: ที.เอ.อี.พี.วี.
- (2547). งบประมาณโดยสังเขปฉบับภาษาไทย. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2547, จาก <http://www.bb.go.th/07/download.html>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2547). บัญชีประชาชาติ. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2547, จาก <http://www.Nsdb.go.th/econSocial/macro/NAD.htm#ni>.
- (2547). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2547, จาก <http://www.nsdb.go.th/plan/data/SumPlan9Thai/menu.html>.
- เสาวนีย์ บุญยศ. (2543). การลงทุนภาครัฐบาลและอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- อัสนี หงษ์ทอง. (2546). การวิเคราะห์โครงสร้างการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- อเนก เขียวถาวร. (2538). เศรษฐศาสตร์มหภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- Boys, William and Melvin, Michael. (1996). *Economics*. 3rd ed. Boston : Houghton Mifflin.
- Brandis, Royall. (1968). *Principles of Economics*. Homewood : Richard D Irwin.
- Branson, William H. (1989). *Macroeconomic : theories and policy*. 3rd ed. Singapore : Harper & Row.
- Dernburg, Thomas Frederick. (1985). *Macro-economics : Concept, Theories, and Policies*. 7th ed. Singapore : McGraw-Hill.
- Elliott, Jan Walter. (1979). *Macroeconomic Analysis*. 2nd ed. Massachusetts : Winthrop Publishers.
- Froyen, Richard T. (1996). *Macroeconomics : An Asian Perspective*. Singapore : Prentice-Hall.
- Landsburg. Steven E. & Feinstone, Lauren I. (1997). *Macroeconomics*. New York : McGraw-Hill.
- Lewis-Beck, Michael S. (1993). *Regression Analysis*. London : Sage Publication.
- Makin, John H. (1975). *Macroeconomics*. Hinsdale : The Dryden.
- Mankiw, N. Gregory. (2004). *Principles of Economics*. 3rd ed. Manson : South-Western.
- McGuigan, James R.; Moyer, R. Charles.; & Harris, Frederick. H. deB. *Managerial Economics : Application, Strategy, and Tactics*. 9th ed. Manson : South-Western.
- Shapiro, Edward. (1966). *Macroeconomic Analysis*. New York : Harcourt, Brace & World.
- Sharma, Soumitra. (1995). *Macroeconomic Management*. New York : St.Martin's Press.
- Tucker, Irvin B. (1997). *Economic for Today*. St. Paul : West Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบบันทึก

แบบบันทึกข้อมูล มูลค่าและส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวม ในประเทศ	การใช้จ่ายเพื่อการ บริโภค	การลงทุนของ ภาคเอกชน	รายจ่ายรัฐบาล	การส่งออกสุทธิ
2527	1,138.30	713.00	261.40	238.70	(70.40)
2528	1,191.23	723.23	241.50	255.66	(2.60)
2529	1,257.10	748.90	237.90	243.80	44.50
2530	1,376.80	813.80	309.60	235.20	20.40
2531	1,559.70	885.00	429.60	235.40	(21.70)
2532	1,750.00	984.20	509.10	246.50	(26.60)
2533	1,945.30	1,110.90	666.30	286.20	(97.40)
2534	2,111.90	1,171.20	739.90	327.40	(94.30)
2535	2,282.50	1,273.00	747.70	377.40	(63.20)
2536	2,471.00	1,380.20	820.10	395.70	(73.80)
2537	2,693.00	1,486.10	885.10	455.30	(86.00)
2538	2,941.80	1,601.70	1,016.00	495.50	(157.50)
2539	3,115.20	1,694.40	1,023.10	582.90	(224.80)
2540	3,072.70	1,671.20	695.30	608.30	43.40
2541	2,749.70	1,478.80	262.80	516.10	453.70
2542	2,872.10	1,542.80	314.40	516.40	479.10
2543	3,008.30	1,623.70	400.60	499.50	449.40
2544	3,073.50	1,690.60	429.30	494.70	449.70
2545	3,237.80	1,779.90	482.70	486.60	479.60
2546	3,460.10	1,894.50	569.80	490.60	503.30

ปีฐาน ปี 2531

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2547

แบบบันทึกข้อมูล รายจ่ายของภาครัฐบาลตามลักษณะเศรษฐกิจ

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	รวมรายจ่ายรัฐบาล ¹	รายจ่ายตามลักษณะเศรษฐกิจ	
		รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน
2527	182.22	154.48	27.74
2528	200.03	166.94	33.09
2529	204.28	173.56	30.72
2530	211.99	180.87	31.12
2531	223.09	194.38	28.71
2532	263.80	226.18	37.62
2533	304.47	249.21	55.26
2534	362.23	288.71	73.52
2535	442.60	331.59	111.01
2536	521.06	363.69	157.37
2537	579.22	395.56	183.66
2538	642.72	434.99	207.72
2539	819.08	499.28	319.79
2540	875.71	512.48	363.23
2541	842.86	567.06	275.80
2542	833.06	605.60	227.46
2543	853.19	659.74	193.45
2544	908.61	717.57	191.03
2545	955.50	751.78	203.72
2546	996.20	827.20	168.99

ที่มา : สำนักงบประมาณ พ.ศ. 2535 - 2547

¹ เป็นรายจ่ายรัฐบาลที่จัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไม่รวมรายจ่ายจากเงินกู้ต่างประเทศและเงินช่วยเหลือ

แบบบันทึกข้อมูล รายจ่ายของภาครัฐบาลตามลักษณะงาน

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	รวมรายจ่ายรัฐบาล ¹⁷	รายจ่ายรัฐบาลตามลักษณะงาน			
		การบริการ เศรษฐกิจ	การบริการชุมชน และสังคม	การบริหารงาน ทั่วไป	การดำเนินงาน อื่นๆ
2527	182.22	28.57	55.41	60.33	37.90
2528	200.03	30.53	58.95	68.94	41.59
2529	204.28	29.92	60.15	66.88	47.13
2530	211.99	31.36	63.42	68.49	48.73
2531	223.09	30.92	65.65	72.21	54.31
2532	263.80	40.04	79.76	83.19	60.81
2533	304.47	53.42	95.09	100.36	55.59
2534	362.23	69.00	111.05	121.28	60.90
2535	442.60	84.02	141.69	152.72	64.18
2536	521.06	145.59	194.42	131.21	49.83
2537	579.22	158.59	200.30	148.04	52.37
2538	642.72	170.69	261.60	167.96	42.31
2539	819.08	250.93	321.08	192.36	45.53
2540	875.71	252.02	368.06	193.08	61.13
2541	842.86	213.01	381.25	178.56	68.57
2542	833.06	198.77	371.48	167.96	93.60
2543	853.19	190.97	382.77	168.86	109.81
2544	908.61	201.44	413.03	175.90	117.77
2545	955.50	204.44	431.97	188.01	130.91
2546	996.20	198.97	469.64	192.44	132.96

ที่มา : สำนักงานประมาณ พ.ศ. 2535 - 2547

¹⁷ เป็นรายจ่ายรัฐบาลที่จัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี ไม่รวมรายจ่ายจากเงินกู้ต่างประเทศและเงินช่วยเหลือ

แบบบันทึกข้อมูล การลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	การลงทุนภาคเอกชน ภายในประเทศ	ภาคก่อสร้าง	เครื่องมือเครื่องจักร	การเปลี่ยนแปลง สต็อกสินค้า
2527	261.40	116.00	133.50	11.90
2528	241.50	111.20	118.10	12.20
2529	237.90	122.40	115.40	0.10
2530	309.60	148.40	159.40	1.80
2531	429.60	177.30	222.50	29.80
2532	509.10	237.00	263.70	8.40
2533	666.30	290.10	355.50	20.70
2534	739.90	317.50	394.00	28.40
2535	747.70	316.30	413.60	17.80
2536	820.00	340.00	466.20	13.80
2537	885.20	372.30	504.60	8.30
2538	1,016.00	389.50	583.60	42.90
2539	1,023.00	384.60	615.90	22.50
2540	695.20	196.50	499.50	- 0.80
2541	262.80	97.30	234.80	- 69.30
2542	314.40	74.70	246.40	- 6.70
2543	400.60	84.70	290.30	25.60
2544	429.30	92.50	301.00	35.80
2545	482.70	111.10	335.20	36.40
2546	569.80	130.80	393.60	45.40

ปีฐาน ปี 2531

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2547

แบบบันทึกข้อมูล รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน

หน่วย : พันล้านบาท

ปี	รายได้ส่วนบุคคลที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน
2527	743.20
2528	792.10
2529	839.40
2530	852.40
2531	1,109.40
2532	1,315.00
2533	1,470.70
2534	1,664.00
2535	1,858.30
2536	2,056.20
2537	2,274.10
2538	2,612.85
2539	2,841.54
2540	2,975.63
2541	3,043.45
2542	3,056.49
2543	3,157.31
2544	3,232.61
2545	3,338.51
2546	3,645.46

ปีฐาน ปี 2531

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2547

แบบบันทึกข้อมูล อัตราดอกเบี้ยประเภทลูกค้าชั้นดี และอัตราเงินเฟ้อ

หน่วย : ร้อยละ

ปี	อัตราดอกเบี้ยประเภท ลูกค้าชั้นดี ^{1/}	อัตราเงินเฟ้อ ^{2/}	อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงประเภท ลูกค้าชั้นดี ^{3/}
2527	16.50	0.76	15.74
2528	15.50	2.46	13.04
2529	12.13	1.85	10.28
2530	11.50	2.54	8.96
2531	12.00	3.89	8.11
2532	13.00	5.28	7.72
2533	16.30	5.99	10.31
2534	14.00	5.65	8.35
2535	11.50	4.19	7.31
2536	10.50	3.33	7.17
2537	11.80	4.97	6.83
2538	13.80	5.88	7.92
2539	13.13	5.50	7.63
2540	15.30	5.59	9.71
2541	11.75	8.11	3.64
2542	8.38	0.30	8.08
2543	7.88	1.60	6.28
2544	7.25	1.57	5.68
2545	6.75	0.68	6.07
2546	5.63	1.82	3.81

^{1/} ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2547

^{2/} ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2547

^{3/} ที่มา : จากการคำนวณ

แบบบันทึกข้อมูล อัตราแลกเปลี่ยน

หน่วย : บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ

ปี	อัตราแลกเปลี่ยน ^{1/}	ดัชนีราคาสินค้าเข้า-ออกเปรียบเทียบ(บาท) ^{2/}	อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง ^{3/}
2527	23.60	98.43	23.23
2528	27.20	93.09	25.32
2529	26.30	102.97	27.08
2530	25.70	101.88	26.18
2531	25.30	100.00	25.30
2532	25.70	95.73	24.60
2533	25.60	92.98	23.80
2534	25.50	92.02	23.47
2535	25.40	92.66	23.54
2536	25.30	93.31	23.61
2537	25.20	94.17	23.73
2538	24.90	92.08	22.93
2539	25.30	90.27	22.84
2540	31.40	90.81	28.51
2541	41.40	85.73	35.49
2542	37.80	86.92	32.86
2543	40.20	79.10	31.80
2544	44.50	71.64	31.88
2545	43.00	70.63	30.37
2546	41.50	71.09	29.50

^{1/} ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2547

^{2/} ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2527 - 2547

^{3/} ที่มา : จากการคำนวณ

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงผลข้อมูลทางสถิติของการวิจัย

ตาราง 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ กับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค
ของประชาชน

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	487.443	46.273		10.534	.000
	รายได้จับจ่าย	.385	.020	.977	19.575	.000

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.977	.955	.953	84.96674	.572

ตาราง 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง กับการลงทุนของภาคเอกชน
ภายในประเทศ

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	730.118	179.923		4.058	.001
	MLR	-21.890	20.962	-.239	-1.044	.310

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.239	.057	.005	257.47300	.449

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายรัฐบาล กับมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย

Correlations

		รายจ่ายรัฐบาล	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย
รายจ่ายรัฐบาล	Pearson Correlation	1	.936
	Sig. (1-tailed)	.	.000
	N	20	20
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย	Pearson Correlation	.936	1
	Sig. (1-tailed)	.000	.
	N	20	20

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของประชาชน อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และดัชนีราคาสินค้าเข้า - ออกเปรียบเทียบ กับการส่งออกสุทธิ

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	120.995	342.481		.353	.728
	อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง	50.045	4.681	.764	10.692	.000
	รายได้จับจ่าย	-0.0648	.027	-.251	-2.400	.029
	ดัชนีราคา	-13.623	2.796	-.517	-4.873	.000

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.975	.951	.942	61.41482	1.637

ประวัติย่อผู้ทำวิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสมหญิง รักษาคุณ
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2522
สถานที่เกิด	จังหวัดอุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 1 ซ. พโลทัย 3 ถ. พโลทัย อ. เมือง จ.อุบลราชธานี 34000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่พัฒนาธุรกิจ 2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ฝ่ายศูนย์ฝึกอบรม

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนนาวิพันธุ์ อุบลราชธานี
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช อุบลราชธานี
พ.ศ. 2543	เศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2548	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร